ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޔައުމިއްޔާ

2022 ވަނަ އަހަރުގެ ތިންވަނަ ދައުރުގެ 26 ވަނަ ޖަލްސާ

٢٣ رَبِيْعُ الأَوَّل ١٤٤٤

19 އޮކްޓޫބަރު 2022

(ބުދަ ދުވަސް)

ޖަލްސާ ފެށުނު ގަޑި: 9:03

ޖަލްސާ ނިމުނު ގަޑި: 12:24

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ؛ މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސް އީވާ އަބްދުﷲ)

2022 ވަނަ އަހަރުގެ ތިންވަނަ ދައުރުގެ 26 ވަނަ ޖަލްސާ

19 އޮކްޓޫބަރު 2022 (ބުދަ ދުވަސް)

---

1. ޤައުމީ ސަލާމް

<u>ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްދެއްވުން:</u>

بسم الله الرّحمن الرّحيم، الحمد لله والصّلاة والسّلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه. މަޖިލިސް ފެށީ.

2. ޖަލްސާގެ ހާޒިރީ އިއުލާން

<u>ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްދެއްވުން:</u>

މި ވަގުތު ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 31 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ސަލާމުގައި ތިއްބެވީ 4 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ރަސްމީ ދަތުރުފުޅެއްގައި ތިން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން.

3. ދުވަހުގެ އެޖެންޑާ އިއުލާންކުރުން

<u>ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްދެއްވުން:</u>

އެޖެންޑާ ނަންބަރު އޖ/26/3/2022.

4. ތަޢުޒިޔާ ފާސްކުރުން

<u>ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްދެއްވުން:</u>

ތަޢުޒިޔާ ފާސްކުރުން؛ ތަޢުޒިޔާ ނަންބަރު 20/3/2022 އިން 22/3/2022 އަށް ތިން ޖަލްސާގެ ތަޢުޒިޔާ. އެއީ، 2022ވަނަ އަހަރުގެ ތިންވަނަ ދައުރުގެ 20 ވަނަ ޖަލްސާއިން ފެށިގެން 22 ވަނަ ޖަލްސާގެ ނިޔަލަށް ހުރި ތަޢުޒިޔާތައް. މި ތަޢުޒިޔާތަކީ މަޖިލީހުގެ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިއުކުރެވުނުގޮތަށް އެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އިސްލާހެއް

ހުށަހަޅުއްވާފައިންވާތީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައިވާ 218 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، މި ތަޢުދީލުތަކަކީ ރިޔާސަތުން ގަބޫލުކުރާ ތަޢުދީލުތަކެއް ކަމުގައި އިޢުލާންކުރަން.

5. ސުވާލު

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް މިއަދު މި ފަށަނީ ސުވާލުން.

{5.1}- ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަސަޙް ރަޝީދު، މިނިސްޓަރ އޮފް ޔޫތު، ސްޕޯޓްސް އެންޑް ކޮމިއުނިޓީ އެމްޕަވަރމަންޓް އަލްފާސިލް ވަރުދުދުގާ ކުރައްވާ ސުވާލު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަސަޙް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވ. ފުވައްމުލަކުގެ އައުޓްޑޯ ޖިމް އިންޑިޕެންޑެންސް ހޯދުމަން 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގައި ހިމެނިފައިވާއިރު، މި ތަކެތި މިދިޔަ އަހަރު ފަށައިދެއްވާނެ ކަމަށް ވެސް މިނިސްޓަރ ވަނީ ވިދާޅުވެފަ. މިދިޔަ އަހަރު މި ތަކެތި ނުފެށުނީ، ވ. ފުވައްމުލަކުން ނުފެށުނީ ޕްރޮކިއުމަންޓާއި އަދި މި އަހަރު ފަށައިދެއްވާނެ ތާރީޚެއް މިނިސްޓަރ ވިދާޅުވެދެއްވަވާ!

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް މަރުޙަބާ!

މިނިސްޓަރ އޮފް ޔޫތު، ސްޕޯޓްސް އެންޑް ކޮމިއުނިޓީ އެމްޕަވަރމަންޓް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތިޔަ ކުރެއްވި ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި ދަންނަވަން އޮތީ، އިސްތިރާކުކުރެއްވިއްޔާ މި މަސް ނިމުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން ވ. އައުޓްޑޯ ޖިމް ހަވާލުކުރެވޭތޯ މި ދަނީ މަސައްކަތްކުރަމުން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ހުށަހަޅަނީ އިތުރު ސުވާލު ކުރެއްވުމުގެ ފުރުޞަތެއް. ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު، ފެލިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ފެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ފަސްލު ރަޝީދު ވާހަކަދައްކަވަމުން:

އާދޭ! މި މަސް ނިމުން ބައި ގާތްގަނޑަކަށް ދިހަވަރަކަށް ނޫނިއްޔާ ތޭރަވަރަކަށް ދުވަސް؛ އަޅުގަނޑު އުންމީދުކުރަން މިނިސްޓަރ ތި ވިދާޅުވި ގޮތަށް މި މަސް ނިމުމުގެ ކުރިން ތަކެތި ވ. ފެލިދޫއަށް އަރުވައިދެއްވާނެ ކަމަށް. އަރުވައިދިނުމުގައި ދަތިތަކެއް ހުރިއްޔާ އަޅުގަނޑާ މުޝާވަރާކުރައްވާ! އާދެން އެ އިންތިޒާމު އަޅުގަނޑު ހަމަޖެއްސައިދޭނަން ވާހަކަ ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ މިނިސްޓަރ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަމުން:

ކާށިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު.

ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު ވާހަކަދައްކަވަމުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަރަށް އުފާވެރި ދުވަހެއް މިއަދަކީ. ވަރަށް ބަރަކާތްތެރި ފަސް ދުވަހެއް. މިނިސްޓަރ؛ އަޅުގަނޑު ހިތަށް އަރައި ދެން ކާށިދޫގައި؛ އަޅުގަނޑު ދެންމެ ކާށިދޫން މި އައީ. އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރ ފައްބަވާފައި އޮތް ބޮޑު ދަނޑު؛ އެ ދަނޑުގެ މަސައްކަތް ގެނެސް ނިމި، ސްޓޭޑިއަމަކަށް ބަދަލުވެގެންދާނީ ކޮން ދުވަހަކުތޯ؟ ދެން ހުރިހާ ތަންތަނެއްގައި ފަސް ބިލްޑިންގައި އޮތޯރިޓީ ފަސް ދެއްވާލީ، އިނގޭ ޒުވާނުން ކާށިދޫގެ އަންހެނުންބޭފުޅުން ވަރަށް ބޮޑަށް ބޭނުންވޭ. ދެން އަޅުގަނޑު އަރުޒުކުރަން ޒުވާނުންގެ ވާހަކައެއް؛ އަންހެނުން ބޭފުޅުންނަށް ބޮޑަށް އިނގޭ ޒުވާނުން ބޭނުންވާނީ. މިކަމަށް ދެއްވިން ވާހަކައެއް ގޮތީ ދެން. މިކަމަށް ބަރަކާތްތެރި ދުވަހަކު ބަރަކާތްތެރިކަން ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް އެދި ވަޑައިގަތުން ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަމުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޔޫތް، ސްޕޯޓްސް އެންޑް ކޮމިއުނިޓީ އެމްޕަވަރމަންޓް އަޙްމަދު މަހުލޫފް ވާހަކަދައްކަވަމުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނު ދަށުގެ ސަބްކޮމިޓީއަކަށް ޖަހާލު އެވުމުގެ ކުރިން ގެންނަންޖެހޭ ބަޔައް ބަދަލު ގެނައުމުގެ މަސައްކަތް މިހާރު އޮތީ. އެކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން އަޑު ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް އެ ދަނީ. އަޅުގަނޑު އުންމީދު މި ކުރަނީ، ދެން މާ ފަސްނުވެ މަސައްކަތުގެ ފުރުސަތު ކަމަށް. ބޭނުންވާ ޖަވާބު ވެސް މިހާރު ވަނީ ކޮރިޑޯގައި، ގެނުވީ. އެހެންވީމާ، އެއްފަހަރާ އެކި ދިމަދިމާލުގައި މިކަހަލަ މަސައްކަތް ދާނީ ފަސޭހަކޮށްގެން އެ ދަނީ. ދެން ދެންމެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މި ފާރަމަކަށްއުވުން، އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު އިންޗި ޖަލްސާގެ ސަރާރުން ފުރުޞަތުދީފައިވާ މަސައްކަތް އެބަ ކުރަން. މި އަހަރު ވެސް ގޮތްތަކަށްޖެހުމުން ރަން ހިފާނުވަޅުގައި އެބައޮތް. ދެންމެ މި ވިދާޅުވުން، އަޅުގަނޑު ޖިލްދު އަދުގަނޑުމެން ފަރާތުން އެކަށައަޅާ ފުރުސަތުދީފައި. އެކަމަށް މަޝްވަރާ ކުރާނެ ހޯދި ސިޔާސަތު ބަލާ ކުރަނީ، ބާރެއް ދޭން ގޮތުގެ އަސާސީ ޤާނޫނު އަށް ބަދަލުތަކެއް ރަނގަޅު ކުރުމަށް. މިކަމަށް ކަނަޑައަޅާ ދެއްވި ޤަރާރަކަށް ވީހާ ފަހުން އަޅުގަނޑު ވެސް ރިޢާޔަތް ކުރުމަކީ ދިމާވާ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، މަޖިލީހުން އިސްލާހު ގެނައުމަށް ފޮނުވާ ޤާނޫނު ހުށަހެޅުމަށް މި ދަނީ. މި އަންނަ އަހަރު ވެސް އަޅުގަނޑު ޖަލްސާ ކޮމިޓީތަކުގައި ދެވަނަ ކިޔުމާއި ބަހުސްކޮށްގެން ގޮސް ސަރުކާރުގެ ޚިޔާލު ދިނުމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ގާއިމުކުރަން ބަހުސްކުރުމާ ޤާނޫނު އަސާސީގެ ބަދަލުތަކަކީ ކޮމިޓީތަކުން އަވަހަށް ގެނެސް ފައިސާގެ ބަޖެޓް ވެސް ބަލައިގަނެ، އަދި ބަލައިގަނޭ ފަދަ ބިލެއް އޮތުމަކީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ފެންސާވާތާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ލަޠީފް.

ފެންސާވާތާ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ލަޠީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. ވަޒީރު؛ މި ރާއްޖޭގެ ޒުވާނުންގެ ހާލަތު ދުވަހަކުން ދުވަހަކަށް މި ދަނީ ވަރަށް ބޮޑަށް ދަތިވަމުން އިނގޭތޯ. ދަރަނި. އެހެންކަމުން، މަނިކުފާނުގެ މިގެ ޒިންމާއަކީ ކޮބައިތޯ؟ މި ރާއްޖޭގައި ފެހިފެހިގައި މި ކުޑަ ހަރާ މުބާރާތްތަކުގެ އުމުރުފުރައިގެ ޒުވާނުންގައި ރާއްޖޭގައި ސަރަޙައްދުގެ ފެހިމުގަބާން ޖަހަމުންދާ ވަރަށް ގިނަ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށްގަދަ. މަނިކުފާނު އެޗް.އައި.ވީ ޑްރަގްސް ފެހިމާ މަސްތުވާތަކެތި ނުބައި އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސްތުވާތަކެތި ހިފައިގެން ކޮންމެއެއް މަސައްކަތެއް؛ އަޅުގަނޑުމެން އެކަމާ މިއުން ދަރިންތަކުރު، ޒިމާގެ

ގަވާއިދުތަކެއް ހުރި ގޮތް ވެސް މީ. އެހެންނަމަވެސް، މަނިކުފާނަކީ ދައުލަތުގެ ވަޒީރަކަށް ވާތީވެ، ކުރިމަތިލާ ވަޒީރަކަށް ވާތީވެ، މިކަމުގައި މަނިކުފާނު ވިދާޅުވާ އުސޫލުން އަޅުގަނޑު ބަލައިލަން ބޭނުންވާނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޔޫތް، ސްޕޯޓްސް އެންޑް ކޮމިއުނިޓީ އެމްޕަވަރމަންޓް އަޙްމަދު މަޙްލޫފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑަށް މާ ބޮޑަކަށް ސާފެއްނުވި. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ކަންބޮޑުވުމަކީ، ބަޖެޓުގެ ކުޅިވަރު ޖިމްތައް ކަށަވަރު ގިނަ ރަށްރަށުގައި ޖަހާލާފައި ދެއްތޯ؟ އެއް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން، ހަމަ މިހާރު ވެސް ކުޅިވަރުގައި، ކުޅިވަރު ކުރިއެރުވުމަށް ސަރުކާރުން ވަރަށް ގިނަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަމުންދާކަން. ޢާއްމުކޮށް އެންމެ ބޮޑު ސަމާލުކަމެއް ދީފައި އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ ކަމަކީ، ބޮޑު ކުޅިވަރު ދަނޑުތައް ގާއިމުކޮށްދިނުން. އަޅުގަނޑުމެން ވިދާޅުވި ހަމަޖެހުމަށް ވެސް ކުޅިވަރުގެ ތަރައްޤީގައި ކުޅުން އޮތީ ހަމަ އެއްކޮށް ނިކަމެތިވެފަ. އާގެ ބަދަލުގައި މިއަދު މި ފުޓްބޯޅަ ތަރައްޤީގައި ކުޅުން މަޖާލެއް ފުޓްބޯޅައަށް ބަދަލުވެފަ. އެ ވެސް ދަށް މިނި ކުޅިވަރުގެ ޖީލުތަކެއްގައި ގޮސް ކުޅިވަރުގެ ނަމުގައި ކުޅޭ ފަދަ ހާލަތަކަށް. އެހެންވީމާ، އެ ތަނުގައި އެ ދަނޑުތައް ގާއިމުކުރެވުނީ އެ ތަރައްޤީގައި އަޅުން ކުޅުން ކުރިއަރުވާ ބަދަލުތަކެއް ހަމައެކަނި ދަނޑުތައް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުމާއި. އަޅުގަނޑު އެއްބަސްވަން، މިހާރު މި ގާއިމުކުރަމުންދާ ވަސީލަތްތަކާއި ހިސާބު މިގޮތަށް ހަމަޖެހިފައި، ހަ އަހަރު ފަހުން ފެށިގެން ހަމަ ކުރިއަށް. މިހާރު ވެސް ހަމަހަމަ ދައުލަތުގެ ތަރައްޤީގައި އަޅުގަނޑުމެން ފެށީ، ހަމަ ބޮޑު ދަނޑުތަކުން ނުވަތަ ސްކޫލްތަކުގައި އެ ފެންނަ ރަށްރަށުން އެ ތަރައްޤީގައި އަޅުގަނޑުމެން ކުޅިވަރު ގޮތުގައި ރަސްމީ ބޭނުންތަކުގެ ހަމަހަމަ ކަމުގައި. ހަމަ ވެސް މިނިސްޓަރަކަށް ނޫނޭ ނިކަމެތިކަން ބޮޑުކުރަ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން. އެއީ ވެސް އަޅުގަނޑު އެ.ޑީ.އާ.އެމްގެ ރަނގަޅު ބައެއް ދަނޑުތަކުގެ އަޅުގަނޑުގެ ވެސް މި ކަންބޮޑުވުން ހަމަ ހިއްސާކުރަން. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، އަޅުގަނޑުމެން މިވަރަށް ކުޅިވަރުގައި އިންވެސްޓްކުރާއިރުގައި ކުޅިވަރު ޖީލުތަކާ ވިސްނާފައި ރަނގަޅު ހެދުމެއް ހުރިހާ ކަމެއް އެ ކަންކަން އިންތިޒާމުކުރަނީ ހަމަ ވަރަށް ފުރިހަމަ ގޮތެއްގައި. ހަމަ މި ފާހަގަ އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ ކޮންމެ ކަމެއްގައި، ބަޖެޓުގައި މިއަދު އެންމެ ފަސޭހަ ކޮށްދިނުމަށް ސަރުކާރުން މީހުން ވެސް އެބަޖެހޭ. އެ މީހުން މިއަދު އެކަން ކުރިއަށް ގެންދާ ވެސް އެބަ އިންވެސްޓްކުރޭ ކުޅިވަރަށް މިއަދު. އާދެ

ނަތީޖާ ބަދަލުވުމުގައި ވަރަށް ބާރަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ ފެނޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ކުރިއަށް މި އޮތް ތަންކޮޅުގައި މި ސަރަހައްދުގައި ވެސް މި ޤައުމުތަކާ އެކުގައި އަޅުގަނޑުމެން ޤާއިމުކޮށް އެއް ހަމަހަމަކަން ގެންނަން ބޭނުންވާ ކަމުގައި ވާނަމަ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެއީ ވަރަށް ބޮޑު ޗެލެންޖަކަށް ވެގެންދާނެ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ، އިންތިޚާބުވެއްޖެއްޔާ މިގޭ ފަސް އަހަރު، ހަ އަހަރު ފަހުން މި ކުރާ މަސައްކަތުގެ ނަތީޖާ ފެނިގެން އަދި އެހެން ކުރިމަތިލާކަން ވެސް ހަމަ ފުރިހަމަވާނެ ކަމަށް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިސްމާޢީލް ޙަސަން.

ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިސްމާޢީލް ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ މިނިސްޓަރު! ރައިމަންދޫގައި އަދި މި ސަރުކާރުން އެއްވެސް ކުރިޔަށް ދާއިރާއިން ކަމެއް ނުކުރެވި އޮތީ. އެހެންވީމާ، ދެ މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް ވިސްނަމުންދާކަން އެނގޭ. އެއީ ވޮލީ އަދި ފުޓްސަލް. މިކަން އޮތް ހިސާބުން ސާފުކޮށްދެއްވަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޔޫތް، ސްޕޯޓްސް އެންޑް ކޮމިއުނިޓީ އެމްޕަވަރމަންޓް އަޙްމަދު މަޙްލޫފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އޭރު ކުރައްވާ ދަތުރުފުޅުގައި ވައުދުވެވަޑައިގެންނެވި ގޮތަށް އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑު މި އިންތިޒާމުތަކަށް، މާދަމާ ފުޓްސަލް ދަނޑުގެ މަސައްކަތުގެ ސްޓާޓްކުރެވޭނެ ކަމަށް. ވޮލީބޯޅައިގެ މަސައްކަތް މިހާރު ބައްލާ ހަވާލުކުރަމުން އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތް؛ ބިޑިންގ މަރުޙަލާގެ ތެރޭގައި، ބޭސްލައިންގެ މަރުޙަލާގެ ތެރޭގައި ކުރިއަށްދާ ކަމަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި. އިންޝާﷲ، އާބާދީ ކުރެވޭނެ، ހަމަ އެ ދާއިރާގެ ރައްޔިތުންނަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކޮންޓްރެކްޓަރަކާ ހަވާލުކުރުމުގެ ތައްޔާރީގައި މިއަދު ވެސް ދަނީ ބޭނުންވެ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ޒިޔާދު.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. ވަޒީރު ރުޖުބޯގައިގެ ވާހަކަ، ދަނޑުވެރިކަމުގެ ވާހަކަ ދައްކަވާއިރު މުޅިން ވެސް ދައްކަވަނީ ބަރުތު ދަނޑުވެރިކަމުގެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެން ރާއްޖެތެރޭ ރަށްރަށަކީ ވަރަށް ބިން ހުރޭ، ގިނަ ރަށްރަށަކީ ޖަޒީރާއިން ވިޔަ ދަނޑުބިމެއް ހައްދައި ބޭނުންވާ ކަހަލަ ރަށްރަށް ވާނެ، އެހެންވެސް ވަރަކަށް ވިސްނުންތެރި އެބަ ގެންގުޅުއްވަނީތޯ ވެސް ދަނޑު ހަދައި، ބަރައްޤީކުރަން؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޔޫތު، ސްޕޯޓްސް އެންޑް ކޮމިއުނިޓީ އެމްޕަވަރމަންޓް އަޙްމަދު މަޙްލޫފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި އެއްވެސް ރަށެއްގައި އޮތް ބަރުތު ދަނޑު އަދި އަޅުގަނޑު ނިންމައިގެންނެއް ނޫން. އެކަން ކުރަނީ އެ ރަށެއްގެ ކައުންސިލް އަދި އެޖެންސީ، އެ ރަށެއްގެ ރައްޔިތުން ނިންމާ ގޮތަށް. އެހެންވީމާ، މިހާރު މިސާލަކަށް ހދ. އަތޮޅު ކުޅުދުއްފުށީގައި ދެއްކޭ އަޅުގަނޑުމެން ވިޔަ ދަނޑު ހަދާ ގޮތަށް ކުއްޔަށް ހަވާލުކޮށްދެއްވައި، އަދިވެސް އެހެން ރަށެއް އަޅުގަނޑުމެން ހަވާލުކުރާ ގޮތަށް ހަމަ އެގޮތަށް ބޭނުންކޮށްގެން އަޅުގަނޑުމެން ވާން ހެއްދެވީ. ބަޖެޓުތަކާ، ދަނޑު ހަދަން އަޅުގަނޑުމެން ބަރުތު ދަނޑު ހިއްސާކުރުމަށް، މިހާރު ދަނޑު ހިއްސާކުރަން ދޭ އަގަށް ބެލެހެއްޓުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ގޮތްތަކެއް ވިސްނަމުން ދަނޑު ހިއްސާކުރުމަށް، އެގޮ ފެށި ހިއްސާކުރުމަށް ކަމަށް. އެކަމަކު މެނޭޖުމަންޓް ބެލެހެއްޓުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ފެށިގެން ދަނޑުވެރިކަން ބެލެހެއްޓުމަށް ބޭނުންކުރާ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ދަނޑުގެ ބަރުތު ދަނޑު ބޭނުން ކުރުމަށް. އަޅުގަނޑުމެން ވިޔަ ދަނޑުތަކަށް ފުރުޞަތު އެބަ ދެވޭ. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ހަމަ ރަށެއްގައި ދަނޑު ހަދާ ގޮތަށް ދަނޑު ދޭތި ވަރަށް ބޮޑަށް ދަނޑުވެރިކަން ކުރަމުން ދާ ރަށްތަކެއް އެބަ އޮތް، އަދި ވަރަށް ވިސްނުންތެރި ޒުވާނުން، މިފަދަ ފުރުޞަތު ބޭނުން ކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ދަނޑުވެރިކަމަށް ކުރިއެރުމެއް ގެނެސްދޭނެ. އަޅުގަނޑުމެން އެހާ ބޮޑު ދަނޑު ކުރިއަރުވަން ދަނޑު ހިއްސާކޮށްގެން ކޮންމެ މީހަކަށް ދަނޑުވެރިކަން ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު. އެހެންވީމާ، ރަށެއްގައި ވިޔަ ދަނޑުވެރިކަން ކުރާނެ ބޮޑެތި ދަނޑު ހަދައިގެން ކަމަށް ވާނަމަ އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ކުރާނެ.

ދެން ހަމަ ޖަޒީރާ އަޑާއީ ވެސް ބައެއް ފަރާތްތަކުގެ ވަރަށް ފާޑުކިޔުން ވެސް އާދޭ، އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ތިމާވެށްޓާ ބަރުއްޓަރި ކަމަކަށް ވާތީ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ މި އެންވަޔަރަމަންޓް ހަމަ އެއްގޮތަކަށްވެސް ވިސްނައިދީފައިގެން ކުރެވޭނެ ކަހަލަ ތަކެއް ނުވާތީވެ، އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. މިއަދު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓުކުރުމުގައި ހުރި ރަށްރަށުގެ ތެރެއިން ތިމަންނަމެން ބޮޑުވަނީ ވިސް ދަރައްޗަކާ ބޭނުންކުރާ އަޅުގަނޑުމެން ކައުންސިލާ ހަވާލުކުރާނަން އެ ބަޖެޓުން ބޭނުންވާ ގޮތަކަށް އެކަން ކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ޝާހިމް.

ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޝާހިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކެޔޮދޫ އަތިރި ފާލަމަށް ވަނީ 2021 ވަނަ އަހަރު ކޮންޓްރެކްޓަރަކާ ހަވާލުކޮށްފި. ކޮންޓްރެކްޓަރު އެ މަސައްކަތް ފެށޭނީ؟ އަދި ރަށުގެ ފުޓުބޯޅަ ދަނޑުގެ އަޕްގްރޭޑް ކޮބައިތޯ؟ އަދި ކުރީދުވަހު ފުޓުބޯޅަ ދަނޑުގެ ފެންސް މަރާމާތު ކޮށް ހިސާބަށް ވިދާޅުވެދެއްވާނަންތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޔޫތު، ސްޕޯޓްސް އެންޑް ކޮމިއުނިޓީ އެމްޕަވަރމަންޓް އަޙްމަދު މަހްލޫފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ކެޔޮދޫ ތި ވިދާޅުވިހެން 2021 ވަނަ އަހަރު ކޮންޓްރެކްޓަރަށް ދީފައި. ނަމަވެސް، ކުރީދުވަހު ފުޓުބޯޅަ ދަނޑުގެ މަސައްކަތް ނުނިމި އޮތީމަ ކަމަށް، އެކަމަށް ބިލުތައް ނުދައްކާ އޮތީ. އެއްކޮށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަސައްކަތްތައް ކުރިއެރުވިފައިވޭ. މިހާރު ދަނޑުގެ މަސައްކަތް ވެސް ނިމިއްޖެ. ހަމަ ކޮންސްޓްރަކްޝަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބިން ކަނޑައަޅާފައި ދެއްކީ އަވަހަށް އެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ކޮންޓްރެކްޓަރަށް އެންގީން. ދެން ދަނޑުގެ ފެންސްގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑު ހަނދާންވާ ގޮތުން މިހާރު އަހަރަކަށް ވުރެ ގިނަ ދުވަސް ވެއްޖެ ކޮންސްޓްރަކްޝަން ހަވާލުކުރިތާ. ދެން ކުރީގެ ކޮންސަލްޓަންޓް އެބަ ބުނޭ، އެހެން ބޭނުންވާ އިތުރު މަޢުލޫމާތު ނުލިބިގެންނޭ. އެކަމަކު އެހެން ހުރިހާ ރަނގަޅަށް ވެސް ބަލަހައްޓާ އިސްތިރާތީ ކުރީދުވަހު ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށްގެންދަން ގޮތަކަށް ފެނޭ. އެއްވެސް ތަފާތެއް ނުވާނެ.

ދެން ރަކީދޫގެ ފުޓްސަލް ދަނޑު އަޅުގަނޑުމެން 13 ސެޕްޓެންބަރު 2021 ވަނަ ދުވަހު ވަނީ ކައުންސިލުން އިޢުލާންކޮށްގެން ދަނޑެއް ގާއިމުކުރުމަށް ޓެންޑަރކޮށް. މިއަދާ ހަމައަށް އަދިއެއް ވެސް އޭގެ އެއްވެސް ބަޖެޓަކީ އިތުރު ޚަބަރެއް، މި މަސައްކަތެއް ނިންމާފައި އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަމައަކަށް ކަމަކަށް ފެންނާކަން ނުވޭ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ރަޝީދު.

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ؛ އަދި ކުރީގައި ވެސް އަޅުގަނޑަށް މި ވާހަކަ ދެއްކިފައިވާނީ ވަޒީރާ ނުރަސްމީކޮށް. އެއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަރަށް ގިނަ ޖުވާނުން، އެކި އުމުރުފުރާއިގެ ފަރާތްތަކުން އީ-ސްޕޯޓްސް ކުޅެފަރުމަތަކުގައި ވަރަށް ބޮޑަށް ހަރަކާތްތެރިވަމުންދަނީ. އަދި މިއިން ބޮޑެތި ބޭރުގެ މުބާރާތްތަކުގައި ބައިވެރިވެ ވަނަތައް ވެސް ހޯދަމުންދަނީ. އަދި އެސޯސިއޭޝަނެއް ވެސް އެ އޮތީ. ވަޒީރު މިކަމާއިގެން ކުރިއަށްގެންދަވަނީ މިހާރު؟ ކިހިނެއްތޯ މި ކަންތައްތައް އޮތީ؟ އަދި މިކަމުގައި ހުރި ގޮންޖެހުންތަކާ ކޮބައިތޯ މިކަން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އަތޮޅުތެރޭގައި މުބާރާތް ބާއްވަން، ވަރުގަދަކޮށްލަން؟ އީ-ސްޕޯޓްސްގެ މަސައްކަތްތަކަށް އޮތީ ކިހާހިސާބަކަށްތޯ މިހާރު؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޔޫތު، ސްޕޯޓްސް އެންޑް ކޮމިއުނިޓީ އެމްޕަވަރމަންޓް އަޙްމަދު މަހްލޫފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އީ-ގޭމިންގ ކުރިއެރުވުމަށް އަދި އެހެންމެ ނޭޝަނަލް އެސޯސިއޭޝަނެއް ގާއިމުކުރުމަކީ ހަމަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ވެސް ވައުދުފުޅެއް އިންނާނެ. ދެން ބަޖެޓަކީ، މިއަދު އަޅުގަނޑު ބޭނުންނުވިޔަސް، އަޅުގަނޑަކަށް ޤައުމީ އެސޯސިއޭޝަނެއް ގާއިމުކޮށް ނުހަނުކުރެވޭ. އެކަން ކުރަން މަޝްވަރާކޮށް މި އޮތީ، ސްޕޯޓްސް ކައުންސިލާއި އަދި އެހެންވެސް ކޮމިޝަނަރ ސްޕޯޓްސްގެ މަސައްކަތް. އަޅުގަނޑު، އަޅުގަނޑުމެންގެ ސިޔާސަތުގެ ތެރެއިން ދަންނަވާ ހަމަ ތަފާތު ބަޔަކަށް މި އަންނަނީ ދަތުން. ޕްރޮމޯޝަން ވެސް ވާނީ އެކަން ވިޔަފާރި އަވަހަށް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަކަށް އަންގާފަ. ދެންމެ މި ވިދާޅުވިހެން، އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަމަ ވަރަށް ގިނަ ޖުވާނުން؛ ހަމަ ހުރިހާ ޙާލަތްތަކުން ޖުވާނުންނާއި އީ-

ގޭމިންގެ ތެރޭގައި އެބަ ޝާމިލުވޭ. މުބާރާތްތަކުގައި ވާދަކުރޭ. ރަނގަޅު ނަތީޖާ އެބަ ގެނޭ. މިފަހުން ކޮމަންވެލްތު ގޭމްސްގެ އީ-ގޭމިންގ އިވެންޓުގައި ވެސް ރާއްޖެއިން ހަމަ ޖުވާނަކު ވާދަކޮށްފައި އެބަވޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ވެސް މިއަދު ވެސް އެދެނީ، ވީހާވެސް އަވަހަށް އެކަން ނުކުން. މިއަދު އެނބުރި ގޮސް ވެސް؛ މިއަދު މިތާ އިނދެ ވެސް، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާ މި ޖަލްސާ ފެށުމުގެ ކުރިން މި ދެކުނުން ވާހަކައިގެ އަރިހުގައި ވެސް އަޅުގަނޑު ހަމަ ކޮމިޝަނަރަށް ދަންނަވައިފިން، މި މަސައްކަތް ވީހާވެސް އަވަސްކޮށްދިނުމަށް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ބިލެއްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ހަލީމް.

<u>ބިލެއްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ހަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑުގެ އެންމެ ސުވާލެއް އޮތީ. އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގައި މިހާރު އަދި މިހާތަނަށް އައިއިރުގައި ކުޅިވަރުގެ ވަސީލަތްތައް ގާއިމުކުރެވިފައެއް ނެތް. ދެން އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ވަރަށް އުންމީދުކުރަން ކުރިއަށް އޮތް ހައެއްކަ މަސްދުވަސް ތެރޭގައި ވަރަށް ރަނގަޅަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ދާއިރާގައި އެ ކަންކަން ކުރިއަށްދާނެ ކަމަށް. ވަޒީރު އެބަ އެ މަސައްކަތްކުރައްވާކަން ވެސް ގަބޫލުކުރަން. ދެން އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، ބިލެއްދޫގައި ފުޓުބޯޅަ ދަނޑެއް އެފް.އޭ.އެމްގެ ދަނޑުތަކުގެ ތެރެއިން ލިބިފައި، ކޯރަހާ ބަޖެޓު އަދިވެސް ސަރުކާރު ވެސް ރަނގަޅުވެ، މިހާރު އަނބުރާ އެކަން ހުއްޓިފައި އޮތް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނަން މިއަދު. އެހެންވީމާ، ދެން މިހާރު ބިލެއްދޫ ފުޓުބޯޅަދަނޑު އަނބުރާ އަވަހަށް ލިބޭނީ ކޮންއިރަކުތޯއާއި، މި އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި އެކަން ހިމެނިގެންނުވާތޯ؟

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ޔޫތު، ސްޕޯޓްސް އެންޑް ކޮމިއުނިޓީ އެމްޕަވަރމަންޓް އަޙްމަދު މަޙްލޫފް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދޭ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެންމެ މި ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އުޅެނީ، ރަނގަޅު! ކަމެއް ނިންމާލެވިފައިވޭ. މިސާލަކަށް، މަގުތަކުގައި ވެސް ކޮންޓްރެކްޓް ވެސް މަސައްކަތްތައް ދާއިރާއިން ނިމިފައިވާ ވެސް ހަދާ މި ގެ މަސް ވަރު ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން ހ. ދަރަހާ ދޫކުރެވިފައި ވެސް. ބޯޅަ ދަނޑުގެ މަސައްކަތަކީ މުއްދަތުގައި ވެސް ހަމަގައިމު ވެސް

ކުރެވިފައި އޮތީ. އަޅުގަނޑަކަށް ދެން ސީދާ ތަޢާރަފް ނޫން މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާ ކަމެއް، ނޫން ކަމެއް. ޤާނޫނީ ވެސް އިންޖީ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އިޖުރާއާތު ބެލުމަށް ނެގިއިރު، އަދި މާ ބޮޑުވެގެން އޭގައި ތެރިކަމެއް އައިސް މި އޮތީ. އަދި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރާ ވެސް މަޝްވަރާކުރެވުން ގޮތަށް އިޖުރާކުރެއްވިއްޔާ މި ހަފްތާގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އަލުން ދުވަސް ފަހަކަށް އެކަން ވެސް އިޖުރާކޮށްދޭނަން. ދެން މައިގަނޑު ސުވާލަކަށް މި އޮތީ ބިލްތަކުގެ ވާހަކަ. ތި ވިދާޅުވިހެން، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކާރުގައި އެފް.އޭ.އެފުން ދިން ތަޢާރަފްކަމާ އެކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން އިޖުރާއާތުކުރިން 20 ރަށެއްގައި ފުރުޞަތުދޭނެ ގައިޑުކަރުން އެއީ އެފް.އޭ.އެފުން ހިންގާ ޕްރޮޖެކްޓެއް ގޮތަށް. ނަމަވެސް، އެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދިޔައިމަ މިހާރު އެ ހުރިހާ ރަށެއް ދެން އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރަނީ އިނގޭތޯ. އޭގެތެރެއިން އަޅުގަނޑު ހަނދާންވާ ގޮތުން، ހަތަރުވަރަކަށް ރަށުގެ މަސައްކަތް މިހާރު ވެސް ކުރިއަށްދާނެ. ބާކީ ހުރި ރަށްރަށް އިޖުރާކުރެއްވިއްޔާ އަންނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ހިމެނިގެން ކުރިއަށްގެންދަން އަޅުގަނޑުމެން ވަނީ ހުށަހަޅާފަ. އަޅުގަނޑު އުންމީދުކުރަނީ ހަމަ މި އަންނަ އަހަރު ފުރާއިރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބިލްތަކުގެ ބޭލު ދަނޑުގެ މަސައްކަތް އިޖުރާކަތަށްވުން ކަމަށް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ކަނޑިތީމު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަހީމް އަބްދުލްޙަކީމް.

ކަނޑިތީމު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަހީމް އަބްދުލްޙަކީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު! މާލޭގެ ގޯތިގެ ފުރުޞަތަ ދަނޑުވެރި ދިރިއުޅެ ފުރުޞަތުދޭނެ ވަރަށް ބޮޑަށް ގެދޮރުވެރިކަމާ ބެހޭކަން ވާހަކަދައްކައި، ރަސްމީ ފުރުޞަތުދަނޑެއްގެ ގޮތުގައި ގަދޫ ދަނޑު ބެހެއްޓުމުގެ ވިސްނުމެއް މި ސަރުކާރުގައި ހުރީ ނުވަތަ ގައުމީ ފުރުޞަތުދަނޑެއް ބަހައްޓުމުގައި މި ސަރުކާރުގެ ވިސްނުމަކީ ކޮބައިތޯ ސާފުކޮށްދެއްވުން އެދެން؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ވަޒީރު އެބަ ވިދާޅުވޭ، އާދެ!

ކަނޑިތީމު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަހީމް އަބްދުލްޙަކީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

މާލޭގެ ގަލޮޅު ފުޓްބޯޅަދަނޑުގަޔާ ދިރުވި ފުޓްބޯޅައާ ވަރަށް ބޮޑަށް ގުޅިފައިވާ ތަނެއް. ދެން ރާއްޖޭގެ ރަސްމީ ފުޓްބޯޅަދަނޑުތަކެއްގެ ގޮތުގައި ގަލޮޅު ދަނޑު ތަރައްޤީކުރުމުގެ ވިސްނުމެއް ސަރުކާރުގެ ހުރި ނުވަތަ ޤައުމީ ފުޓްބޯޅަދަނޑެއް ތަރައްޤީކުރުމުގެ ސަރުކާރުގެ މިހާރު ހުރި ސިޔާސަތަކީ ކޮބައިތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވަޢުދު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޔޫތު، ސްޕޯޓްސް އެންޑް ކޮމިއުނިޓީ އެމްޕަވަރމަންޓް އަޙްމަދު މަޙްލޫފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން އިންޑިއާގެ އެކްޒިމް ބޭންކުން މި ކުރިއަށްގެންދާ ޕްރޮޖެކްޓްގެ ތެރޭގައި ގަލޮޅުދަނޑުވެސް؛ ހަމަ އާ ދަނޑެއް. ގަލޮޅު ދަނޑު ތަރައްޤީކޮށްގެން އެ ތަނުގައި އާ ދަނޑުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ވަނީ ހިމެނިފަ. މިހާރު އޭގެ އެންމެ ފުރަތަމަ މަރުހަލާގެ ތެރޭގައި މި ދަނީ. ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅާފަ ގެނެސް 25 މިލިއަން ޑޮލަރުގެ ކޮންސެޕްޓް ޕްރޮޖެކްޓެއް. އެކަށައަޅާފައިވަނީ އެ ޕްރޮޖެކްޓްގެ އަގު. އެންމެ ފުރަތަމަ ކަމަކީ ރަނގަޅު ތަނެއްގައި ވީ ޖާގައިގެ ތެރޭގައި ކުޅިވަރު ބޮޑުވާ ސިޓީގައި ހުރެވޭ. އެކަން ކުރަން ނިންމާފައި އަޅުގަނޑުމެން ފުރަތަމަ ކަމަކީ ގަލޮޅު ދަނޑު ތަރައްޤީކުރުން. އެއްބާރުލުމާއި އެކު ދަނޑު ހަމަ ވަރަށް ރަނގަޅު ފެންވަރުގެ ދަނޑެއްގެ ގޮތުގައި ތަރައްޤީކުރެވޭނެ. މިހާރު ބަލައިލާއިރު، ދަނޑުގެ ހަމަ ސިޓީ ބޭނުންކުރާ ބޮޑު ދަނޑުތަކުން؛ އެންމެ ފަހުން ވީސް ސާފު ލެވެލްއަށް ޕްރޮފެޝަނަލް ބޭނުންކުރުމަށް ވީސް އަޅުގަނޑުމެން އެ ތަން ބޭނުންކުރުމަށް އިންޓަރނޭޝަނަލް ލީގުގެ މަސްތަކާއި ބަލާނެ ދަނޑު ތަރައްޤީކުރެވޭ ގޮތަކަށް. ކޮންސެޕްޓް ޑިޒައިން ތައްޔާރުކުރެވިފައި. އެއީ އެ ތަން ކޮންމެ ދުވަހަކު ބޭނުންކުރެވޭނެ ތަނެއްގެ ގޮތުގައި. އޭރުން ފަހަރެއްގައި ހުރި ސިޓީގެ ފިޒިކަލް އަދި ޒާތުގެ ތަރައްޤީ، އެ ތަނުގައި ފޮރުވިފައިވާ ޕްރޮޖެކްޓްގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ކުޅިވަރުގެ ފެސިލިޓީ ފަދަ ކުރެވޭ ފެސިލިޓީ ސްޓޭޑިއަމް ސްޓޭންޑަޑް ގޮތުގައި، ކޯޗުންނަށް އަދި އެކަމާގުޅޭ ފަރާތްތަކަށް ކުރިއެރުން، ހެދުން، މިނަސް ތަނުގައި ކުޅުމަށް ސްޓޭޑިއަމް ފިޒިކަލް އެއްގޮތަށް ފެސިލިޓީ ފޯރުކޮށްދިނުމަށް. އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަނީ މި ތަރައްޤީ، މިހާރު މިދާ ސްޓޭޑިއަމް ބަޔަކުން، ހަމަ މި އަހަރު ފަހުކޮޅު ނިމޭނެ އެހެން އަހަރު ތަރައްޤީގެ އިތުރުކުރެވިފައިވާ އެ މަސައްކަތްތަކެއް ފެނިގެންދާނެ ކަމަށް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ޤާނޫނީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ ސިރާޖް.

ޤާނޫނީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ ސިރާޖް ވާހަކަދެއްކުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަޒީރު؛ މާމެންދޫ ދަނޑުގެ މައްސަލައަކީ ވަރަށް ބޮޑު ޖަސްޓިފައިވާ މަސައްކަތެއް. ރަށުގެ ކުދިބޭ ހުރިހާ އެންމެންގެ ވެސް އެންމެ ބޮޑު ޝަކުވާއަކީ މިއީ. ގޮތްގަނޑަކަށް ކިޔާ ދުވަހެއް ދުވި މަސައްކަތް ނިންމައި ދަނީ ބޭނުންކުރެވޭވަރު ވެދާނެތޯ؟ ދެވަނަ ސުވާލަކީ، ޤާނޫނުގެ ބޮޑު ދަނޑުގެ ސަރަހައްދު ނިންމައި، ބަރުވާ އަވަސް އަދި ގޮތްގަނޑަކަށް ހިމާ ދުވަހުން ބޭނުންވާނެތޯ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޔޫތް، ސްޕޯޓްސް އެންޑް ކޮމިއުނިޓީ އެމްޕަވަރމަންޓް އަޙްމަދު މަޙްލޫފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. މާމެންދޫ ދަނޑުގެ ވާހަކަދައްކަން އަތުގަނޑު ބިމު ފެސް ގަނޑު މިހާރު. އެހާ ޖަމާލްފެންގެއްސި އޮޅުއްޓި ސަރަޙައްދާ ހުރި. މިދުވަސް ދުވަހަކު ނިސްމައިލޮފްއާ ބިސަން ފެސް ހަމަ ބަޗޮނޯގައި ފެސް އަތުގަނޑަށް މިހާރު ދަނޑި. އަތުގަނޑު ބޭނުންވަނީ، ވިޔަފާރި އަވަހަކަށް ބި މަސައްކަތް ނިމުން. އެކަން ކުރަން ހަމަ ކޮންމެ ދުވަހަކު ކަހަލަ ގޮތަކަށް އަތުގަނޑަކަށް ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތް އަތުގަނޑު މި އިނދިނީ ކޮރުކޮށް. މިދުވަސްތަކުގައިން ފެސް އަރައި އެ ބޮޑުގައި ގައިމު ފެސް ސާފުކުރުމުގެ؛ ވިސްނުމުގެ ބޭނުން، މި ހުރިހާ މަސައްކަތެއް ކުރުމުގެ މަސައްކަތެއް ފުރުން. ދެން ސިޓީ އަތުގަނޑަކަށް ހަމަ ބާރުގެ އިނގޭތޯ ހަމަ ބެލޭކަން. އެހެން ބޭނުމައި އަންނަކާފެސް ދެން މި ބޮޑުކޮށް އަންނަ ދުވަހު ބޮ ބޭރުގެ ސާވިސްކުރައްވާނެ، ޕޮއްވާ މިފެނި ދުވަހަކަށް ނުނިމުނީ. އެހެންވީމާ، މާމެންދޫ ދަނޑު ހަމަ ވަރަށް ދިގުލައިގެން އިޔާއިލި ސަރަހައްދަކާ ހުރި މި ދިޔައީ. އަތުގަނޑު ވި އެންމެ އަވަހަކަށް ހަމަ އެ ދަނޑުގެ މަސައްކަތް ނިންމަން ކޮންޓްރެކްޓަރ ހުރިހާ މަސައްކަތެއް ކުރަނީ. އެހެން ވަރަށް މާލޭން ފެސް އެދެން، އެ ރަށުގެ ހަމަ އެކުލަވައި ރަހްމަތްވީން؛ ހޯއްދަވާކަން ފުޓްބޯޅަކުޅުން ޖަމާޢަތްތަކުގެ ރިޕައިން. އެ ދަނޑުގެ މަސައްކަތާ އެކުލަވައި އެހެން ބަޔެއް މަސައްކަތްތަކެއް ފެސް އަތުގަނޑުގެ ވާނެ ހަމަ ކޮންޓްރެކްޓަރުގެ ހަމަ ދަރިއްޔާ ހަމަ ކަންސިއުލަރު އަދި ޖަމާޢަތްތަކުން ފެސް ދިރި. އެހެންވީމާ، އަތުގަނޑު ދަނޑުވާރީ، ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް ދަނޑުގެ މަސައްކަތް ނިންމައިގެން ކުރިޔަށްދާން ހަމަ ހުރިހާ ކަމެއް ކޮންޓްރެކްޓަރު ކަމަށް. ޤާނޫނުގެ ދަނޑު ހަމަހަމަ ހަމަޖެހިގެން ޖެހޭނެ ބޭނުންގެއްލުމެއް. އެ ބޮޑު އަތުގަނޑަކަށް މައްޗަށްމާރީ ދިޔައިވާ ގޮތުގައި ވަނީ ސާފުކުރެވިފަ.

ނަމަވެސް، ހަމަ އެ ރަނގަޅު ވެސް މިހާރު ވެލީގެ މައްސަލައެއް ދިމާވެފައިވާ ކަމަށް ވަނީ. ވެލީގެ މައްސަލަ ދިމާވީމާ ދެން އެ ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތް އިންތިޒާމަށް އިތުރުވެގެން އުޅޭނީ. އެހެންވީމާ، ވަރަށް ޖާގަނުވަންދެން ނުވެސް ކުރެވޭނެ ކަމަށް ގަބޫލުކުރެވިގެން އޭގެ މަސައްކަތްތަކެއްގެ ވާހަކަ މިއީ ޒުނަދުގެއި އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އުންމީދުކުރަނީ އިންޝާﷲ ހަމަ އެ މަސައްކަތަށް ވެސް ހައްލެއް ހޯދައިދެވޭނެ ކަމަށް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. މަނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް.

<u>މަނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު! އަޅުގަނޑުގެ އޮތީ 3 ސުވާލެއް. އަޅުގަނޑުގެ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ، ދެންމެ މިނިސްޓަރު ވެސް ފާހަގަކުރައްވައިފި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުޅާބޮޑުކަމުގެ ހާލަތުގެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަނީ، ރާއްޖޭގެ އެކި ކަންކޮޅުތަކުގައި، ހަމަ ޚާއްޞަ ގޮތެއްގައި ކޮންމެ ރަށެއްގައިހެން އެބަހުރި ކުޅިވަރު އެކުލެވޭތަކެއް ހަރުގަނޑު. އެ އެކުލެވިފައި ހިންގަން މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން ކިޔާވައިދޭ އެހީތެރިކަމެއް ދޭނީ، ކޮން މިނިސްޓްރީގެ ދަށުންތޯ؟ ކޮން ކަހަލަ މިނިސްޓްރީއަކުން ކުރައްވާނީ؟ ދެވަނަ ސުވާލަކީ، ހަމަ އިތުރުކޮށް ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ދަށުން މަސައްކަތުގައި ގައިޑުކުރަން ހަމަޖެހިވަޑައިގެން ސްޕޯޓްސް ކޮމްޕްލެކްސްގެ މަސައްކަތް ނިމޭތޯ ފެށިވަރު ވާނީކީ؟ ދެން އަޅުގަނޑުގެ ތިންވަނަ ސުވާލަކީ، އަންހެނުންގެ ހަމަ ޓީމުތަކާއި ތަމްރީނު ދަނޑު ނިލާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވާހަކަ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވަޒީރު.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ޔޫތު، ސްޕޯޓްސް އެންޑް ކޮމިއުނިޓީ އެމްޕަވަރމަންޓް އަޙްމަދު މަހްލޫފް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެކުލެވިފައިވާ ހިންގާނެ ކަމާބެހޭ ސިޔާސަތު އަޅުގަނޑުމެން ވަކި އެހީތެރިކަމެއް ނުދެން. އެކަމަކު އެކި ފަރާތްތަކުން އެހީތެރިކަމަށް އެދިއްޖެ ދުވަސް އޮތް އެހީތެރިކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތުދެން. އަޅުގަނޑުމެން ފެންނަ އިނގޭތޯ ދިނީ، ހަމަ ވަރަށް ގިނަ އެކުލެވިފައިވާ ޖަމްޢިއްޔާ ޖަމާޢަތް ހިންގާ ތަންތަން. އެއީ ހަރުދަނާކޮށް. އެހެންވީމާ ޖަމްޢިއްޔާ؛ މިހާރު މިސާލަކަށް އެ ޓީމްތަކުން ބޭނުންވާ ވެސް ސަރުކާރުގެ ތަރުތީބުން. އެކަމުގެ ސިޔާސަތެއް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނާ

ހަމައަށް އެބައާދޭ. އެހެންވީމާ، އެކަމަކު ވެސް އަޅުގަނޑު މިހެން ފާހަގަކުރާއިރު، މިސާލަކަށް ރަށްތަކުގައި؛ ކުޑަ އާބާދީއެއް އޮންނަ ރަށްތަކުގައި ދުޅަހެޔޮ އެކަށީގެންވާ ހިންގާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ހިފަނީ ތާޒާ ވެސް ކުރާނީ ވަރަށް ކުޑަ އަދަދަކުން. އެހެންވީމާ، އެ ވިސްނުމުގައި ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެވޭން އޮތް އިންސެންޓިވްތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރިކުއެސްޓް އަދި ދެވޭން އޮތްފަރާތުން ދެމުން އެބަ ގެންދަން. އެކަމަކު ކަނޑައެޅިގެން އިންސެންޓިވްތަކުގެ އިންޓަރެސްޓް ހިލޭ އަޅުގަނޑުމެން ވަކި ޕްރޮގްރާމެއް ނުއެއްހެންގެން. ދެން މަސައްކަތް ދަނޑުވެރިކަމާ ގުޅޭ ހިނގާއިރު މާލީ ހަރަދު ކަރަނޓް ގިނަވެއް. ވަރަށް އެބަ ފަސްޖެހެނިވެރިކަން އެބައޮތް ސަބްސިޑީއާ ހުރި މުއްދަތުތަކުގެ ކޮންމެ ވެސް ތަފާތުވެފައި ވާކަން ފާހަގަކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން ބިމުގެ ވެސް މަ ފަހުން ވެސް މަޝްރޫޢުތަކުގައި އެބަ އަޅުގަނޑު އިންނިޔާތުކޮށް ރިޢާޔަތް ކުރާނަމަ، މިނިސްޓަރު ވެސް ކަރަންޓް ރެޓް ހުރިހާ ދާއިރާއެއްގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑު ދެން ހިތްވަރު ދީ ރެއާކަށްގެ ޕްރޮޖެކްޓުގެ ބައިވަރު ބިލްތައް ވެސް ހުށަހެޅޭނެ. ދެން ރަށްތަކުގެ ގޮތުން ހާލަތާ ކުރިމަތިވާނަމަ ކުރިއެރުވުމަށް ވިސްނާ ވިދާޅުވާތީއެވެ.

ސިއްރުތަކާ ކުރިމަތިލާ ހަމައެކަނި ހެދޭނެ ބުރަ މަސައްކަތުގެ އަދަދު ކޮށްދޭ ކަމަށް ގައުމު ގުޅުވާ ގޮތެއް 8 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ބަޖެޓެއް ލިބިފައި އޮންނަނީ. އެކަމަކު އާދޭ، އެ ޕްރޮޖެކްޓުގެ ފަހުން އަޅުގަނޑަށް ހިފޭނީ އާދޭ ދެ ގުޅުވައިދޭނެ އިންފާޤު. އެހެންވީމާ، އެހެން ވެސް އެ ބޮޑުކަމާ ޙަވާލާ އިންޑަސްޓްރީއާއި އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅަން. އަޅުގަނޑުމެން ވިޔަފާރި އަތޮޅުތަކަށް އިއުލާން ކުރަން ފެށޭނެ މިނިސްޓްރީއަށް ފޮނުވުމުގެ މަސައްކަތް ކުރަމުންދަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙާސިބު އަބްދުއްރަޙީމް.

ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙާސިބު އަބްދުއްރަޙީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މަރުޙަބާ ވަޒީރު! އަޅުގަނޑުގެ އެންމެ ބޮޑު ކޮންސަރނަކީ މިނިސްޓަރު ޖަވާބުދެއްވައިދީ. ސިނާޢީ ބުރުގެ މަސައްކަތް ދާ ގޮތް ހަމަ ފާހަގަކުރައްވައިދީ. އަޅުގަނޑު ހަމަ އުނިކުރުކަރަނީ، ވިލާތާ ގޮތަށް މި އަހަރުގެ ފަހުކަމާ ނުކިޔާ ވިއްސާ އަންނަ އަހަރު ކުރިއާލާ އެ މަސައްކަތް ފުރިހަމަކޮށް ކަމަށް. ދެން ހަމަ މި ދާއިރާއިން ހަމަ ހުރިހާ ކަމެއް ފަހަތުގެ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. އެއާއިލާގައި އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، ރީސޯޓުތަކުގެ ދިރިއުޅުމާއި ވަރަށް ބޮޑު ކުރިއެރުމެއް. އަދި ރައްޔިތުން ބޮޑަށް ވަރަށް ހަމަ ކުރިއަރާފައި އެކަން ކުރިއެއް. އަދި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން،

ޙާލަތުގައި އެންމެ ރަނގަޅަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ސިޓީ ކުޅުދުއްފުށި ސިޓީގެ ޖުވާނުން މި ދަނީ ހުރަވިން. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، ޙާސިލުކުރަން ޙައްޤުގައި ވަސީލަތްތަކެއް ގާއިމުކުރުމަށް ވިސްނިފައި އެބަ އޮތްތޯ؟ އެ މަސައްކަތްކޮށް އެބަ ކުރިއަށްދަނީތޯ؟ އަދި އެ ވަސީލަތްތައް ގާއިމުކުރުމަށްވުރެގައި އެ ކުޅިވަރުން އެންމެ ކުރިއަރާފައި ތިބި ކުދިން ތިބި ސަރަހައްދުތަކުގައި އެ ވަސީލަތްތައް ގާއިމުކުރުމަށް އިސްކަންދެނީތޯ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޔޫތު، ސްޕޯޓްސް އެންޑް ކޮމިއުނިޓީ އެމްޕަވަރމަންޓް އަޙްމަދު މަޙްލޫފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ބައިވަރު ކުޅިވަރު އުބަހުރި ދުނިޔޭގައި ދެއްތޯ. އާގެތިބޭނިން ހަމަ ވަރަށް ގިނަ ކުޅިވަރުތަކެއް، އެ ކުޅިވަރުތަކަކީ ޝައުޤުވެރިވާ ހަމަ ބައިވަރު ޒުވާނުންތަކެއް، ރައްޔިތުންތަކެއް ހަމަ މި ފައްދުގައި ވެސް އުޅޭނެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ އެކަމަކު މިއިން ކޮންމެ ކަމެއް ކުރާއިރު މި ކުރެވޭނީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ރިސޯސަސް ހިސާބަށް. އަޅުގަނޑުމެންގެ އެވަރަށް ބިން އެބަ ހުރިތޯ، ފައިސާ އެބަ ހުރިތޯ، ކަމަށް ކުޅިވަރު އިންސްޓްރަކްޓަރުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނެރެވޭނެ ސްޓާފުން ދެވޭތޯ، މި ހުރިހާ ކަމެއް ޒަމާނީގޮތުގައި މިނިސްޓްރީގައި އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ ކަންތައް ކަމެއް މި ކުރަންޖެހެނީ. ޙާސިލް އިންސްޓްރަކްޓަރުން އުފައްދައި، އެ އިންސްޓްރަކްޓަރުން ވެސް ވަރަށް ބޮޑު އެންމެމެހެކަށް އެކިގައި މަސައްކަތްކުރާ ވަރަށް ޖަމާން، ވަރަށް އަހަރުތަކެއް ވެއްޖެ. އެގޭ ކަންތައް ވެސް ވެރިޔާގެ އަޅުގަނޑު މިހާރު އެބަ ވޭނެ. އެއީ މި ފެށުން ރައްޔިތުންގެ މުސާރަދިނުން ވެސް ހަމަ ޙާސިލް އިންސްޓްރަކްޓަރ ބައްދަލުކުރައްވައި ވަރަށް ބޮޑު ކޯޗިންގ ސެޝަން މިހާރު ދެއްވާފައި އެބޭ، އެކަމަށް ބަޖެޓުގެ އަދަދަށް ބަޖެޓާ ބިން ދޭންކޮށްދިންގަން. އެކަމާ ގުޅިގެން ހަމަ މަސައްކަތްތަކެއް ވެސް އެބަ ކުރެވޭ. އަޅުގަނޑަކަށް ވެސް ގަބޫލުކުރޭ، މިހާރު ފުރަތަމަ ކަމަކަށް ބަޖެޓާ ބިން އިންތިޒާމުކޮށްދިނުމާ ކަންނެގެންނަކީ ކަމަށް. ފުލުހުންގެ މިނިސްޓްރީއާއި، އަޅުގަނޑުމެންނާއި، އެކޯޕަރޭޝަން އެކިގައި ވެސް ބައްދަލުވުމެއް ބޭއްވުނު. އެހެންވީމާ، އެއީ ހަމަގައިމު ވެސް ޚިދުމަތުގައި ޙޯމް އިންތިޒާމް. މިއީ ވަރަށް ބޮޑު ސަރަހައްދެއް ބަޖެޓާ ކަންކަން ދެއްތޯ. އެންމެ ކުރޭ ޖެހެނީކަން ވެސް އަޅުގަނޑަން ހޮވަނީ ތެރި ޕްރިންޓް ކޮންމެވެސް ހިޔާލުޖެހުމެއްގެ ޖެހުނުއިރު ބަޖެޓާ ކަންނަނީ. އެހެންވީމާ، ފުރަތަމަ ބަޔަކަށް ޖާގައިގެ. އެހެންވީމާ، އެ ޖާގަ ނަގާއިރު، ދިން އެކަމާ ތިކަށްގައި ކުރުވޭ، މިހާރަކަށް ބައިވަރު ކަންތައްތަކެއް އެބަ ހުރި ފެނިފަ. ހަމަ އެއްގޮތަކަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ޖާގައިގެ ކޮންޓްރެކްޓް ބޭނުން، މިހާރު ގުރޫޕް އިންސްޓްރަކްޓަރ

ވެސް އިއްޔެ ވެސް އަޅުގަނޑު ބައްދަލުކުރިން. އެ ކުދިންގެ ވެސް ބައިވަރު؛ ހަމަ އެ މީހުންގެ ސަޕޯޓިވްކަމާ ލުއިން އެހެން ތަފާތު ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އެމީހުން އެކަން ކުރަން ވެސް ތަންތަން އެބަ ބޭނުންވޭ. އެހެންވީމާ، ބައިވަރު؛ ޕްރޮފެރެސްޓޯޖުކުރަން ބޭނުންވާ ކުދިން އަންނާނެ. ކޮންމެވެސް އެހެން ކުޑަވަރު؛ ރަގަޅު ކުޑަން ބޭނުންވާ ކުދިން އުޅޭ. ބައިވަރު އިނގިރޭސި ހުރިހާ ކަމަކަށް. އެހެންވީމާ، ދައުލަތުން ކުރިއަށްގެންދަވާފައިވާ ކަންކަން ހިންގާގައި ނޫނީ ފޯރުކޮށްދޭނެ ވެސް ޓްރޭނިން ކަންކަން ކޮށްދީ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، ކުރިއަށްގެންދާއިރު ވެސް ކުރިއަށްގެންދާނޭ ފަހަރެއް ދެވޭނެ އަދި އިސްލާހުކޮށްފައި ދެއްވަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު.

އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު ވާހަކަދައްކަވައިފައި:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. މަރުޙަބާ ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު! އަޅުގަނޑުގެ 2 ސުވާލެއް އެބައޮތް. ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ، ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތެއް ދިރުންހުރި، ހަރުދަނާ އާބާދީއެއް އުފެއްދުން. އެހެންވީމާ، އާބާދީގެ ދެ ބައިކުޅަ އެއް ބައި އަންހެނުންގެ ކުރިމަތި ފުސްޖިޒަމަކަށް އެހާ ބޮޑު ދިރާސާކޮށް ދޭ ތަން ނުވެނަނީ ހިއްވަދެނެސް ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ. ދެވަނަ ސުވާލަކީ، އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގެ ކުޅުދުއްފުށީގެ ދަނޑު ވެސް ބަނޑުޖެހިގެން ހުރެވުނީކީ. އެކަމަކު އަދިވެސް އެއީ މަސައްކަތް އިއްވާލާފައި ވެސް ނުކުރެވޭ. އެހެންވީމާ، އެކަން އޮތް ހިސާބަކަށް ވިދާޅުވެދެއްވުން އެދެން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޔޫތް، ސްޕޯޓްސް އެންޑް ކޮމިއުނިޓީ އެމްޕަވަރމަންޓް އަޙްމަދު މަޙްލޫފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ކުޅުދުއްފުށީ ދަނޑުގައި އަޅާ ގްރޭންޑްސްޓޭންޑް އާރް.ޖީ.ސީއާން ފްލަޑްލައިޓް އެޅުން ލިބިފައި އޮތް އަދި ވަރަށް ބޮޑު ކަމަކަށް އެ މިޙާލަތު. އިއްޔެ ނޫން ކުރީ ދުވަހު ލިބިފައި އެބަ އޮތް. އެހެންވީމާ، އެ އަޅުގަނޑު އަޅުގަނޑަށް ހިޔާލު ސަރުކާރުގެ މަސައްކަތް ނިމުނީމަ. އެހެންވީމާ، އެއްގޮތަކަށް އިޢުލާނުކުރެވުނު. ނޫންނަމަ އަޅުގަނޑުމެން ކޮންޓްރެކްޓްބަރާ؛ އާރް.ޖީ.ސީއާ ވާހަކަދެއްކިއިރުން އެ އަދި ކުޑަކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރަނީ. ދެން އެއް ކަމަކަށް މިހާރު އިންޖީނިއަރ މެންބަރުގެ

ކަންބޮޑުވުމަކީ، އަންހެނުން ކުޅޭ ކުޅިވަރުތަކަކަށް ފުރުސަތެއް ނެތް. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ ފުޓުބޯޅައަކީ ވެސް ހަމަ އަންހެނުން ކުޅޭ ކުޅިވަރެއް. ވޮލީއަކީ ވެސް އަންހެނުން ކުޅޭ ކުޅިވަރެއް. ފުޓްސަލްއަކީ ވެސް އަންހެނުން ކުޅޭ ކުޅިވަރެއް. އެހެންވީމާ، އެއްވެސް ހާލެއްގައި އެއްވެސް ރައްޔިތަކު ވެސް އަދި އެއްވެސް ކައުންސިލަކުން ވެސް ގަބޫލުކޮށްގެންނުވާނެ، އެއީ ހަމައެކަނި ފިރިހެނުންނަށް ކޮށްދޭ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި. އެ ކަންތައް މި ކުރަނީ ދެ ޖިންސުގެ ހަމަ ކުދިބޭ ހުރިހާ އެންމެންނަށް. އެހެންވީމާ، އަންހެނުން ބޭނުން ބޭނުން ވަގުތަކު ހަމަ އަބަދު ކުޅުމުގެ ފުޓުބޯޅަ އޮންނަންވާނެ. ދެން މިހެން މި ވާހަކަ ބުނާއިރު ވެސް އަޅުގަނޑަށް ވެސް އެނގޭ، ރަށްރަށުގައި މިހާރު މިސާލަކަށް އެންމެ ފުރިގައި އަންހެނުން ވަކިން ކުޅުމުން އަންނަ ކަހަލަ ކުޅިވަރު އެއީ، ހޮކީބޯޅަ ކަހަލަ ކުޅިވަރު. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މަޖުމަޖޭން؛ މަޖުމަޖޭކުން ނޫން، ފުޓުވަރުތަކަށް މިހާރު ހޮކީބޯޅަ ކަހަލަ ކުޅިވަރުތަކަށް ގާއިމުކުރުމަށް މަސައްކަތްކޮށް؛ އެ ވަސީލަތް ގާއިމުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް އެބަ ގެންދަން. ވޮލީއަކީ ހަމަ ވަރަށް ގަދައަށް އަންހެނުން ބޭނުން މިހާރު ވެސް ކުޅޭ ތަން ގައިމު ވެސް އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ ރަނގަޅުކުރަން. ވޮލީ ވެސް ގާތްގަނޑަކަށް 50 ރަށުގެ މަސައްކަތް އެބަ ކުރެވޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެދެނީ؛ ވަރަށް ބޮޑަށް ކައުންސިލްތަކުން އަދި އެ ކައުންސިލްތަކުގެ ރައްޔިތުންގެ ވިސްނުން މިކަމުގައި ބަދަލުކުރުމަށްޓަކާ. މިސާލަކަށް އެ ރަށްރަށުގެ އެތިގައި އަންނަނީ ފުޓްސަލް ދަނޑެއް ހަމަހަމަކޮށް ފިރިހެން ބޮޑުވެން ދާންޖެހޭ ދަނޑުގެ ގޮތަށް އަންނަނީ ބަދަލުކަން، އަންހެނުން ބޮޑު ދަނޑުވެސް އެއް ކަމެއް ވެސް، އެހެން އެއްކޮށް ވެސް ކުޅުމުގެ ފުޓުބޯޅަ، އެ ދަނޑުވަރުވާން ގޮތަށް އެކަން ކުރުން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަމުން:

ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު.

ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު ވާހަކަދައްކަވަމުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ! މަރުޙަބާ ވަޒީރު! އަޅުގަނޑުގެ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ، މާއުނބޫދު ދަނޑު ތަރައްޤީކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކާއި ބަޖެޓުކުރުމުގެ ގޮތުން؟ އެ މަސައްކަތަކީ ނިޔާސާބަދު ފުރިގެންނާތޯ؟ ދެވަނަ ސުވާލަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ތަރައްޤީކުރުމުގައި ވެސް މި ކުޅިވަރު ދަނޑަށް ގާއިމުކުރުމުގައި މި ރަނގަޅަށް ބޯހިޔާވަހިކަމާއި ހައްލުކޮށް ދަނޑުތައް، ދޮރުފަރާތުގެ ކޮމިޓީގައި ސިޔާސަތެއް ކާބަރާތޯ؟ މި ދާއިރާގެ ކަމާ، ކައުންސިލްތަކާ ހަވާލުކުރުމުގައި ސަރުކާރުގެ ކައުންސިލްތަކުގައި އެ ވަސީލަތްތައް ނުހުރުމުން ޚާއްސަކޮށް، މި ދެންނެވި ހަވާލުކުރެވޭތޯ.

ބޭފުޅުންބޭނުން ހަދުދަނާ ނިޒާމެއް ގާއިމުކުރުވިފައެއް ނެތޯ. އެހެންވީމާ، އެކަން ކުރުމަށް ބަޔަކު މިނިސްޓްރީން ގެންގުޅުއްވާ ސިޔާސަތަކީ ކޮބައިތޯ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޢްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވަޙީދު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހޯމް، ސްޕޯޓްސް އެންޑް ކޮމިއުނިޓީ އެމްޕަވަރމަންޓް އަޙްމަދު މަހްލޫފް ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޢްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އަސްލު މި ދެކެވުނީ، ގާއިނުބޫދުގެ ފުޓްސަލް ދަނޑުގެ ވާހަކަކަން ދެއްކީ. އަޅުގަނޑުމެން؛ އަޅުގަނޑަށް މައުލޫމާތު ލިބޭ ގޮތުގައި، މިހާރު ފުޓްސަލް ދަނޑުގެ މަސައްކަތަށް ގައިމު ވެސް ކުރައްވަން އެބަޖެހޭ ކައުންސިލަށް ހަވާލުކޮށްދެވޭނެ، ސަރުކާރުގެ ގޮތުގައި. ބޮޑު ދަނޑުގެ؛ އާދެ! އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ދަނޑު އަޅުގަނޑު އެބަ އެދޭ ކަންނޭނގެ. އަޅުގަނޑު ތަރައްޤީކުރާއިރު އެއީ ބޮޑުޖެހުމެއް ކަމަށް ފެންނަނީ އިތުރުކުރެވިއްޖާ އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ކުރިއަށް ގެންދާނަން. ދުވުމުއްޖެހިލި ގޮތްއެގައި މިކަން ކުރުމަށް އެންމެ މުހިންމު އެއް ކަމަކީ އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ، މި ރަންރަށް ބަލަހައްޓާނެ މީހަކު ހޯދުން. އެކަމަކު އަންނައުގާވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ދައުލަތުގެ އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ ސަރުކާރުގެ ކޮމިޝަނުގެ ބާރު މި ރަންރަށް ބަލަހައްޓާނެ މީހަކު ވެސް ކަނޑައެޅުމާ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތް ވެސް ކުރަން. އެކަމަކު މި ވަޒީފާތައް އެފެއްދިން ކުރާ މަސައްކަތް ވާ ބޭނުންކުރާ ގަނޑުމެން. އެކަން އެހެންވީ ވަކި ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ އާމްދަނީ ބޭނުންވާ ވަރަށް ވެސް މަދުވެފައި ކަމަކު އަޅުގަނޑު ގެންދަވާނީ. މިހާރު ވެސް ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އެކަމުގައި ދަތިތަކެއް އެބަ އޮތް ދެއްތޯ. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު އެއްވެސް ރަށެއްގައި އެއްވެސް ކުދިވަރު ވަސީލަތެއް؛ ޒުވާނުން އަދި ކިޔަވާ ސްކޫލްދަރިންގެ ފޯރަވައި ދަނޑު ހުރި ހުރިހާ ތަނަކީ އެ ރަށެއްގެ ކައުންސިލުތަކުން ބަލަހައްޓާ، ރަށްރަށަށް އެ ކައުންސިލުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައިވާ ތަންތަން. އެ ތަންތަނުގެ ބެލުންހިފެހެއްޓެވުން، އެ ތަންތަން ކުއްލިއަކު ދަނޑު ބެލެހެއްޓުމުގެ ކޮށްދޭނީ ހަވާލުވެގެން ހުރި ކުރިއަށްދިޔުމުގެ ފުރުޞަތު ދޭނެ. އެހެން ވީނަ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ޖެހިލުމެން ވެސް ފެނޭތީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ތަންތަނުގެ މިސާލަކަށް ފުޓްބޯޅަ ކުޅެ ދަނޑު ބަލަހައްޓާ ބެލުންހިފެހެއްޓުމުގެ ފުޓްސަލް ދަނޑު ކައުންސިލަށް ހަވާލުކުރީމާ އެ ތަނެއް ތަރައްޤީ ކުރާއިރު ތަން ކޮންމެވެސް ތަނެއް ބެލެހެއްޓޭނެ ކުރިއަށްގެންދަނީ އެ ތަން ބަލަހައްޓާ ކަމަކަށް ނިޒާމުގެ ތެރެއިން މިހާރު ކޮންމެ ވަކި ކަމަކަށް ވެސް ކުރުވުން ކަމަކަށް އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. ވިލިމާލޭ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން އަފީފް.

__ވިލިމާލޭ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަފީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:__

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު! އާދެ! ވަޒީރުގެ ވާހަކަފުޅުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އެނގޭ އަޅުގަނޑުމެންގެ އާބާދީއަކީ ވަރަށް ޒުވާން އާބާދީއެއްކަން. ޑިޕީ ރޭޝިއޯ ވަރަށް މަދު. އެއީ މުޅި ޤައުމަށް ވެސް ދިމާވެފައި އޮތް ގޮތް. މިހެން މިކަން އޮތުމުގައި، އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރު ވިސްނުންފުޅު އެބަ ހުރިތޯ ހާއްޖާގައި ކުރެވޭނީ ކޮން ކުރިއެރުމެއް؛ އެކަކަކަށް މާސްޓަރ ޕްލޭނެއް ހަދައިގެން، ކޮންމެ ރަށަކު ފުޓުބޯޅަދަނޑެއް، ވޮލީބޯޅައެއް، އައުޓްޑޯ ޖިމެއް، މި ހުރިހާ އެއްޗެހި ހަދައިގެން ބެލެހެއްޓުން ގޮތެއް ވެސް ނެތް. ހުނަރު ވަސީލަތެއް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ނެތް ފައިސާއެއް ވެސް. އެހެންވީމާ، ޤައުމީ ކުޅިވަރުގެ މާސްޓަރ ޕްލޭނެއް ތައްޔާރުކުރުމުގެ ވިސްނުންފުޅު އެބަ ހުރިތޯ؟ ރާއްޖެއަށް ބޭނުންވާ ކުޅިވަރުތަކަކީ ކޮބައިތޯ ބަލައި، އެ ކުޅިވަރުތައް ތަރައްޤީކުރާނީ ކޮން ދާއިރާއެއްގައިތޯ، ކޮން؛ މި ކަންކަން ކުރައްވާނީ...

__ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:__

ވަޒީރު.

__މިނިސްޓަރ އޮފް ޔޫތު، ސްޕޯޓްސް އެންޑް ކޮމިއުނިޓީ އެމްޕަވަރމަންޓް އަޙްމަދު މަހްލޫފް ވާހަކަދެއްކެވުން:__

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހަޤީޤަތަކީ މިއަދު ރަށްރަށަށް ދަތުރުކޮށްލިޔަސް އަޅުގަނޑުމެން އެންމެންނަށް ވެސް އެނގޭނެ، މާލޭގައި މި ގާއިމުކުރެވިފައި ހުރި ވަސީލަތްތަކަށް ބަލާލައި، އެއްވެސް ކަމެއް ނެތް، އެއްވެސް ކަމެއް. އިންޑޯއަރީނާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖިމްނޭޒިއަމް، ހަރުދަނާކޮށް ކުޅެވޭނެ އެއްވެސް ކަމެއް ނެތް. ރަށްރަށުގައި އިނބުރިގެން؛ ބައެއް ރަށްރަށުގައި ކުޅިވަރު ބިމަށް ވަނަވަރު ތަނެއް ވެސް ނެތް. އެހެންވީމާ، ގާތް އަޅުގަނޑުމެން ހަރަކާތް؛ އަޅުގަނޑުމެ މި މަގުމުގައި ހުރި ގޮސް ހަރަކާތް އިސްވާ ދަމިން ޖާގަ ބިރުވައި ދުވަހަކު ވެސް ވަޒީފާއާ ބާރު ގޮތެއް ވެސް ސްޓޭޑިއަމްތަކުގައި ނެތް. ހަމަ ގޭސްއަޅި ފުޓުބޯޅަދަނޑެއް، ފުޓްސަލް ދަނޑެއް، ވޮލީ ކޯޓެއް. އެއީ އެ މިހެން އެ ބޭނުންވާ ގޮތައި ހުރި ވަރުން. ކުރަން އަޅުގަނޑު ކަމެއް ނިމިގާ. އެހެންވީމާ، މިދިޔަ 4 އަހަރުދުވަހު އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުބާރުގައި، ފުރަތަމަ ހަމަ މި މިއުންނަން ކޮށްދެއްވި މިކަމާ. އެކަން ކޮންމެހެންގެން އެ މިއުންނަން ދަން އޮތީ ވިސްނުމަގައިފިން އެ މިއުންނަން ވަޒީފާއާ ފުރުޞަތުގައި ވެސް، އިންޑޯ. އެހެންވީމާ، ދަން އަދި އެހެންނެ، ރޭ ވިސްނާލި ފުޓުބޯޅަ ދަނޑާއި ފުޓްސަލް ދަނޑާއި ކަންކަން؛ އެކަން ވެސް ނިންމަވި ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ދޫން. އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ކުރަމުން މި އައީ،

ހަމަ ކުއްލިއަކަށް ރައްޔިތުންނާ އަދި ވަރަށް ބޮޑަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ވެސް ބައިވެރިވުން އޮވެގެން. އެއީ ތި ބޭފުޅުންނަށް އަންނަނީ ސީދާ ރައްޔިތުން ބޭނުންވާ އެތިން. އަޅުގަނޑު މި ދައްކާ ވާހަކަ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ، މިތާ މިތިއްބެވި ހުރިހާ ރައްޔިތުން ނިސްބަތްވެވަޑައިގަންނަވާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ވަރަށް ސާފުކޮށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު ދަނޑު އަވަހަށް ފުރުސަތުދެއްވުން އެދެން ވަރަށް ހާދަ ވެސް ކުރިން. ހަމަ ތިޔަ ފުރުސަތު މިނިސްޓަރު، ފުރުސަތު މިނިސްޓަރ. އަޅުގަނޑަށް އެނގޭ އިނގޭތޯ. އެކަމަކު މާލޭގައި ހުންނަ މިނިސްޓަރު ގޮސް ފުރުސަތު ކުރުކުރުމަށް އެ ވާހަކަ އެހެން ބެނި ކަމުގައި ވިޔަސް، ރަނގަޅު ހުންނަ މިނިސްޓަރު ފުރުސަތު ދަނޑު ވާ ބޮޑު ރަނގަޅަށް ކަނޑައަޅާ ވާ. އެއީ މި ދެންނެވިހެން ކުރާނެ ކަމެއް ނެތި އޮވެގެން، ކުރިއަށް ގޮސް ފުރުސަތު ދަނޑުއް އެލާ އެބޭ ކުރުކުރަން ހަމަން ލިބެނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރަނީ ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މި ކަންކަން ހަމަޖެއްސުމަށް ދާން ތި ވިދާޅުވި ދެކެ ވިސްނުމުގައި މަސައްކަތްކުރަނީ. ނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ވެސް މިދިޔަ 4 އަހަރުދުވަސް ތެރޭގައި ކުރި އެއް ކަމެއް އެއީ، ޖަވާބުދާރީވުން ހަމައެކަނި ފާހަގަކުރެވިފައިވާ އަދި ފުރުސަތުގެ ބަދަލުގައި އެކަން ކުރުވަޑައިގަތީ ފުރުސަތުދެއްވިން. އޭގެ ނަތީޖާ މިއަދު ފުރުސަތުން އެ ދަނީ ދިއުމާ. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ޗ.ޗ ކުންފުންޏަށް، ޕީޖީއެސްއީ ކުންފުންޏަށް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕްރޮޖެކްޓް ކުންފުންޏަށް ރައްޔިތުން އެ ހެދުނު ރަށް ކަންކަން، ވަނަވަރުން އަޅުގަނޑު ހިފަނީ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ކުރަމުން މި ދާ މަސައްކަތް ވަރަށް ބޮޑަށް ސާފުވެގެންދާނެ. ބައިނަލްއަގުވާމީ މުބާރާތް ވެސް، މި އަހަރު އެކަނި އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ބާއްވަން 10 ބައިނަލްއަގުވާމީ މުބާރާތް، އިބިޔާ ކުރިއަށްދާ ކަމުން. ފުރުސަތުގެ ނަތީޖާ. އެހެން ހުރިހާ ދިނަ ކުރިއަށްދާ ކަމުން އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ކުރަން. މި ކުރާ މަސައްކަތުގެ ތަރައްގީ ވަރަށް ރަނގަޅަށް އަޅުގަނޑުމެން ބޮޑަށް އިސްތިސްނާކުރެވިފައިވާ ކަން ކުރިއަށްދާއިރު އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ސާފުކޮށް އެބަހީ. އަދި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ވިދާޅުވި ފަދައިން، އިސްތިރާތީޖީއާ ހަމަ މާލޭގައި ފުރުސަތު ހުރިހާ ވެސް އެބަހުރި ފުރުސަތުތައް ހަދާ. އެހެންވީމާ އެއްބާރުލުމާއި ކުރިއަށް ދާންޖެހޭ ގޮތް، މި ދާއިރާގެ ހަމަ ރަނގަޅު ވަރަށް ޝުކުރިއްޔާ. ސަރުކާރުން ހުރިހާ ފުރުސަތެއް ކުރުމުގެ ފުރުސަތު ހަމަ ހަރުދަނާ، ކުރިއަށް ޖަވާބުދާރީވުމާ އަޅުގަނޑު ޓޫރިޒަމް ހަމަ ހަރުދަނާ އަދާކަން ކުރުމުގެ ފުރުސަތު ލިބިގެން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. މިލަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު.

މިލަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާއިމުވެފައިވާ ސާވިސް، ފަންސާސް އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި ވެސް ނުކުރާ ދިނަ މަސައްކަތް މި ސަރުކާރުން 4 އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހުރި މިނިސްޓްރީން ރާއްޖޭގެ ކަންކޮޅުތަކުގައި އެ ދަނީ ގާއިމުކުރަމުން. ދަނޑުތަކާއި، ޕާކުތަކާއި، ޖިމްތަކާއި، މިހެންގޮސް އެހެން ކިޔާން ކަމެއް ނެތް. ވަރަށް ގިނަ ވަސީލަތްތަކެއް ގާއިމުކުރަމުން. އަތޮޅުތަކުގެ ސްޓޭޑިއަމް، އަތޮޅުތަކުގެ ސްޓޭޑިއަމް، ނ. ކުޅިވަރުގެ ދަނޑުގެ ބަރުލް ވަނީ އަދިން ކޮންސްޓްރަކްޝަން ހަވާލުކުރެވޭ. އެ މަސައްކަތްތަކުގެ ބަދަލު މަސައްކަތް ފުރުޞަތު، ބަރާބަރު އިންސްޓިޓިއުޓުތަކުގެ މަސައްކަތް ފުރުޞަތު ހިއްސާކުރެވޭނެތޯ؟ ވަރާބަރު؛ ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ވަރާބަރުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ފުރުޞަތު ހިއްސާކޮށްދޭތޯ؟ ކައުންސިލުތަކުން ވަނީ ބަޔާނާ ކޮންޓްރެކްޓު ފޮނުވުމަށް. އޮންލައިންކޮށްވެސް، ކައުންސިލަށް އަދި ޖަމާޢަތް ނުހުށަހަޅާ ކަމަށް ވަނީ. ދެވަނަ ސުވާލަކީ، މިހަރު ވަގުތު ފޮނުވާލެވޭ މަސައްކަތަށް ދިގުކޮށް ތަޅުން ނިންމިއްޖެތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޔޫތު، ސްޕޯޓްސް އެންޑް ކޮމިއުނިޓީ އެމްޕަވަރމަންޓް އަޙްމަދު މަޙްލޫފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޕާޓީތަކުގެ ބަރުޖެޓުގެ މަސައްކަތްތަކުގައި އަދި ކޮންސްޓްރަކްޝަނާ މި ވިޔަފާރިން ރަނގަޅުކުރެވޭ. އަދި އާގެއިތެރަން ފޮށް ދިނަ ތަނުތަކުގެ ފޯރީ ރަނގަޅުކުރެވޭ. އަތޮޅުތަކުން ގަބޫލުކުރާ ވަރަށް ފޮރު ހަމަ ދިނަ ދުވަސް ފޮށް މިކަމަށް ހިނގައިދޭ. އަދި މިހާރު އަންގާ ފަހުން މަޝްވަރާ؛ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނާ ފޮށް މަޝްވަރާކުރަމުންދަނީ ބޮޑެތި އަތޮޅުތަކުން ވާނީ މިގޮތަށް ފަސޭހަކުރުމަށް ހަމަ ކޮންސްޓްރަކްޝަނުން މިހާރު ސިޓީ ފޮށް ޕްރޮޖެކްޓު، ވަކި ގުޅުވައިދޭ ތެރޭގައި އެކަން ނުކުޅާ ކަމަށް ފޮށްޖެހޭ ހަމަ ބާޒާރުކުރަން އިނގޭތޯ. އެގޮތަށް އެކަން ކުރަނީ ފޮށްޖެހޭ ދެން އަޅުން އިޔާޤަތުކުރަނީ. އަތޮޅުގެ ތެރެއަށް ބަނދަރު، އަދިން ކޮންސްޓްރަކްޝަންގެ ކުރިން ބަރޯލް އިންސްޓިޓިއުޓް ރޯގަރުގެ މަސައްކަތް ވަރަށް ރަނގަޅު. އެއްނުވާ، އަތޮޅުތަކު ފޮށް އަދިފޮށް އެހީ، އަދިން ކޮންސްޓްރަކްޝަން ވިޔަފާރި އަމަލަށް، ވިޔަފާރި ރަނގަޅުކޮށް ބާރަށް ގޮސް އެ މަސައްކަތް ނިންމާލަދިނުން. ދެން ޕާޓީގެ ވަރާބަރު، އަތޮޅުތަކުން ހިއްސާ އެކު ވާނުވަސް ފައިސާ ދައްތޯ، މިހާރު ވަނީ ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕެކޭޖުކޮށްފައި ކަމަށް ވަނީ. ދެން އަތޮޅުތަކުން ހިއްސާ ޕްރޮސެސް މިނިސްޓްރީން ކައުންސިލާ އެ ފައިސާ ޖަމާކުރަން ކުރެ ވަގުތުތަކުގައި ނަގާފައެވެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ފެލިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާޙް ޙަސަން.

ފެލިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާޙް ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! މިނިސްޓަރު؛ ވ. ތިނަދޫގާއި ވ. ފުލިދޫގެ ފުޓްސަލް ދަނޑު ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގައި ޖެހިފައި، މިގޭ ކުރީގެ އަހަރުތަކުގައި އެ މަސައްކަތްތަކުރުމަކީ ދަނީ. މި ފުޓްސަލް ދަނޑުތައް، ވ. ތިނަދޫއާއި ފުލިދޫގައި ލިބޭނީ ކޮން ތާރީޚަކުތޯ ރައްޔިތުންގެ، ހޯއްދަވާ ޖަވާބު ސަރުކާރުން ދެއްވާނެ؟ އެ ވާހަކަ ފާހަގަކޮށްލަން. ފުޓްސަލް ތިނަދޫއާއި ފުލިދޫއާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ޔޫތު، ސްޕޯޓްސް އެންޑް ކޮމިއުނިޓީ އެމްޕަވަރމަންޓް އަޙްމަދު މަހްލޫފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ތިނަދޫގެ މަސައްކަތް ކޮންސަލްޓަންސީ އިވެލުއޭޝަންގެ ކުރިއަށްގެންދަނީ ގަވާއިދު ފަސް ވަނީ ހަވާލުކުރެވިފަ. ފުލިދޫ އަދި ގަސްތު ސާފުކޮށްފާލުގައި އިޢުލާންކޮށްފައި ދެންބަރަން ފަރުން ދަނޑުނަވައިލާނަން. ފުލިދޫއާއި ފުލިދޫގައި އެހެ އުޅޭ ބޮޑިބަކަން. އެހެންވީމާ، އެކަން ހަމަޖެހޭނީ އަޅުގަނޑު ފެށި ހަމަ ދަނޑުތައް ފެށި ކުރިޔަށް ވާހަކަ މިހާރު ވާނީ ބޮޑުވަ. މި އެންމެ އަވަސް ފުރުސަތެއްގައި އިޢުލާނުކުރެވިދާނެ އެ ޖާގަ ހޯދުމަށް ކުރާނަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރު. އަޅުގަނޑުމެން އެނިގެއި މި ކުރަކަށްދެއްވި ވަގުތަކަށް ޝުކުރުދަންނަވަން.

7. ނުނިމި ހުރި މަސައްކަތް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު މިހާރު މަސައްކަތް މި ފަށަނީ ނުނިމި ހުރި މަސައްކަތް. ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރިޕޯޓްތަކުގެ ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ބަޖެޓުގައި ހިމެނޭ ފަހަރެއްގައި ރަށްރަށުގައި ތަރައްޤީކުރުމަށް ބައިނަލްއަޤުވާމީ ސަރުކާރުން މަސައްކަތް ކުރަނީ، ވަކި ބަޔަކާއި ނުހުރިހާ ކަނޑައެޅުމާއި ވިޔަފާރިވެރިޔާ ހަވާލުކުރުމުގެ ދައުރުގައި މުއައްސަސާތައް ފުރުޞަތު އަދާކުރަން ހުރަސްތަކެއް ނައްތާލުމަށް ސަރުކާރަށް

ގޮވައިލައި ހުށަހަޅާ ގަރާރުގެ ބަހުސް. މި ގަރާރަށް މި ވަގުތު ވާހަކަފުޅުދައްކަވަން އެދިވަޑައިގެންނެވީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އިންނަވިއްޔާ ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގެންނެވުން އެދެން. ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު.

<u>ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ފުރަތަމަ ވެސް ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ، ވ. އަތޮޅު ފުލިދޫއާ ކިޔާ ރަށަކަށް ދައިރު ގާނޫނީ ގޮތުން ކައުންސިލުން އަރައިގެންފައިވާ ވ. އަތޮޅު ތިނަދޫ ކައުންސިލްގެ ބަޖެޓު މި މަޖިލީހުން ކުރިއަށްދާނެ ވާހަކަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ގަރާރައިގެން ކުރިއަށް ދިޔުމުގެ ކުރިން މި ވާހަކަ މި ދަންނަވަންޖެހުނީ، މިއީ ޚާއްސަ މައްސަލައަކަށް ވާތީ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަމަޟާނާ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ގަރާރުގައި ވެސް މި ހުށަހެޅުނީ. އެހެންވީމާ، މިހާރު ގަރާރަކަށް ވާހަކަދައްކާއިރު އެންމެ ފުރަތަމަ ކަމަކީ، މިއީ ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ޓެކްނޮލޮޖީގެ ގޮތުގައި އުފެއްދުން މި ދަނީ. އެއީ އެ ގަރާރުން ހާސިލުކުރަން މި ޖާގަ ޓެކްނޮލޮޖީ އެވޮލްވްވަމުން ކަމަށް. ދިރާގު، އުރީދޫ އަދިވެސް އަދިވެސް ބައިވަރު ޓްރެންޑުތައް ދުނިޔޭގައި އެބަހުރި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖެތެރޭގައި ސިޓީ އެއްކޮށް އަވަސްކުރާ އެކި ޖެނެރޭޝަނުގެ މި އިންޓަރނެޓް އެއީ އަދި ޓެކްނޮލޮޖީތައް، ސިޓީ ބޮޑުކުރަމުން ހުރި އެއް ބައިބަޔަށް ޖެނެރޭޓްކުރާ ރައީސާ މަސައްކަތްކުރަމުން. ޓެކްނޮލޮޖީއާއި ކޮމިއުނިކޭޝަން، އިންޓަރނެޓް ސަރވިސް ވަރަށް އެޑްވާންސްވެފައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ބެލެވޭނީ، ދުނިޔޭގައި މިވަރުގެ ޓެކްނޮލޮޖީގައި އިންޓަރނެޓް ހިދުމަތް ދެވޭނެ.

މިއީ އެންމެ ހަމަ ކުރީގެ މިންވަރު ވެއްޖެ ޚާއްޞަ ގެއިން ވިޔަފާރި ރޭގައި ހުންނަނީ. ވަގުތީގޮތުން ވެސް ރަނގަ. ޑިސްޕެންސަރީ ބައިވަރު ގެރިގިއާ. ބިލު. ބިޔާސީ، ބިޔާސީ، ޖީ.ފައިވް ބިޔާސީ ބައިވަރު ޑިޖިޓަލް ގެރިގިއާ. އާއިލާތަކުން ވެސް އެ ބަލަހައްޓަނީ ޑިޖިޓަލް ގިރިއިއާ. ރައްޔިތުންނަށް ހިދުމަތްތެރިކަމުގައި ސިޓީއާއި ވެސް، ސިޓީއާއި ވެސް ނުބައި ހިދުމަތް؛ އެ ޖަމާއާ ޖަމާވީ ހިދުމަތް ބަޖެޓްވާނުވައި ކުރިއަށްދިޔައީ. އެއްކަލަ މިހާ 700 ރުފިޔާ ނުލައްކަގެން އިންޓަރނެޓް މަހެއްގެ ދުވަހަކަށް ކަރުދާސްތައް ދެވެނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ބަލަ ޖަގަ މި ބަޖެޓުގައި ގިނަ ބައި މީހުނަށް ޓެކްނޮލޮޖީ ގޮތަށް އެކުލަވާ ނުރަނގަޅު ގޯހެއްގައި ވެސް ހުރިހާ ކުރިއަށް. މަޖިލީހަށް މި ބަޖެޓަށް ހުށަހަޅަ. ގަރާރު ހުށަހަޅަ ދެންނެވިއަސް ފިހާރަތަކުގައި ވިއްކާލާ، ސަރުކާރުން ހިދުމަތްތެރިކަން ހިފެހެއްޓުމަށް، ހިފެހެއްޓުމަށް ހިފުމުގެ ގޮތުން؛ ކޮބައިތޯ ސަރުކާރުން ހިފެހެއްޓުމަށް ހިފެހެއްޓުމަށް ހުށަހަޅަނީ؟ އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލަން އެބަ ޖެހޭ. ސަރުކާރުން ނޫން މިދި ހިފެހެއްޓުމަކަށް މި އުޅެނީ. ޕާރލިމެންޓް ސެކްޓަރުގެ ވިޔަފާރިވެރިންގެ ތެރެއިން ބަޔަކު ކޮންޓްރެކްޓް ނަގައިގެން މި އުޅެނީ. އެއީ ސަރުކާރުގެ ނޫން. ބޭރުގެ ކުންފުނި ސަރުކާރުގެ ނޫން. އެއީ ރައްޔިތުން އުޅުއްވާފައިވާ ތަނެއް. ބޭރުގެ ކުންފުނި އަޅުގަނޑުމެން ވިޔަފާރިވެރިއެއްގެ ޖާގައިގައި ބޭރުގެ ކުންފުނި

އޮވެގެންނުވާނެ. ދުނިޔެ ތަރައްޤީވެފައި އިންފޮމޭޝަން ޓެކްނޮލޮޖީގެ ޒަރީޢާއިން އަޅުގަނޑުމެ ހަނދާން އެބަ ހުރި، އެއްދުވަހު ޗާކަސް ކޮމްޕިއުޓަރ އުފައްދަންވެގެން މިސްބަރ ދު ޖީ، މިން ޖީން ވަޑައިގެންނެވީ. އެއީ ދިރާގުން މިން ޖީ. ޗާކަސް ކޮމްޕިއުޓަރ އެއީ ޖީ.އެސް އިންޓަރނޭޝަނަލް އުފެއްދިން. އެ ދުވަހު ޓެކްނޮލޮޖީއާ އެކު އެ ބަދަލުވުން ވަޑައިގެންނެވީ. ކޮމްޕިއުޓަރ ރާއްޖެއަށް ފުރަތަމަ ގެންނަންވެގެން. އެ ޝިޕްމަންޓު ގެންނަންވެގެން، އެ ބަދަލުވުންތަކެއް ޓެކްނޮލޮޖީގެ އެއްކަލި ގެންނަންޖެހުނީ. އެ ދުވަސްވަރު ކިޔައި އުޅުނީ ވެސް މަސްތޫރު ސިނާޢީއްޔާ ހިއްޔާ އެއްކޮށް. އެ ބޮޑާ ބޭނު ފުރުޞަތު ގެންނަނީ ވެސް. އަޅުގަނޑުގެ ގާތުން ޗާކަސް މިހާރުގެ ކަސެޓްޓަރު ޖެހޭ ވަޒީފާ ދޭން ވިޔަފާރިވަނީ، ހިމަނަންޖެހޭނެ އެބަ އޮތީ ކޮމްޕިއުޓަރު ރާއްޖެއަށް ގެނައުމަށް. އެކަމަކު ނަމަ ޝިފްޓަރު 75 ރައްޔިތުން އުމުރުގާ ޖެހެނީ އެބަ ބޭނުންވާއެ. ގެނެސްދިނީ ބޭނުންވާއެ. ބޭނުންކޮށް ހެދި ނިޔަލަށް. އަޅުގަނޑު ބޭނުން އޮތީ ވިސްނުން ގޮތަކީ އެ ބަދަލުވުންތަކެއް 75 ރައްޔިތުން އުމުރުގާ ޖެހެނީ ގެނެސްދިޔަ އިސްލާހުން. އެ ހިސާބުން ރާއްޖެއަށް ކޮމްޕިއުޓަރު އައީ. އެ އަހަރުގެ ވާހަކަ؛ ދުން އިޤްތިޞާދީ ރައީސް ކުރެ ވަގުތުކޮޅެއް ދެއްވާ! އެ އަހަރުގެ ވާހަކަ ދުން ބަލާނީ، ހޯދީސް އިންޓަރނޭޝަނަލް ޗާކަސް ކޮމްޕިއުޓަރ އުފެއްދި ދުވަސް. އެހެންވީމާ، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި ދައުލަތަށް ރާއްޖޭގައި މިހާރު ދިރުމުގެ؛ އެންމެ ފުރަތަމަ ހުރި ކޮމްޕިއުޓަރ އަދި ވަޒީފާގެ ގެއްލުން މި ދަށަށް. އެ ޓެކްނޮލޮޖީ ދިރާގުން މޮބައިލްފޯން ހުރިހާ ފުރިހަމަކުރުމުގެ ވަރަށް ބޮޑު އެއްކޮޅު ދިރުމާއި ރާއްޖެއަށް ދިރާގުން. އެހެންނަމަވެސް މޮބައިލް އެއްކޮޅުގެ ވެސް ކޮމްޕިއުޓަރުވެސް އެއްކޮޅު ދިރުމާއި ރާއްޖެއަށް މިހާރުވަނީ. އަދި ދިވެހިންނަށް ޓެކްނޮލޮޖީ؛ މިސާލަކަށް އިންޓަރނެޓް ޓެކްނޮލޮޖީ ގެންނަވާސް އަދިވެސް މާ ބަރަބަރުވާނެ. ގިނަ ބައި މިހުން އަންނަނީ. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މިދިޔަ އަހަރުތަކު މިސާލުތަކުގެ ގޮތުން، ބައެއް ޖަހާނެ ވެސް، ކޮންމެ ރަށެއް، އެ ކޮންމެ ބަޔަކު ހުރިހާ ދުވަހެއް ޓެކްނޮލޮޖީގެ ހިދުމަތް. މިހާރު އާއިލީ ކަމާއި ދާއިރާ ރައްޔިތުގެ ދުނިޔެ ވިޔަފާރިތަކުން ދުއްސައިގަނެގެން އެއްކަލަ ފައިސާތަކެއް. ޖެހިލުމަކާ މިއިން މާލިއްޔަތުގެ ބޮޑު ކުރާނީ ސަބަބުތަކަށް، ޓެކްނޮލޮޖީ؛ އެ ޓެކްނޮލޮޖީ ކުރަނީ ފަރުޑަށް ބޮޑުވި އަހަރު ރާއްޖޭގައި ފެށިގެން އެ ތަރައްގީ. އެ ވެރިކަމާ ބައެއްކަމުގެ ފިކުރުތަކަށް ގޮތުން ތަރައްޤީ މަރުކަޒުގެ ސަރުކާރު މުއައްސަސާތަކުން، އަދި ރަށުގެ ބާރުގޮތަކާ، އެކު ކަމެއް ސަރުކާރެއްގެ ޚިދުމަތް ވިޔަފާރީގެ އެކަށީ. އެހެން މިހާރު، ރައްޔިތުންގެ ފާލާއި ކުރާ ހަމަތަކުގެ ސަލާމަތީ އިޤުތިޞާދު. އެ ބޭނުންކުރާ ތަނެއްގެ މިސާލަކަށް، ސަރުކާރުގެ ފައިސާގެ ދައުލަތާއި ސަބަބުން ސަރުކާރު މަސައްކަތް އިޤުތިޞާދު ސަރުކާރުގެ ބައި މިސާލުތަކުން، ޑިޖިޓަލް ފޯނު އެއް ބައެއްގެ ޓެކްނޮލޮޖީ ދަނެގެ. ޑިޖިޓަލް ދިރާގުސް ފަހު ބައެއްގެ، ވެސް ބައެއްގެ ޓެކްނޮލޮޖީގަ. މިހާރު އެ ޓެކްނޮލޮޖީ ސަރުކާރުގެ އަޅުގަނޑުމެން މި ދަށް. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން އެއް ޓެކްނޮލޮޖީ ދުނިޔޭގެ އެހެން ރާއްޖެއިން. ފައިނޭންސް ނިޒާމުގެ ޓެކްނޮލޮޖީއެއް. އެ ވެސް ބައްލަވާ ގެނައުމި ކުރި ކަނޑައެޅުނު.

ރާއްޖޭގެ ސިންޖަރު ބޭނުންކުގެ ގަވަރުނަރަށް އަންގަސްބޮޑުންގެ ވާން އެބަޖެހޭ، ދިވެހިރާއްޖެއަކީ މަނީ ލޯންޑްރިންގެ ހަބެއް ނުދެކެން. އަދި ޚިޔާލޯ! ރައީސް މަޖުލިސްއިދުގައި ރާއްޖެއަށް ޖަލްސާ އެދޭ. ދު. ޖީ.އެމް.އާ؛ އާސިމް އަރަފާތު ރިސާބުން ކޮންމެވެސް މައްސަލައެއް އުޅެނީ ކަންނޭނގެ. އާދޭވެރުން އެއްވެސް މައްސަލައެއް އުޅޭ ކަމަކަށް ސާފުވާކަށް ނޫޅެ. އެހެންވީމާ، މިއަދު ރައީސް ހާމިން ދުވަސް ދައުރަކަށް ހޮވުނުފަހުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެހެން ޖޫރިޔަކަށް ވާދަ ނެތިފަށް ގޮތަށް ހުރިހާކަން ޖަހައި އަނގައިގައި ހުރި ކޮންމެކަމެއް މިއަދު ވެސް ކޮންޖެހިއުޅުމަކީ މި ދަނީ. އަސްލު މަނީ ލޯންޑަރިންގެ ކޮންފައި އެހެން މީހުން މަނީ ލޯންޑަރިންކުރާ ކަމަށް ގޮތްތަކެއް ހުރިކަމަށް ކޮންކަމަކީ ނުބައި ކަމެއްތޯ؟ އެކަކަށް ކަންތައްތައް ވެފައި މިހިރީ. އެހެންވީމާ، މިއަދު އަޅުގަނޑު މި ގޮވައިލަނީ ދިވެހި ސަރުކާރަށް، ރައީސް ސޯލިހު މުޙައްމަދު ނަޝީދަށް، ވަރަށް އުނދަގޫވެއްޖެ އިބްރާހީމް ރައީސް، ރާއްޖޭގައި މިހާރުހުރި ބޭނުންކުރަނީ. ބޭންކުން ރުފިޔާ ނަގާކަށް ނޫޅޭ. ކޮންމެ މީހެއްގެ ސެކިއުރިޓީގައި ޖީ.އެސް.ޓީ ނަގައިގެން ނޫނިއްޔާ ޖީލަބުއް ނުލިބޭނެ. އެ ހިސާބަށް ދިޔައިމަ އަޅުގަނޑުމެން ސެކިއުރިޓީ ޖެހޭޕޮލިސީތަކެއް. ގާނޫނުގައި ސެކިއުރިޓީ. އެހެންވީމާ، ސޮސައިޓީގެ ބޭނުންތަކެއް ގަވަރުނަރަކު މި ޖަލްސާގެ މިހާރު ވާނީ! އަޅުގަނޑު ވަރަށް އިހުތިރާމްކުރަން މިއަދުގެ ސޮސައިޓީގެ ބޭނުންތައް ގަވަރުނަރަށް. އިސްލާމްދާރުން ޖަހާލާ އަޅުވައިލީ ލިބޭދޭގެ. މި ގައުމަށް މި ވަގުތު ބޭނުންވާ ފައިސާނޫނުވާ ފިކުރު ހަމަޖެއްސުމަށް، އިންޓަރނޭޝަނަލް ބޮޑުޓެކްސްޓާއި ޖަރީމާއިން އަލްޖަޒީރާގެ އެބަ ޖެހޭ. ވަރަށް ޚާއްޞަކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ވެގެން ސަރުކާރުން ކުރަމުން ބަޔަކު ޝަރީޢަތަށް މި ޖެހޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ހިނގާލާފައި އަޅުގަނޑު މިދަންނަވާ ގޮތަށް، ޖުމްހޫރިއްޔާގައި ވަރަށް ދުރުނޑުވާނެ އިންޓަރނޭޝަނަލް ބޮޑުދަނޑި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ތަޢާރުފްވަމުން މި ދަނީ. އިއްތިހާދު ވަރަށް ހަރުދަނާކޮށްދިން އަޅުގަނޑު. ގާތުދުން 6 އަހަރުގެ ކުރީގައި އައިސް ބުނަނީ، އައި ސީޖޭ އާރު އޮޕްރޭޝަން. މައިގަޑު؛ އެހެންވީމާ، ގާތުދު ޚިއްޔާގެން ހުއްޓި، މި ގާތުދު ތަޢާރުފްވުމަށް. އައި ސީޖޭ އާރު އޮޕްރޭޝަން ސަރު، ޑީ އާރު މައި އައިޓީ. ޑީ އާރު މައި ހިޓް. އެހެންވީމާ، ޚާއް އުޅުވާލާތި. އޭރުގައި ނޫން ދިރުންނުވި ވާހަކައާ. އެހާ ފަސް ޑޮލަރުވެސް، އިންޑިޔާސިބަކުންނާ މި ބޮޑުފުރާ އަޅުގަނޑަން. ދެން އަޅުގަނޑު ވަގުތުން ސަޕްލައި، ޖާބިރު ޖަމާލު. އެހެންވީމާ، ރައީސްގެތޯ! އެކަކަށް ކަންތައްތައް މި އޮތީ. އެހެންވީމާ، މިހާ ފަސް އަޅުގަނޑުމެން ވެއްޖެ އެޖެންސީސް. އެހެންވީމާ، މި އެޖެންސީގެ މަޤާމު އަޅުގަނޑުމެން ދެމިތިބެން؛ އެހެންވީމާ، ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. ވައްސަލާމް ޢަލައިކުމް ވަރަޙްމަތުﷲ ވަބަރަކާތުހޫ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ޝިޔާން.

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޝިޔާން ވާހަކަދައްކަވައިފި:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބްރޯޑްކާސްޓިންގެ ހިދުމަތް ހުރިހާ ފަރާތްތަކަށް ތަފާތުކުރުމެއް ނެތި އިންސާފުވެރިކަމާއި ވާދަވެރިކަމާ އެކު ވިޔަފާރިކުރުމުގެ މާޙައުލެއް ގާއިމުކޮށްދިނުމަށް ގޮވާލައި ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ހުށަހަޅުއްވާފައި މި އޮތް ގާނޫނަށް އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ތާއީދުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މީގެ ކުރިން ފެނިގެންދިޔައީ ދިރާގު އެކަނި ޖީއެސްއެމްގެ ހިދުމަތް ދެމުންދިޔައިރުގައި 1000 ރުފިޔާ، 2000 ރުފިޔާއަށް ސިމް ކާޑެއް ގަނެގެން ބޭނުންކުރަންޖެހޭ ހާލަތަށް ގޮއްސަވާ ވަންޖަހު. އެހެންނަމަވެސް، ވަރަށް ގިނަ ރައްޔިތުންތަކެއްގެ ބޮޑު މަސައްކަތާއި އެކީގައި ސަރުކާރުން އޭރުގައި އިތުރު އޮޕަރޭޓަރުންނަށް ހުއްދަދިނުމާ އެކުގައި އޫރީދޫ މި ރާއްޖެއަށް ވަދެގެން އައިއިރު ކޮމްޕެޓިޝަނެއް އުފެދި ހިދުމަތްތަކުގެ އަގުތައް ދަށްވެގެން ދިޔައީ. މިއަދު ސިމްކާޑު ހިލޭ ބަހައިލަމުންދަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ދިރާގުވެސް މި އޫރީދޫވެސް، މި ގުޅުމުގައި މި ވާ ގޮތަށް ވަކި ފަރާތަކަށް، އެކަނި ފަރާތަކަށް އެކްސްކްލޫސިވް ރައިޓްސް ދީފައި އޮތުމުގެ ސަބަބުން މިކަމުގެ ނުފޫޒު އަސަރު، މިކަމުން އެބަ ދިމާވޭ. މިކަމުގެ ވާދަވެރިކަން މި ވަނީ ވަރަށް ބޮޑަށް ގެއްލިފަ. ވާދަވެރިކަން އުފެދިގެން ނޫނީ ހިދުމަތުގެ އަގު ކުޑަވެގެންނުދާނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހިދުމަތުގެ އަގު ކުޑަކުރެވުން އާދެ ފައިދާ ރައްޔިތުންނަށް ކުރަމުންދާނީ. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ތާއީދުކުރަން، މިފަދަ ގާނޫނެއް، މިހާރު ވެސް އެކްސްކްލޫސިވް ރައިޓްސް މި އޮޕަރޭޓަރުން ބޭނުންކުރާ ބާޒާރެއް ކޮށްގެން ހިންގުމުން. ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ކޮމްޕެނީތަކުގެ ފުރުޞަތު މި ހަރުގަނޑެއް ގޮވައިދެނީ އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ނަމަވެސް، ކޮޅަށް މަރުކަޒުތައް މި މަސައްކަތަށް ވަރަށް ބޮޑެތި ކޮށް، މިހާރު ބަކައި ހަމަ މި ހިދުމަތްތައް އެކިއެކި ފަރާތްތަކުން ދޭންފެށުމުން ދެ ފައިދާއަކީ، ވާދަވެރިކަމާ އެކުގައި ބްރޯޑްކާސްޓިންގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް ސަރުކާރުގެ ފުރުޞަތު، މިކަމުގައި އިންވެސްޓުކުރާ ފަރާތްތަކަށް ދިނުން އެއީ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑު ވެސް މި ގާނޫނަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ތާއީދުކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވައިފި:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ ސިރާޖް.

ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ ސިރާޖް ވާހަކަދައްކަވައިފި:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހުށަހެޅިފައިވާ ގަރާރާ ގުޅޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ވެސް އެއްޗެއް ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާތީވެ؛ މި ގަރާރުގައި މިހިރަ ކަންތަކާ ގުޅިގެން މި ކަންބޮޑުވުން މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދު ކޮމިޓީން ވެސް ކުރިއަށްގެންދިޔައީ އެކަމުގައި، އެ ކޮމިޓީގައި މަސައްކަތްކުރާ މީހެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން ބައެއް ކަންކަން ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވޭތީވެ. ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ކޮމިޝަނުގެ ގަވާއިދަކީ އާ ގަވާއިދެއް މި އެކުލަވައިލެވުނީ މި އަހަރު ޖަނަވަރީ މަހުގައި. އެއީ 2022 ވަނަ އަހަރުގެ ޖަނަވަރީ މަހުގައި. އެ ގަވާއިދު އެކުލަވައިލެވިއިރުގައި އެ ގަވާއިދުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ 5 ވަނަ ނަންބަރުގައި ހިމެނުނު ކަމަކާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން ހިތަށް މި ކަންބޮޑުވުން އުފެދިގެން މި އަންނަނީ. އެއީ 8 ވަނަ މާއްދާގައި މި ބާރުދީފައިވޭ، ލައިސަންސަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކުގެ ޝަރުތުތައް. އޭގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައި މި އޮންނަނީ، ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ލައިސަންސަށް އެދޭ ފަރާތަކީ 100% ދިވެހިން ހިއްސާވާ ކުންފުންޏެއް ކަމުގައި ވާންވާނެ ކަމުގައި. އަޅުގަނޑުމެން ދެކޭ މިކަމާ ގުޅިގެން ގެނެސް ބިލިޔަނުތަކުގައި ގެނެސްދީގައި، ބަދަލުތަކުގައި އެންމެ ކާބިލް ޝަރުތު ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު މި ގެނެސްދޭ ދިމާ. ގަވާއިދަކުން ޝަރުތުތަކެއް ކަނޑައެޅިގެން ހިނގުވާ ގޮތްތަކެއް، އެއީ އެކުލަވާ ސަބަބަކީ. ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ކުންފުނީގެ؛ ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ކުންފުނީގެ 29 ވަނަ މާއްދާގައި ބާރުލާދޭ، ލައިސަންސް ލިބޭނީ ފަރާތްތަކުގައި ހުންނަންޖެހޭ ޝަރުތުތައް. އަދި 30ގައި ލައިސަންސްދިނުމުގެ އާންމު ޝަރުތުތައް. މިގޮތަށް ޝަރުތުތައް ސަރުކާރު ގުޅުންހުރި ބާރުތަކެއް. އަދި ގުޅުންހުރި 25ވަނަ މާއްދާގައި ބާރުތަކޭ، ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ލައިސަންސް ދިނުމާ ގުޅުންހުރި ގޮތް 25 ވަނަ މާއްދާގައި ބާރުދީފައި. އެ މާއްދާގައި ބުނެފައި، އަންނަނިވި ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެ މަތިން އަދި ކޯޑު ޝަރުތުން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކުގެ މަތިން، ރާއްޖޭގައި ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ލައިސަންސް ކޯޑު ޝަރުތުން ދޫކުރެވިދާނެއެވެ. އޭގައި އޮންނަނީ 2 ޝަރުތެއް ކަނޑައެޅީ. ފަރާތަކަށް ޝަރުތަކާ، ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ލައިސަންސް އެއްގޮތަށް އެހެން ދޫކުރުމުގައި އަދި އެ ފަރާތުގެ ގުޅުންހުރި ގަވާއިދު އެއްގޮތަށް ގޮތުގެ މަތިން ދޫކުރެވިދާނެ ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ލައިސަންސްއާއި ދަށުން ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ކުންފުނިތަކަށް ވެސް. 2 ގައި މި އޮންނަނީ (ނ). (ނ) ގައި މި އޮންނަނީ، ލައިސަންސަށް އެދޭ ފަރާތަކީ، ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ކޯޕަރޭޝަން، ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ހައްގު ލިބިފައިވާ ފަރާތަކަށް ވުން. މާނައަކީ، ޖުމްލަ 2 ޝަރުތެއް ގުޅުންގައި ބާރުދޭނެ ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ހުއްދަދިނުމުގެ ކުރީގައި. އެއީ އެއް ކަމެއް، އެ ކޯޕަރޭޝަން އެ ގަވާއިދުގެ ހުއްދަދީފައިވާއިރު ހިންގާ ކޯޕަރޭޝަނަށް ވުން. ދެވަނަ ކަމަކީ، ބްރޯޑްކާސްޓިންގ އެއްވެސް ފަރާތަކުން އަމިއްލަ އެކަށިގެން؛ އެ ކޯޕަރޭޝަނުގެ ރައިޓްސް ގަވާއިދު ބާޠިލު. އެ 2 ޝަރުތު ހަމަވާ ކަމުގައި ވެސް ހަމަ، ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގެ ކަމަށް ގުޅުންގައި ބާރުދީފައި. ޕަބްލިކް ސަރވިސް މި އޮންނަ ބޭނުން، ކަނޑައެޅިއިރު ކުރިއަށް ދާއިރު މީޑިއާ؛ އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައަޅާފައި ދިވެހިއްޔަ ދުރުކުރި. އެއްވެސް ގޮތަކުން އެކަނި ގެނެސް ކުރިއަށް ދާނެ މަސްތަލު އަޅުގަނޑުމެން މި ޝަރުތު ކަނޑައެޅި ދިވެހިއްޔާ ސަރުކާރުގެ ހުއްދަ. ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ސަރުކާރުތަކުން، އަޅުގަނޑު ސަރުކާރުގެ ޕަބްލިކް ސަރވިސް. ސަރުކާރުގެ ދަށުން އެ

ފަރާތުން ހަވާލުދީފައި، އެއީ ގާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާއިން ލިބިދޭ ބާރުއެއްގެ ދަށުން ކަމަށް ޝަރުތު ކަނޑައަޅާފައި އެ ވަނީ 100% ހިއްސާވާ ދިވެހި ކުންފުންޏަކަށް ހަމައެކަނި ލިބޭ ގޮތަށް ކަނޑައެޅި. ދެން އަޅުގަނޑުމެން 36 ކިޔާއިރުގައި ގާނޫނުގެ 36 ގައި މި އޮންނަނީ، ބްރޯޑްކާސްޓްކުރުމުގެ ސިޔާސަތު ފުޅާކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޝަރުތުތަކަށް ބަދަލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޮމިޝަނަށް ލިބިގެންވެއެވެ. މިއީ މިގައި ވެސް މި އޮންނަނީ ބްރޯޑްކާސްޓްކުރުން. ރީބްރޯޑްކާސްޓްކުރުމެއް ނޫން. އަދި މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރަނީ، ފުޅާކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި. އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށް ދަންނަވަން. އެގޮތުން އެކަން ފާހަގަކުރީމާ، މިކަމުގެ ސަރަހައްދުން، މި މާއްދާ ތުރުގެ ސަރަހައްދުން، ފުޅާކުރިއްޔާ ވާންޖެހޭނެ ގޮތަކީ، އިތުރު ބައިވަރަކަށް ފުރުސަތު ލިބި އެކަން ފުޅާވެގެންދިއުން. ހަނިވެގެންނުވާނެ. ސާފުކޮށްދަންނަވަން މިގޮތަށް ހަނިކުރިޔާ، އެ ބަދަލު ގެނައިމާ ކުރިން ހިދުމަތްތަކުން ދޭނެ އެއްވެސް ފަރާތަކުން މި ހިދުމަތް ދޫކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބިފައިވާ މި މާއްދާއާ ގުޅިގެން. ދެން ޖަވާބުގައި ދެންނެވި، އާދަޔާ ހިލާފަށް އެކަން ފަރާތްތަކަށް. އެހެންވެއްޖެއްޔާ، މި ގާނޫނުގައި މި ބާރާ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދެވޭ ޝަރުތަކަށް ވެސް މިކަމުގެ ވާހަކަދަންނަވާނަން. ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑު ކަންބޮޑުވުމަކީ، ހަމައެކަނި މި ގާނޫނެއް ނޫން، ވަރަށް ބައިވަރު ގާނޫނުތަކެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ ފެނޭ، ޚާއްސަކޮށްގެން މަޖިލީހުން ކަނޑައަޅާފައި ހުރި، ގާނޫނުން ކަނޑައަޅާފައި ހުރި އުސޫލުތަކުން ބޭރުން މާ ބޮޑެތި ބާރުތަކެއް ދާ ބައިވަރު ބާރުތައް ލިބޭ ގޮތަށް ގާނޫނުތަކަށް ލިބޭ ބޭރުން ގަވާއިދުތަކުން ބާރު ހޯދައިފައިވާކަން. އެއީ ކަނޑައެޅޭފަދަ ކަމެއް. އަދި މަޖިލީހުން އެކަން ބަލައި ގަވާއިދުތަކަށް ހަމަ ހަމަހަމަކަން އަޅުވަތްތެރިކަން ވެސް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. ހުއްޓުވާލަން މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދު ކޮމިޓީން އެކަންކަން ބަލައި ހަމަޖެއްސަނީ. ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި ޝަރުތު ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރަކީ، އަބަދުވެސް ޝަރުތު އެއީ މަޖިލީހުގެ ކަންތައް. މަޖިލީހުގެ ކަންތައް މި އޮންނަނީ ގާނޫނުގައި ބާރުކަނޑައަޅާ. އެ ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތަށް ހިންގުމަށް އުސޫލުތަކެއް ކަނޑުގެ ބާރު މުއައްސަސާތަކަށް ވިޔަސް، ކޮމިޝަންތަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން؛ އެހެންވީމާ، ކަނޑައެޅިގެން ގާނޫނާ ހިލާފަށް ނުލިބޭ ބާރުގެ ދަށުން ހިމަނާފައި އޮތް ޝަރުތެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އެ ޝަރުތު އޮންނަންޖެހޭނީ ކަން ވެސް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އެހެންވީމާ، އެކަން ފާހަގަކޮށްލަން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތަކަށް އެދުނީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

(ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން އަފީފު ރިޔާސަތާ ހަވާލުވެވަޑައިގަތުން)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ގެމިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ފަޟްލު ރަޝީދު.

ފެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާޙް ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. މި ފުރުޞަތުގައި ވެސް ހަމަ މި ގަރާރު ހުށަހެޅުއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ނިހާޔަތަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. އާދެ! އިއްޔެގައި ވެސް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރި ގޮތަށް، ބަޖެޓުގައި މި ފެނިގެންދާ ގޮތަކީ ދައުލަތުގެ އިންޑިޕެންޑެންޓް މުއައްސަސާތައް މި ހުރީ ފެއިލްވެފަ. ނިޒާމެއް ނޫން. ބަޖެޓުގައި މިހާރު ހަރުދަނާކަން ބޭނުންވެއްޖެހޭނެ ނިޒާމުތައް އޮތީ އިންޑިޕެންޑެންޓަކަށް ވުރެ ބޮޑަށް ޕާޓީއެއްގެ ކަސްޓަމައިޒްކުރެވިފަ. އެހެންވުމުގެ ސަބަބުން މި އުފުލިސް އަޅުގަނޑުމެން މިގެ ކުރިން ދިރާގު އޮތް؛ ހަމައެކަނި ދިރާގު އޮތް ހާލަތުގައި މި ޒަމާނު ދިޔުން. އެ ފުރުޞަތު ހުޅުވިގެން މި ދިޔައީ. ޓެކްނޮލޮޖީއާއި އުފެދިގެން މި އަންނަނީ ގާނޫނު ވުޖޫދު ވަނީ ގަވާއިދުތަކާއި ހަދާފަ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އެންމެ ފަހުން ވާހަކަދެއްކެވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފާހަގަކުރައްވައިދެއްވި، ގާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގައި ވަކި ގޮތަކަށް ފާހަގަކޮށްފައި އޮތްއޮތުން އެ ބާރުތަކުން ގަވާއިދުގެ ތެރެއިން އިސްތިސްނާ ހާލަތެއް ގެންނަނީ. އެހެންވީމާ، ގާނޫނުގައި ވަކި ގޮތަކަށް ފާހަގަކޮށްފައި އޮތްއޮތުމާ، އެ ބާރުތަކުން ގަވާއިދުގެ ތެރެއިން 25 ވަނަ މާއްދާ ނުނިކުމާ ގަވާއިދުގެ ތެރެއިން؛ ގާނޫނުން ލިބިދޭ ބާރުގެ ދަށުން ގަވާއިދެއް ހަދައިގެން އޭގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެ ބާރުތަކުން ފުރުޞަތުތަކެއް ދޫކޮށްލާ ކަމުގައި ވަންޏާ، މި ދޫކޮށްލާފައި ބަޖެޓުގައި މަސްއޫލިއްޔަތު. މި ފެނިގެންދާ ގޮތް ވަރަށް ސާފު. މި ފެނިގެންދާ ގޮތަކީ ދިރާގާއި، މީޑިއާނެޓާއި، އަދި އޭގެއިތުރުން އާރު.އާ.އައިޑާއި އުރީދޫއާ އޮތް ކޮމްޕެޓިޝަން ސަރުކާރުފަރާތުން ހަކައި ކުރުވާ ވިޔަފާރީގެ ހަމަހަމަކަމާއި މި ހަމަހަމަކަމެއް. އެ ދެކުންފުނި 25 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުގައި، 100% ހިއްސާވާ ދިވެހި ކުންފުނިތަކަށް މި ހުށަހެޅުމަކީ ކުރިއަރަން އެއް ތާގައި ދެވޭނީ؛ މިކަން ހަމަހަމަކަމާއިއެކުގައި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ދަންނަވާލަން، މީޑިއާނެޓާއި، އުރީދޫއާ ހަމަގައި އޮތް ކޮމްޕެޓިޝަން އެއްބަސްވުމުގެ ތެރެއިން ޚިދުމަތްތަކުން މި އަންނަނީ، ކަސްޓަމަރުންގެން މި އުޅެނީ. މިއީ އޮޕަރޭޓަރުން ކުރާ މުޢާމަލާތެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަން. މިކަހަލަ ވަދުވާލުމަކަށް ބޮޑުވެގެން ކުރިއަރާ ބާރަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ވަނީ އޭގެ ބާރު ހިއްޕާލާ އަދިއިތުރުވާ އިތުރުން ހިދުމަތް ދިވެހި ފަރާތަކަށް ވިއްކުމުގައި އެބަހުރި އެހެން ކަސްޓަމަރުން ސަރަޙައްދުތަކުގައި ދިނުމަށް. ދިރާގު؛ އެހެންވީމާ ނޫން، ދިރާގު ވެސް ފެއިލްވެއް އެޖެންސީ ތަފާތެއް އެބަ އަދާ ގޮސްފިކަން. އަޅުގަނޑުމެން މިދުނިޔޭ 100% ހިއްސާވާ ކުންފުނިއެއް ނޫން ދިރާގަކީ. އެހެންނަމަވެސް ދިރާގަށް އެ ފުރުޞަތު އުނިވެގެން އަބަދު މި ގަވާއިދުގެ ސަބަބުން. ދެން މި އޮތީ އާރު.އާ.އެލް. އާރު.އާ.އެލް ބަލާއިރުގައި އާރު.އާ.އެލްގެ ހިއްސާތަކުގެ ތެރެއިން އެބަހުރި ސިފަވާ ހިދުމަތްތައް. އިންޓަނެޓުގެ ހިދުމަތްތައް، މީޑިއާނެޓުގެ ހިދުމަތްތައް، ނޭޝަނަލް ޓެލިވިޝަނުގެ ހިދުމަތްތައް. އަންނަނީ، ބަލައިލާއިރު އާރު.އާ.އެލްގެ ހިދުމަތް އެބަހުރި ބަހައްޓާފަ. ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި ދިރާގު ވަކި ވެސް ނަމަ، މިހާރު މި ފަދަގައި

އެދުވާ ގޮތުގައި މި ޚާއްޞަ 2 ކޮންފްރެންސެއް. އެއީ މިޕީއާރްސީއާއި ދިރާގު؛ 3 ކޮންފްރެންސެއް. އަދި އުރީދޫ އޮފީހުގައި ވެފައި ޚާއްޞަ އެއްބަސްވުމެއްގެ ތެރެއިން. އެހެންވީމާ، މި އެފްސި ބަޖެޓުތަކުގައި މި ބޯޑުތަކުގެ ތެރޭގައި ޚާއްޞަ ވިޔަފާރި ފައިސާއެއް މި އެފްސި އިނގޭތޯ. ހަނގުރާމައިގެ ތެރޭގައި، ކޮންބައިއޮތް މިހާރު މުދުވެސް. މުންޑޫދީ، މި ހުރިހާ؛ އާންމުތޮގައި ނަމުޤާ، ގެއްލުން މި ވަނީ ރައްޔިތުންނަށް. އެހެންވީމާ، މިދަންނަވަނީ، މުސްތަޤުބަލް ހަމަޖެހޭ، ހުރިހާ ބޮޑުޖެހުންތަކާ މި ޚާއްޞަކޮށް ދައުލަތަށް ފައިދާ. އެ ތަންތަނުގައި ތިބި ހުރިހާ އެއްޗެއް، ގެއްލުވުން ގެންބަދެން ފެސް މިލިޔަނެއް ވަނީ ކޮށަހަން ޖެހި ވަނީ ހަމަކަށް، ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ފައިދާ ނެތިގެން، ވިޔަފާރިތަކަށް ހިމާޔަތްދޭކަމަށް ބުނާ ދިރުމަށްޓަކަ. އެހެންވީމާ، މިއީ ބަޔާންވެފައި. މިއީ ބަޔާންވެފައި. އަޅުގަނޑު ދިއުމަކީ ފުރަތަމަ ވާހަކަ، އަޅުގަނޑުމެން ގޮތުގައި ފައިސާ އޮޑިޓަރު ކުރަން މި އަހަރު މާލީ ފުއްދަން، އެބައެއް ޖަވާބުދާރީ ކުރިން ހަދާފައި ހުރި. މިއަދު މަޖިލީހުގެ އެބަ މިޕީއާރްސީން ކުރިއަށް ގެންދަން ފައިދާ ވާހަކަ އެއްބާރުލުން ދޭން ހަމަ ކަމުގައި މި ބޮޑު އަޅުގަނޑުމެން ނަމާދު. މިއީ ހަމަޖެހޭ. އެއީ ބަޔާންވެފައި. އަޅުގަނޑުގެ ސިޔާސަތު އެކުއެކި ބޮޑުވަރު ބަލަހައްޓަން ދިވެހި ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުން، މިހާރު ދައުލަތުގެ ބޭނުން ގެނެސްދިނުމަށް! އަދި މިއަދު ހަމައެކަނި އައިއެމްއެފްގައި އަޅުގަނޑުމެން ބޮލަށް ޖެހޭ ގެސްޓްހައުސް ރިޕޯޓުތަކަށް އެބަ ވޯޓް އެކަށީގެންވާ އެސްޓީއޯ. ފައިދާ ރިސޯޓުތަކުގެ. އެކަމަކު އާސަންދަ އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އިތުރުވެގެން އެ ބަޖެޓުން ޖަވާބެއް ނުދެއްވާ. މިއީ ބަޔާންވެފައި.

މިއީ ބަޔާންވެފައި. އެހެންވީމާ، ކުރިއަށް ވުޒާރާ ޢާއްމު ބަޖެޓުގެ ރަނގަޅު ބޭނުންތައް ހުރިހާ ރަނގަޅުގައި ތިބި ގެސްޓްހައުސްތަކަށް ވިސްނުންޖެހޭ، މި ފައިސާގެ އަންގައިދޭ ކުރިއަށް އިއުލާނު ކުރަން ވަރަށް މި ބަޖެޓުގެ ކުންފުނި ރޭޓުތަކުން، އަދި މާލޭގެ ކުންފުނި ގެސްޓްހައުސްގެ ރޭޓުތަކުން 25 ޑޮލަރު، 30 ޑޮލަރު މި ބަޖެޓުން ނަގަމުންދާ މިއީއާންމުގެ ފުރުޞަތު ދެއްކި ކިޔާނެ. އެހެންވީމާ، މިއީ ބޮޑު ޖަރީމާއެއް ހިނގާ. ޤާނޫނީ ހަމަޖެހުން ޑިމޮކްރެޓިކް ތަނެއް ކުރިއަށް ކަމެއް. ރިސޯޓުތަކުގެ ކުންފުނި ރޭޓުތަކުން 250 ޑޮލަރު، 300 ޑޮލަރު ނަގާނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހިތުން ދެންނެވި، ހުރިހާ ގެސްޓްހައުސް ޓެކްސް ބަލަހައްޓަން ވެރި ބޭބޭފުޅުން ރައްޔިތުންނަށް ފައިދާކުރާ ގޮތުގައި މި ކުންފުނި ކުރިން ބޮޑުތަކުރުން. އެއީ ހުރިހާ އެއްބައިވަ ތިބޭފަރާތުން ސަރުކާރާއި މުޅިކަރުން ދެކިގެން މި ކުންފުނި ކުރުމަކީ ނުރައްކާތެރި ޤައުމެއް. މި ދިޔައީ؛ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ފެހިކުރު މި ހިސާބުން އަމިއްލަގައި ގޮޑުދޮޅުގެ ސިޔާސަތުގެ ނުން ހުއްޓި. އެހެންވީމާ، އެޑިޔުކޭޝަން ހުޅުވިފައި ކުރުމަށް ވަނީ ނަމަ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުގެ ޝަރީޢަތުގެ ދަށުން އެސްޓޭޓްތަކުން އަށްގަނޑު. މިކަން އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓްގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން އެއްވެސް ކާރިއާގައި ނުކުރަނީ. މިއަދު މި ބަޖެޓުގައި ގޮތަށް ކުރުވަރުން. އަޅުގަނޑު އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުގެ ޝަރީޢަތުގެ ދަށުން އަޅުގަނޑުމެން އެޑިޔުކޭޝަން ކުރުމާ ބެހޭގޮތުން ފުރުޞަތުދޭން ވާހަކަ މި ފުރުޞަތުގައި ދަރަނިވެން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އާދެ! އަޅުގަނޑު މި ގަރާރު ހުށަހެޅީ ވަރަށް ގިނަ މަގުސަދުތަކެއް ހާސިލުކުރުމަށް ޓަކައި. އަދި ވަރަށް މާތް މަގުސަދުތަކެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ 1986 ވަނަ އަހަރުގެ ވޯޓުގެ ހައްގު ވެސް ދިވެހި ދައުލަތުން ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ދެއްކާއިރުން. އެކަމަކު އާދޭ 35 އަހަރު ފަހުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އުޅެނީ ރައްޔިތުންނަށް ވޯޓުގެ ހައްގު ދެއްކޭނެވަރު ދައުލަތުގައި ނެތިގެން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ މި ގަރާރުގެ ބައެއް. މިހާރު މި އޮތް ގޮތުން ވޯޓުގެ ހައްގު ހުރިހާ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ލިބެން ގޮތަކަށް ނޫން މި އޮތީ. މިހާރުގެ ބޮޑުނުވާ ފަރާތްތަކަށް އުޅަނި ފެންނަ ގޮތަށް މި އޮތީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޕާޓީތަކުގެ ޕީ.އެސް.އެމް ގުޅުވާކަން ވޯޓުގެ ހައްގު ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާ، ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ނުދެވިފައިވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ މިހާރުން މި ދިރި ރާއްޖޭ ޖީޑީޕީން. ރާއްޖޭ ޖީޑީޕީއާ ކޮންބައެއްކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އެނގޭ. މި ދައުރުގައި ރާއްޖޭ ޖީޑީޕީގައި މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ނޫސްވެރިންގެ ވާހަކައެއް ނޫން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރާއްޖޭ ޖީޑީޕީން މި އޮތީ ދިރުމައި އެކްސްކްލޫސިވްލީ. ރާއްޖޭ ޖީޑީޕީއާއި އަދި މީޑިއާތަކުގެ އެތެރޭގައި އިންސާފުވެރިކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ކުރާ ކަމަކީ، ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ރައްޔިތުން ހިއްސާވާ ކަނޑައެޅިފައިވާ ހުރިހާ ޓީ.އެސް.އެމް.އިވާކަމި ސްކްރީންސަތަހު މި ތިރީސް ރާއްޖޭ ޖީޑީޕީން. ރާއްޖޭ ޖީޑީޕީން ހުރިހާ ސްކްރީންސަތަހުގެ 50 މިނިޓުން، 60 މިނިޓުގެ ސްކްރީންސަތަހަށް ހަމަވީމާ ދެން މި އެންމެ ކުޑަ ވިންޑޯގެ ތެރެއިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހުށަހެޅުއްވުން ޕީ.އެސް.އެމުން އަސްލުގާ 7 ޖަހަކަ ޚަބަރު ދިނުން ރައްޔިތުންނަށް ދައްކާ ގޮތަށް މި އޮތީ. މިއީ ރައްޔިތުންގެ ފައިސާ ހުރިހާކަމަކާ ވަކި ދިމާވެފައި މި ރައީސް. ރައްޔިތުންގެ، ދައުލަތުގެ ރައްޔިތުންގެ ފައިސާ ވަކި ދިމާވެފައިވާ ހުރިހާކަމަކާ ސްކްރީންސަތަހުގެ ނަރުގައި މި ރައީސް. އެއަށްފަހު އެ މީހުން ހުރިހާ އިނގޭތޯ، ވޯޓުގެ ހައްގު އެ މީހުންގެ ބަޖެޓުކޮށްފައި ހުރި ބަޖެޓު، ސްކްރީންސަތަހު ބަޖެޓު ހަމަވާ ދުވަން އަސްލުގާ ޕީ.އެސް.އެމުން ވެސް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ 7 ޖަހަކަ ޚަބަރު ދިނުން ވޯޓުގެ ހައްގު ދައްކުމުގެ ވިސްނުން މި އޮތީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ ސިޔާސީ ޖަރީމާ. މިއީ ސިޔާސީ ވައްކަން މިއަދު ހިނގަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން އެބަ އެނގޭ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުރި ރިޕޯޓަރުންނާއި ސްޓޭޖުގެ ވަރަށް ބައިވަރު އެބަ އޮތް. ވަރަށް ބޮޑު އިންވެސްޓްމަންޓެއް އެ ބައިވެރިންގެ ނިސްބަތުން އިންޑިއާ، ސްޓާފުން އެ ބައިތުލް ރަސްރަސްކަމާ ކަނޑައެޅުން. އަދި ބައެއް ބަޔަކުފިން ރިސްކުތަކުގައި ވެސް؛ ބައެއް ކުންފުނިތަކެއް، ކުރި ކުންފުނިތަކެއް ރިސްކުތަކުގައި ވެސް ހަރަކާތްތެރިވާ ތަން

އަޑުގަނޑުވެރިންނަށް އެބަ ފެނޭ. އެހެންނަމަވެސް، ދެންމެގައި ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ފާހަގަކުރެއްވި ވަރަށް ސާފުކޮށް އެ ވިދާޅުވެދެއްވި، ގާނޫނުގައި، ޕްރޮކިއުމަންޓްގެ ގާނޫނުގައި މި ކަންކަން އޮތް ގޮތް. މި އަހަރުގެ ޖަނަވަރީ މަހު ގެނެވުނު ގަވާއިދަށް ގެނެވުނު އިސްލާހާ ގުޅިގެން ހުރިހާ ކުދި ޕްރޮކިއުމަންޓްތަކުގެ މަސައްކަތް ކުރަމުންދާ ވެސް އެ ހުރި ނިޒާމަށް، ހަމަވެފަ. އެ މިހުންނަކަން މިހާރު އޮތްދޮރު ހުރިހާ ގޮތް ވަކިކަމަށް ނުކުރާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެ މީހުން ފައިސާ ހުއްޓުވާލަން، ފައިސާ ހުއްޓުވާލަން ޕްރޮކިއުމަންޓް އެ ދަނީ. އަޑުގަނޑު ކުރީ ދުވަހު ވެސް ފާހަގަކޮށްލީމުން މި ބަންގައި ދެންނެވިން، ޕްރޮކިއުމަންޓްގައި މި ބިލްއާ 7 މިލިއަނުން ދުވަހުދެއްވާ 7 މިލިއަން ކުރިމަތިން މި ބަދަލު ކުރުންހިފައި ރައީސްގެ މަޝްވަރާއާ އެ ބޭފުޅުންނަށް ފައިދާ އަރުވާ ހިސާބުން އެ ބޭފުޅުންނަށް މި އިޤްތިސާދީ ކުރިއެރުންތަކުގައި، ތިމަންނަމެން މި ބިޑް މިޖެހޭ މަޝްރޫޢުގެ ވަޒީފާ. އެހެންވެ ޝުކުރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވެ ޝުކުރު. އޭރު މިއަދުން ފުރުޞަތުދެއްވާ. އެ ވަކި ކޮންފަރެންސް ބޭނުންވާ ގޮތަށް އެ މިހުންނަން ގާނޫނީ ހިސާބުން، ގަވާއިދުތަކުގެ ހުރިހާ ބާރުވެރިކަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޕްރޮކިއުމަންޓް ގަވާއިދު ހަމަޖެހުމާ 2 ވަނަ ނަންބަރުގައި މި އޮތީ، ހަމަ ސީދާ ވަކި ބަޔަކަށް ކޮޅު ފޯރާފަ. މާލިކަކަށްވާތީ! އެ ގަވާއިދުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގައި މި އޮތީ ސީދާ ވަކި ބަޔަކަށް ކޮޅު ފޯރާފަ. ގާނޫނުގައި، ބަޖެޓް ކުރާ ގާނޫނުގައި ވަރަށް ސާފުކޮށް ދެވަނަ މާއްދާގައި މަޤްސަދު ފާހަގަކޮށްފައިވާ އެބަ ހުރި ތިރީގައި. އެ މަޤްސަދުތަކުގެ ހުސްފުރުޞަތު ކޮށްފައިވާ ނުވަތަ އެ މަޤްސަދުތަކާ ސީދާ ފުރުޞަތު، އެ މަޤްސަދުތަކުގެ ހުއްދަވާ ކޮށްފައިވާ ގަވާއިދުގެ ނުހަނު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިޔާސަތުގެ މި ކަން ކަމަކީ، މޯލްޑިވްސްއިން ކޮމިއުނިޓީތަކުގެ ތަރައްޤީއަށް ހުރި ފުރުޞަތުތަކަށް ވެސް ކޮންމެ ދާއިރާ 20 ޖުލައިގަ ބޮޑު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ގަވާއިދާ އެކުގަ ވަކިވާންވާނެ، މިފަދަ ކުރިއަރުވާ ވެސް މި ދެންހޭ ހަމަ ރަނގަޅު ގެކޮޅުގެ ހުރިހާ އެއްޗެއް ދިމާވާ ހިސާބުގެ މަސްލަހަތު ވެސް މި ދެންހޭ. އެ މަސައްކަތް ކޮށްލަފައި ގަސްދުކޮށްލާ ކަމެއް މި އަހަރު، 20 ޖޫނުގެ މި ހިސާބު ނެރުމަކީ އަދި ކަށަވަރު އެއްގޮތް ވިސްނާ ގޮތަށް ހޯދާ ކުރިއަށް ނެރޭ ގޮތަށް މި ގާނޫނު ކަންކަން ނިމިގެން މި ދަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، ކުރިން ގަސްދުކުރެވޭނީ މިއަދު ވާން އެބަޖެހޭ 20 ޖޫން. އަޑުގަނޑުގެ ނަޒަރު މާލީ ނަޒަރު، މާލީ ދަތިކަން ހުރިއިރު ހިސާބު ޖޫން ކުރޭ. ދިފާއީ އިއްޒަތްތެރި މެމްބަރު ތަޅުމުގައި ހުއްޓުވާފައި ދެއްވާ، އަދި ނުހަނު 200 ޖޫން މުޅި ކުރިއެއް ވެސް. ތަނުގެ ފައިސާގެ ޚަރަދު. ބަޔަކަށް! ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަޔަތު ގަސްދުކުރާއިރު، ރަޔަތު ރިޔާސީ ކުރީ. އެ ރިޔާސީ ވަކިކުރުން؛ އަޑުގަނޑު ތަނަވަސް ވުމަށް، އެ ރިޔާސީ ހަމަ ދިވެހި ކުރި ކޮންފަރެންސް ވެސް ހަމަ މި ހުރުމަށް އެބަ ދެއް. އެކަހަލަ އެ ކުރި ކޮންފަރެންސް މަސައްކަތް މިއަދު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަސައްކަތް ފެށޭނީ ބަޖެޓުން ހަމައެކަން މި ރާއްޖެ ގަވާއިދުން. އެހެންވީމާ، މިގޮތަށް އެބަ ހުއްޓަ ވަރަށް ބައިވަރު މަސައްކަތްތަކެއް. އަދިއެކާ ސީދާ ގަވާއިދުތަކުގެ ނުހަނު ފައިދާ،

ދިވެހި ރައްޔިތުން ހިއްސާވާ ކުންފުންޏެއް މިއީ ދިރާގަކީ. 48% ސަރުކާރާއި ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ކުންފުންޏެއް ދިރާގަކީ. ދިރާގުން މި ނެޓްވޯކްތަކަށް އަޅަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެކި ކަންކޮޅުތަކުގައި އެ ހުރި އިންވެސްޓްމަންޓުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. 30 މިލިއަނަށް ވުރެ ބޮޑު ހަރަދުއެއްކޮށްފި. ކޮންޓުރައި އޮއްވާ ކުރިއަށްއޮތް ބޭރުގެ ކޮންޓްރޭގައި ތިއްބަވާ 7 މެންބަރުން ހަމަ ގާއިމުކުރުން، އަދުގަނޑުމެން މި ތަޅުން ގޮތުން ހަދައިފައި މި ދުކާންތަކީ ރައީސްގެ ބޭނުންތަކުގައިވާ ތަސްދީގުކޮށްދޭ. 7 މެންބަރުން ތިއްބެވިއިރުވެސް އެ ގޮތުން ހަދާފައި ހަމަ ގާއިމުކުރުން ކުރިއަށް ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ހިއްސާވާ ކުންފުންޏަކުން ކޮންމެ އިންވެސްޓްމަންޓެއް އެ ކުންފުންޏަކަށް މަންފާހުރިގޮތަށް ގެނަސް ހަދައި؟ ދިވެހިރައްޔިތުން ކުރަން އޮތް މަންފާހުރިގޮތަށް ގެނަސް ހިއްސާ ގާއިމުކުރުން އެ ބޭފުޅުން އެ ކަންކަން ނިންމަވާނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ އަނެއްކާ މި އޮތީ ހަމަ އެއްކަލަ މެންބަރީ ބޭނުންކުރަމުން ކުންފުނީގެ ރިސޯޓަކަށް މިހާރު 4ރ. މައުލޫމާތު އެބަ އަންގަވާ، ޓެރިޓަރީ މިނިސްޓަރ 4ރ. މައުލޫމާތު އެބަ އަންގަވާ ޖަސް ހަސް ޖީޓީގެ ސަރަހައްދުތަކުގެ ސަބަބުން އެބަ ހައްދަވާ. އެހެންނަމަ ކޮބާ ކަމީ އެ ރިސޯޓުތަކުގައި ތިބި މުވައްޒަފުންނަށް ނަގާދޭން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ މި ކަންތައްތަކާ ވަކި ބައިވަރު ކަޑަދަށްވުމެއް ކަމަށްޓަކައި ސަރުކާރު ފަހަރެއް މިހާރު ނުވެއެވެ. މި ކަންތައްތަކާ ގުޅޭ ޤާނޫނުތަކާ ގުޅިގެން ގެނެވިފައި ބައިވަރު ކަލާނގެ އަހަރެއް ވަރަށް ގިނަ ޤާނޫނުތަކުގެ ތަފްސީލަކާއި ގުޅިގެން އަދުގަނޑުމެން މިހާރު މާލޭގެ ގޮސްޕިޓަލުގައި މި ރަށް 750ގެ ޖާގަތަކައް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަތަރިގެންގުޅޭ ޒިން ހުސް ގޮތްތަކަށް. ދުންފަތުގައި ބޮޑު ދަރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގަކުރުމުގެ ފުރުސަތު، ކުރިމަތީ އަދުގަނޑުމެން އުޅުނީ އެއް ހުސް ޖާގަތަކާއި ހުރުމަތްވުރެ ހެކިތަކާއި ރަމްޒީ ކަންނޭނގެ ގަސްދަރަކާތްތަކާއި ތަރައްގީ ކުރަމުންނެވެ ޖަމާކުރީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ހަކަތަ އަހަރުގެ 10 އަހަރެއްގެ ތެރޭގައި ދިވެހި ރައްޔިތުން ހުސްކުރި ހުސްކޮށް ވުސް އެބަ ހުރި. އެހެންކަމުން، މިގައި ތަކެއްޗާ ގުޅޭ އަދިވެސް ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ވާނެ ފައިދާތަކެއް އެބަ ހުއްޓާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، ކުލިބޮޑު ހުރިގޮތް؛ މި އިންޖީނިއަރިންގެ މަސައްކަތްތަކުގައިވާ ފުރާނަތަކަށް ކުލިބޮޑު ހުރިގޮތް މިގައި ގޮތް ނިންމަން؛ ޝަރީއަތާ މިގައި ޖަވާބުދާރީވާ އެ ބޭފުޅުން ކުރުވަން ޤާނޫނީ މުއައްސަސާ، މިނިވަން މުއައްސަސާ އެ މީހުންގެ ޒިންމާއަދާ ތަރައްގީ މި ކަމަށް ކުރަން އަދުގަނޑުމެން މިއަދު؛ އަދުގަނޑުމެން ފުރުސަތު ދިނުމާ ކަމަކަށް ވަކިން މާލީ އަދުގަނޑުމެން ދިމާވާ މި ހިސާބަށް ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ އިސްތިޤުލާލް އެންމެނަށް. އެހެންވީމާ، އަދުގަނޑު އެދެން، ހަމަ ބޮޑެތި ކަރުދާސް މި ވެސް ގާއިދު ގާއިދު މިހާރުން މިހާރު؛ އެ ގާއިދު އެބަ ގާއިދު ކަމަށް ހަމަވެ އެ ގާއިދު އެބައޮތް މިހާރުން މިހާރަށް ބަލިފުރުޅުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދެއްވި ފުރުސަތަށް ޝުކުރިއްޔާ އެއްފަހަރު ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ކުރަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު.

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހުށަހެޅިފައި އޮތް މައްސަލައަކީ، ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ނުވަތަ ޕްރޮޑަކްޝަންގެ ކޭބަލް ޗެނަލްގެ މޮނޮޕޮލީއެއްގެ މައްސަލަ މި އޮތީ ހުށަހެޅިފައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެން ކުރީގައި ވެސް ދިރާގު އެކަނި އޮތްއިރުގައި ބިލުތަކަށް؛ މިސާލަކަށް ދެ ހާސް ރުފިޔާ އަހާ ބިލުކަން އާދަގައި ގާތްގަނޑަކަށް 20 ހާސް، 30 ހާސް، 40 ހާސް ރުފިޔާ ނެގި. އެއީ 90ގެ އަހަރުތަކުގެ ތެރޭގައި. އެކުގެ ފަރާތެއް ޚިދުމަތް ދޭން އޮންނަ ކަމަށް ވަންޏާ އެގޮތަށް ބިލުން ނަގަން އެހާ ބޮޑެތި އަދަދުތަކެއް. އެއީ؛ އެހެންނަމަވެސް، ވާދަވެރި މާޙައުލެއް؛ އެމް.ޓީ.ޑީގެ ސަރވިސްތަކުގައި އޮތީ؛ ވާދަވެރި ވިޔަފާރިތަކަށް ހުޅުވާލުން. އަދި ކުރި ވިޔަފާރިތައް ހިމާޔަތްކުރުން. އެއީ ސިޔާސަތެއް. ދެން ރެގިއުލޭޓަރ ބަލަހައްޓާ ފަރާތްތަކުން އެބަޖެހޭ އެމް.ޓީ.ޑީގެ ސަރވިސްތަކުގެ އަދި ސަރުކާރުގެ ސަރވިސްތައް އިހުތިރާމުކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، އަދުގަސްޓަކަން ފަށް، ބައެއް ޕާޓީތަކަށް ނުފޫޒު ފޯރުވައިގެން ވަކި ވިޔަފާރިތަކެއް އެއްބައިވަންތަ ސިޔާސީ ކަންކަމުގައި އިސްކަން ދިނުމާއި ފަރާތްތަކަށް، އެ މިހާރުގެ ވިޔަފާރީގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ކުރިއެރުވުމަށް ބަލައި މިކަމުގެ ނަތީޖާއިން ފައިދާނަގާ ތަން ދަނޑިވަޅުގެ. ކުރީގައި ވެސް އެ ކަންކަން ކޮށްފައި އޮތީ އެގޮތަކަށް. ކުރީގެ ވިޔަފާރިތައް މޮނޮޕޮލައިޒް ކުރީގެ ބޮޑު ކުންފުނިތަކާއި އެސްޓޭޓްސް އެސް.ޓީ.އޯއިން އަދިވެސް އެ އޮތީ އަދި ހަމަ އެގޮތަށް މޮނޮޕޮލީއެއްގެ ތެރޭގައި. އެސް.ޓީ.އޯއަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެންމެ ގިނަ؛ ވާރޭގައި އެންމެ ގިނަ ބިލިއަނެއް ހަރަދުކުރަނީ އެއް ފަހަރު. ކުއްތޮކް ދަޢުވާކުރާ ނޫން. ބިލުކާރި ދަފްތަރު ބަޔަކު ނޫން. ގުދަނަކަން ކުރިއަރާފައި ބަޔަކު ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، ރައްޔިތުންނާ ވާދަކުރަނީ ވިޔަފާރިތަކަށް އެބަ ނިކުތް އެހެނިހެން ބޮޑެތި ކުންފުނިތައް ހިފައިގެން. ރައްޔިތުން ވިއްކަމުން ކުރިން ދަރަ އެހެނިހެން ބޮޑެތި އިސްތިރާދަން ދަންނަން އެބަ ހުރި ޕޮލިޓިކަލް ހަރަކާތްތަކެއް މިސާލަކަށް އެ ތިޔަބޭފުޅުން. އެކަމަކު އެސް.ޓީ.އޯ ޕާޓީގެ ސަޕޯޓަރުން ވެސް އަސްލު ރައްޔިތުންނަށް، އަސްލު ރައްޔިތުންގެ ޕާޓީގެ ސަޕޯޓަރުން ޖަމަން، އެ ކޮންސްޓިޓިއުޝަނަލް އިޚްތިޔާރީ ޝަރުޠު، އުފެއްދި ބިނާކުރި ޝަރުޠު. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު އެ އޮޕޮޒިޝަން ސަޕޯޓަރު ޕްރޮޕަގަންޑާ ހަރާމްކުރި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއީ ސަޕޯޓަރުންގެ ސިޔާސަތެއް ވެސް ނޫން. އަދި ރައްޔިތުންގެ ދުރުވެރިކަމުގެ އިޚްތިޔާރާއި ފެނިފައިވާ ކަން އެބަ ސިޔާސަތެއް ވެސް ނޫން. މިސާލަކަށް މިޖެހިފައި އަޑިއަށް ސިޔާސަތުތަކުގެ އަޑިއަށް އެޖެންޑާތަކެއް ކުރިއަށް ނެރެގެން އެބަދުވޭ. މިއީ މި ދިމާވެގެން އުޅޭ މައްސަލައަކީ. ކުރިން ވެސް މި ކަންތައް ކޮށްފައި އޮތީ. އަދި ހާޒިރުކުރުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ތަފާތު އެކި ފަހަރު ވަކިން އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ސަރުކާރުތަކުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ވެސް ސަރުކާރުތަކުން އެކަމާ އާދަ. އެމް.ޑީ.ޕީ.ގެ ސަރުކާރުން ވިޔަފާރި ކުންފުނިތަކެއް ހަދަމުން ޖުމްހޫރިއްޔާ އެކަމަކު ވެސް

ވެސް؛ ޖުޑީޝަރީގައި ޖެހޭ ފުރިހަމައަށް ހުންނާނެ. ދެން އެކަމަކު ޖުޑީޝަރީ މިހުންނަނީ އެއިން އެއްކޮށް. އެހެންނަމަވެސް، އުނދަގޫވެރި ގޮތްތަކުގެ ކުރިމަތީގައި ވެސް ފިޔަވަޅަށް ހުޅުވައިގެން ސަރުކާރު އެހެންވީމާ އަސާސީ ބައިވަރު ރިޢާޔަތް ސަރުކާރު ދަންނަން ވެސް އެއަރޕޯޓުން ވެސް ވިއްކަނީ. އެހެންނަމަވެސް، ކޯޓުތަކާ ގަވަރނަންސް އުސޫލުން އޮވޭ އަދުލުގައި ސިފައިން ވިޔަފާރި އެމް.ޓީ.ސީ.ސީއިން ވެސް ކުރަންޖެހޭ ކާން ކަންތައްތަކުގެތެރޭގައި އެބަހުރި ކަނޑައަޅާފައި ސަރުކާރު ސިޔާސަތުތަކުގައި. އެހެންނަމަވެސް، ހުރިހާ އެސް.އޯ.އީތަކުން ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތަކަށް ތަބާވާންޖެހޭ. އަދި އެމް.ޖީ.ޕީގެ ސިޔާސަތުތަކަށް ތަބާވާން ވެސް ނުވޭ. ސަރުކާރަށް، ޕްރައިވެޓްތޯ؟ މިކަން މިސާލަކަށް، އެއް މިސާލަކަށް ގެންދަން ހުންނަން ކޯން ބޭނުމެއްތޯ؟ ޕްރައިވެޓްކުރީ މިކަން ނުކުރެވިގެން މި އުޅެނީ؟ ކޯންފަދަ މަޤްބޫލް އޮތީތޯ؟ މިއީ އަދާކުރާ އުޅެރި ސަރުކާރު. އިޤްތިޞާދީ ތަރައްގީ؛ މި ދެންނެވިހެން ސަރުކާރުގެ ހުރިހާ އިދާރާތައް، އަސްލާ ހިނގުމަށް އަދާކުރެވޭނެގޮތަށް ފިނޭންސް މި ދިރުމުގެ، ގަޑިގެ ވިޔަފާރިތަކުގެ ވަން ތަން. ކުރިން ތަޢާރަފުވެސް، އެކި ތަންތަން ތަޢާރަފުވުން ފުރަސަތު މާލީ މާލީކަމުގެ ކުރިމަތިލާ ކުރިއެރުވުމަށް ބައިވަރުގެ ދަރުމަ ދެސް. އެއީ މިދިއަޅުގަނޑުން ނިމިގޮސް ވިޔަފާރިއެއް އެބަ. ބޮޑު ބަނޑުކުރުމުގައި ބިސްނަސް ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގެ ނުވަތަ ބިނާކުރުމުގައި ބަރާބަރު ބޭނުން ދިމާލި އަދި ކަނޑަ ވަގުތު އަދާކުރެވޭނެތަން އަޅުއްވާލީ. އޭގެމުން ބޮޑުތަކުގެ ބަރުވީގައި އެހެން ބައިވަނީ، އެކަން މިހާރު ބޮޑުވެ ގެންދާ ބިސްނަސްތަކަށް ގަނޑު. އެ މިހާރުގެ ފެންޖެހުންތަކުގެ، ގޯޅިތަކުގެ ކޮށްމާލިއަތް ނުވަތަ ކޯންބިލުވެސް އެއްކަ ބަރާބަރު ގަވަރމަންޓް ބޭކަރު ގެނެވޭތަ އިންސައްސަރު ގަނޑު. އެ ގަސްބޮޑުވި ގެގެ ބަރަބަރުކޮށްލާއި އެކި ބަރާބަރުކުރުމަށް ކުރެކޮށްވިސް ކަސްކުރަން؛ ކުރާނެ މިސްކުރަން ގޯތިތައް ގެންދިޔަތް ކޮމިޓީގައި ނަވަބަ ދީނީބައިގައި ގެންނާ، ޖާގައިތަ ބޯދުވިއްތަ ވިއްކޭ ހޯދާލިއިން. ބިލްސާބަކަށް ދޭ ހޯދާލިއް. އެ ވިޔަފާރިގެ ބަރާބަރު ގޮތް ސިޔާ ކުޑަކުރުވުން ވަކި މިހާރު. އެހެންނަމަވެސް، އެ ބޭނުން ވެސް އަދާކުރެވޭނެ ހަދަންޖެހޭ ގޮތް ސިޔާގެ ގަސްތާރުކުރަނީ އިޤްތިޞާދީ ތަރައްގީ. އެއީ އަދާކުރެވޭނޭ ކޯންސްޓިޓިއުޝަން. ގޮތް ސިޔާ ކުރުސީއަށް އަދާކުރެވޭނެތަން ކޮށް ނަމަ، މިހާރު ސިޔާ ކުރުސީއަށް އަދާކުރެވޭނެތަން ކޮށް ނަމަ، މިހާރު އަދާކުރެވޭން ތަރުހީން، ގޮތް ގަސްތާރުކުރީ މިހާރު އެ ހުރި ކާރިޒާ ޕަރުވާގައި ހުރިހާސަކަތް. އެހެންނަމަވެސް، ގޮތް ގަސްތާރުކުރީ ހަދަން ކޮށް ކޯންސްޓިޓިއުޝަނުގައި ގޮތް ސިޔާނެ ނިޔަތާ ވިޔަފާރިކުރާން އެ ފުރި. ގަސްވިއްކަން ފުރި. ހިކާނުދިގަސް ވިއްކަން ފުރި. މިހުސްގަސް ވިއްކަން ފުރި. ދެން ކޯންކަދުއްތޯ ބައްދަލުވުން ކުރާނީ؟ ސަރުކާރު ވިއްކަނީ ސަރުކާރުން މިހާރު، ޖެހޭ ފުރިހަމައި ހުރިހާ ބާވަތްތަކުގެ ބޭރަށް ނުދެވޭ. ޖެހޭ ފުރިހަމަ އެ މިހުންނަން ބަހުރުވާން ޑިބޭޓް. ޕާރލިމެންޓް ވާދަކުރާނީ؟ ސަރުކާރުން، އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއިން ފުރިހަމަށް ހިންގަނީ. ޖެހޭ ފުރިހަމަށް ހިންގަނީ. އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއިން ފުދޭ ގަންނަނީ. ކުރިގައި އެމް.އޭ.ސީ.އެލްއިން ނުހުން ފުރިހަމަށް ހިންގަނީ. ކުރިގައި ޖެހޭ ފުރިހަމަ އެއްބަސް ހިންގި އާންމު ބައްދަލުވުން ހިންގި. މިހާރު ޖެހޭ ފުރިގެ ވެސް އެންމެ ބޮޑު ފުރިހަ ހިންގަނީ ސަރުކާރުން އިޤްތިޞާދީ ބަރުވެސް. ޕާރލިމެންޓް ބައްދަލުވުމަކީ

ދިރިއުޅެނީ؟ މިއީ ސުވާލަކީ އަޅުގަނޑުގެ. އެހެންވީމާ، މި ވިޔަފާރިތައް ހުއްޓުވާނީ. ހަމަ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތަކަށް އަނބުރާ ދުއްވަމުން ނޫނީ މިކަން ނުކުރެވޭނެ. މިއީ ކުރީ ސަރުކާރުގެ ވެސް ހިންގާފައި އޮތް ކަމެއް، ހިންގަމުންދިޔަ ކަމެއްގެ މަތީގައި އަޅުގަނޑުމެން މިތިބީ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތިވެގެން މި އޮތީ، ރީބްރޯޑްކާސްޓްކުރުން؛ އެވެސް ޑިސްޓްރިބިއުޓަރުގެ ދަށުން އަނެއްކާވެސް ވޯލްޑް ކަޕް ދިރާގުކާޑުގެން މި އުޅެނީ މިހެން ސަރޗާޖު ފައިދާ ނަގަން. އެހެންވީމާ، ވިޔަފާރިތަކަށް ޑިސްޓްރިބިއުޓަރުން، އެމް.ޕީ.ޑީގެ ސިޔާސަތަކީ އަދި ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތަކީ ރުޖޫޢަވެގެން ނޫނިއްޔާ މި ރާއްޖެ ރަނގަޅެއް ނުކުރެވޭނެ. އާންމު ރައްޔިތުންނަށް ދިރިހުރުމުގެ ހިސާބަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ގޮސްސި މިހާރު. ވަގުތު އެބަ އޮތީތޯ އަދި؟ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަވި، އިތުރު ވެސް ފުރަޅާ އަޅުގަނޑުމެން ބައްދަލުކުރިން. ފުރަތަމައިން ބޮނި، ތިމަންނަމެން މިހާރު ދިވެހި އާބާދީންނަށް މި ހިސާބަށް ކުރުފުރި. ދެން އާބާދީ ޔިރިޔާއްތޯ ބޮޑު އިރުކަމެއް، މިއީ 170 ވަރަކަށް ފަރާތަކުން ކޭބަލްޓީވީ ލައިސަންސްގެ އުސޫލުން މަސައްކަތްކުރޭ. ކޭބަލްޓީވީ ލައިސަންސް އުސޫލުން ކޭބަލް ކޭބަލްޓީވީނެޓްވޯކްތައް މަސައްކަތްކުރޭ. ބަލަ! ކުދިކުދި ވިޔަފާރިވެރިން. ޕޮލިސީތަކުގެ ހިންގަން އުޅެން މިހެން ކުރާން ކަމުގެ ނިޔަމެއް ކޭބަލްވެސް އިންޓަނެޓް ނުވަތަ ކޭބަލްވެސް ބަދަލު ހުރިހާ ވެސް ކަރުނަވެސް ބައްލަވާލައްވާ، ސަރަހައްދު ކަމުގެ ރައްޔިތުން މަސައްކަތްކުރާ ފުރިހަމަ ކޭބަލްޓީވީން. އެކަމަކު ފުރިހަމަ މަސައްކަތްކުރާ ތަރުތީބުގައި، މިއީ ސަރުކާރު ކުންފުނިތަކުގެ ވާހަކަ މި ކަހަލަ. އެ ފަރާތްތަކަށް ދުނިޔޭ ހުރިހާ ނިޒާމެއް، ބޮޑެތި ބިޒްނަސްތަކާ އެ ފައިސާ ނިޒާމެއް ދޭން އަނެއްކާވެސް ކޭބަލްޓީވީ ބާޒާރުގައި އަނެއްކާވެސް އެހެން ކޭބަލްޓީވީތަކާ މި ދެން. މިކަހަލަ ކަމެއްގައި މި ވަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ވިޔަފާރިހިންގާން، އާންމު ރައްޔިތުންނާ ވިޔަފާރިވެރިންގެ ކުރިމަތީ ހުރި ފުރަތަމަ ކޭބަލްވެސް ކުރެވޭ ކުދިކުދި ފުރުޞަތު ދޭން. ގޮސް އެ މަސައްކަތްކުރަން ކުރިޔަށް ވެސް އަދި. އެއީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި މިހާރު ކޭބަލްސްޓޭޝަން އާންމު ވިޔަފާރި ކުންފުނިތައް ވެސް އޮތް ހާލަތެއް. ރަށްތައް އޮތް ވަރަށް މަތީން އަޅުގަނޑުމެން ދޭއްވައި ބޮޑު، މިއްޔަތަށް ބިޒްނަސްތަކުން އޭގޮތަށް އަތުރާފައި ދެއްކޭ. ވައިސާއަށް ނިކުމެވޭ. މިއީ ކުރި ސަރުކާރުން ވާލެވިފައިން އަދި ދަރަނިތައް އެބަ އޮތް މި ސަރުކާރުގެ މައްޗަށް ޖެހިފަ. އިއްޔާ ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ފުރުޞަތު، އޮޅިސް ބިޒިނަސް އެ ފުރުޞަތު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަސް؛ އެއީ ކުރިމަގައި ވެސް ޑިސްޓްރިބިއުޓަރ މަސްބަރަހަ ޑިސްޓްރިބިއުޓަރ ދީ ރަނގަޅުކަމަށް ބަލާ ރަނގަޅުކަމާ ބަސް ދިނީ. އެއީ މިހާރުވެސް ކޮއްޅާހުރޭ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އުޅެވޭ ބިޒްނަސް އެ ފުރުޞަތު، ދުވަހަކު 4 މިލިއަން ރުފިޔާ ގެއްލިގެންދާ ބާވަތެއް، މިސާލަކަށް. އެސް.ޓީ.އޯ ވިސްނަންވާއިރު. ދުވަހަކު 4 މިލިއަން ރުފިޔާ ގެއްލިގެން މިފަދައިން ވަޑައިގަތީ ބަޔަކު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފުރުޞަތު. ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަސް ކުރިއަރާނެ. ކިހިނެއްތޯ ވަނީ؟ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެކަމަށް ދާ ސިޔާސަތުތައް ރިޔާސީ ކޮމިޓީގެ. ރިޔާސީ ސަރުކާރު ފަތުރު އެންމެ ބޮޑު މިންގަނޑަކީ އެއްކޮށްވެގެން. އަޅުގަނޑު

މި ސުވާލު ކުރީން އެންމެ ފުރަތަ ޓްރައިޖަން ފިޝަރީޒުގެ ފަރާތުން ވަޒީރުގައި، ހާއްސަ އިޤްތިޞާދީ ވަޒީރުގައި ކޮމިޓީއަށް. ޓްރައިޖަން ފިޝަރީޒުގެ ޗެއަރމަން ހާއްސަ އިޤްތިޞާދީ ވަޒީރުގައި އަޅުގަނޑު ސުވާލުކުރީން، މަނިކުފާނު ކުންފުނީގެ ރިޖެކްޝަން ލެވެލް ކިހާވަރަކަށް އުޅޭނީ؟ ދެ ކުރިން ފެށި ތިއްބެވި. ހާސްވާގެ ދެ ދަރިން ފެށި ތިއްބެވި. އެއް ދަރި މި ބޭނުން، ތިމަންނަމެންގެ ރިޖެކްޝަން ލެވެލްގައި 5%އެއް. އެކަމަކު 5% ރޭޓް ހުށަހަޅައިދެނީ. 2%ގައި ހުށަހަޅައިދެނީ. ހާސްވަރު އަނގަތްކޮށް އެކަން. އެހެންވީމާ، ހާސްވާގެ ދެ ދަރިން ފެށި ގަދަޔާބަރު އަތުވާފައި މަސް ފުރާޓެރިއަރު ވެއްދުނުގެނީ ފުރަތަމަ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރިޖެކްޝަން ލެވެލް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދެވާލެއްގެ މައްސަލަ 4 މިލިއަން ޑޮލަރު. ކިޔުއްވޭ؟ ތަޢާރަފުކުރެވޭ ނޫ މަސް ރިޖެކްޓުވާނަ ރިޕޯޓްސްފޯލްކުރާއި ޤާނޫނު މަސްތަކެއް އެއްކޮށި ހުށަހަޅައިދެނީ. އަޅުގަނޑުމެން ނެތްވީ ޕްރޮސެސިންގް ޖެނެރަލް ސިސްޓަމް ތަޢާރަފުކުރެވޭ ޕްރޮސެސިންގްގައި ނަތީޖާގައި ކުރި ކަމެއް ފެންނަން. ހަމައެކަނި ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެކްސްޕޯޓުކުރާ މަހުގެ ކޮލިޓީ ޗެކުކުރާނެ މަސައްކަތެއްގެ ވާހަކައެއް. ކޮލިޓީ ޗެކިންގެ މަސައްކަތްތައް ނޫން. މިއީ ކަރަޕްޝަން މަސައްކަތެއް. އަޅުގަނޑު އެދެން ހަމަ މި މަސައްކަތް ފުރިހަމަ އަދި ޕްރޮސެސިންގް ޖެނެރަލް ސިސްޓަމް މިފަދަ މަސައްކަތް ތަޢާރަފުކުރަން. މިއީ ސިސްޓަމް ކޮށްދޭނެ. 4 މިލިއަން ޑޮލަރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިދަންނަވާ، ތަޢާރަފުކުރެވޭނެ ޕްރޮސެސިންގްގެ ޖެނެރަލް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން، ރަށްރަށުގެ މަޖިލިސަށް ހާމަކުރަނީ. ތަޢާރަފުކުރެވޭ އެކްސްޕޯޓުކުރާ ޕްރޮސެސިންގް ކޮލިޓީ ރިޕޯޓް ފޯރުކޮށްދީ؟ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން އޮޑިޓްކުރެވޭތޯ ކަމެއް. ކުރީ ސަރުކާރުގެ އެކަކު ބަލައިލި ޕްރޮސެސިންގް ރިޕޯޓް ކޮލިޓީ ރިޕޯޓްވެސް ނޫން، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެ ފިޝަރީޒް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ނުވަތަ ފިޝަރީޒް ހަމަޖެހިފަ ދެން، ކޮންޓްރޭކްޓް ގޮތުގައި މި އޮތް އެކަތަ ދިޔަ ޕްރޮސެސިންގް މާރުކެޓު. ކަމުގައި. ކަމުގައި. ކުރީ ސަރުކާރުން އިންތިޒާމަކުން ކަމުގައިވާ އޮތީ. އެހެންވީމާ، މި ސަރުކާރުން ކަމުގައި ހިންގާ ރަށެއް ހެއްދީ އޮތް. އަޅުގަނޑު؛ ކުރީ ސަރުކާރުން އަޅުގަނޑު ތަޅުން އެކަން ކޮންމެ އޮތީ. އެހެންވީމާ، މި ސަރުކާރުން ކަމުގައި ވެސް ފެށިގެން ބަލައިލަން ވިސްނައިލަން. އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ ފުރަތަ ކޮންޓްރޭކްޓް ބޭފުޅުން ދެކެވޭ ކޮންޓްރޭކްޓް އޮތީ 2013ގައި ޝަރުޠުތަކުން ކޮންޓްރޭކްޓް. އެއްވެސް ކަމެއް ނެތި ކޮންޓްރޭކްޓްގައި. އެހެންނަމަވެސް، ކޮންޓްރޭކްޓް އެކްސްޕޯޓުކުރާ ގޮތުން މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށް ކޮންޓްރޭކްޓުން މިހާރު ކުންފުނީގެ ސަރުކާރު ޕްރޮސެސިންގް ރިޕޯޓް، އެކުލަވާ މިއީ ބަޔަކުންނާއި، އެކުލަވައި ކޮންޓްރޭކްޓްގައި މިއީ ބަޔަކުންނާއި ޕްރޮޑަކްޝަނާއި އެއްކޮށް އެ ތަންތަނުގައި މިއީ ބަޔަކު އެހެން ތަންތަނުގައި ފޮނުވިޔަ ކުރީ. އެހެން ބަޔަކު ސަރުކާރުގެ ކުރީ ވަސީލަތްތައް ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތް ޕްރޮސެސިންގް ކުރީ. ހަދައިގެން އެކުގައި ކުރީ މަސް ޕްރޮސެސިންގްގައި ކުރީ ސަރުކާރުގައި އަދި ނުވިޔަކަށް ބޭނުންކުރާ ދަނޑުދަނޑު ގޮސްދިޔައީ. އެއް ބޭނު އެބަ އެއް އަޅާފަ. މިހާރު ފެށި އެ އެއް މިޤަދާރުން ކުރިޔައި އެންމެ ބޮޑު ބޭނު...

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން މުހައްމަދު ރަޝީދު.

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން މުހައްމަދު ރަޝީދު ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގަރާރަކީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ވަރަށް ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރާ ގަރާރެއް. މި ގަރާރުގައި އެ މަނިކުފާނު ވަނީ ވަރަށް ބޮޑެތި ތުހުމަތުތަކާއި އަދި ވަރަށް ބޮޑެތި ކަންބޮޑުވުންތައް ހިއްސާކުރައްވާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިގައި ބަލައިލާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަމުން މި ދަނީ، ވަކި ބަޔަކު މި ޤާނޫނުގެ ތެރޭގައި އެ ބަޔަކު ބޭނުންވާ ގޮތަށް ކަންކުރުމަށް ދިޔަފައި އޮތް އާރާއި ބޭނުންކުރަން މަސައްކަތްކުރާކަމުގެ ތުހުމަތުތަކެއް މި ގަރާރުން އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވިގެންދަނީ. އެހެންކަމުން، މި ގަރާރު ނިންމާލަމުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެދިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރަނީ، މިކަމާ ގުޅޭ ކޮމިޓީއަކުން ވަރަށް އަވަހަށް އިންކުއަރީއެއް ހިންގުމަށްފަހުގައި ރަނގަޅު ރިޕޯޓެއް ރައްޔިތުންނަށް ހާމަކޮށްދިނުން. އެއީ މިގައި އެބަހުރި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ނުފޫޒުގެ ބޭނުންކޮށްގެން ބައެއް މިނިވަން މުއައްސަސާތަކަށް ބަދުނާމުވާގޮތުގެ ތުހުމަތުތަކެއް. އަދި އެކަމާ ގުޅިގެން މި ތަނުގައި ފާހަގަކުރެއްވި ވަރަށް ގިނަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް މިކަން ފާހަގަކުރައްވާފައި އެބަވޭ. އެގޮތުން ފާހަގަކުރެއްވި ގިނަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ތެރޭގައި އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވައި ސިޔާސަތު، ބޮޑު ސިޔާސަތުގެ ވާހަކަ ވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެބަ ދައްކަވާ. އެހެންނަމަވެސް، އެމް.ޑީ.ޕީގެ މި ސިޔާސަތު މި އަންނަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ކޮންމެ ފަހަރަކު ވޯޓާ ކައިރިވީމަ. އޭގެ ކުރިން އެ ސިޔާސަތުތަކާ ދުރުވެގެން ކުރީކާގައި އަންނަ އެއްކޮޅަށް ކަމުގައި ނުވާ. އެ ސިޔާސަތު ތަންފީޒުކުރަން އުޅޭ ޖާގާ އެއްކޮޅަށް ކަމުގައި ނުވާ. އެހެންނަމަވެސް، މައި ސިޔާސަތު މި އަންނަނީ އިންތިޚާބުވީމަ ގުޅިގެން އަންނަ ސިޔާސަތުތަކެއް ކަމުގައި މިއަދު ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް އޮތީ ގަބޫލުކުރެވިފަ. އެހެންނަމަވެސް! އާދޭ ކުރިން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މީގެ 15 ވަރަކަށް އަހަރު ކުރިން އެ ވާހަކަ ދައްކަން ފެށީމާ ރައްޔިތުންނަށް އެއީ އާ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ބަލައިގަނެވި، އެ ވާހަކަތަކަށް ވަރަށް ގިނައިން ރައްޔިތުން އެކަކު އަނެކަކާ ދައްކަނީ، އެއީ ވަރަށް ރައްޔިތުންނާ ގުޅޭ، ރައްޔިތުން ބޭނުންވާ ހުރި ކަންތައްތަކެއް ވީމަ އެ ވާހަކަތަކެއް ދުރުވުން. މުޖުތަމަޢުގެ ތެރޭގައި އެ ކަންކަން ހިނގަން ފެށި. ވޯޓު ވެސް ލިބުނީ އެމް.ޑީ.ޕީއަށް. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދުގެ ހާލަތު ބަދަލުވެއްޖެ. މިއަދުގެ ހާލަތު ބަދަލުވެ، އެއްކަލަ ސިޔާސަތު މި އަންނަނީ ކުރިން މިދެންނެވިހެން ހަމަ ކޮންމެ ފަހަރަކު ވެސް އިންތިޚާބާ ދިމާވީމަ. އެއީ ރައްޔިތުން ހަނދާން މި ވަނީ އިންތިޚާބާ

ގެނެގެން ކަމުގައި ވާނީވެ. އެހެންކަމުން، މުޅިން މި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެރިކަމުގައި، މި ނިޒާމު ބައްޓަންވެފައި އޮންނަ ގޮތުން އަބަދު ވެސް ބޭނުމީ ވިޔަފާރިވެރިންނަން ބޭފުޅު ގޮތީ. ކުރީ ވިޔަފާރިވެރިން ހަމަ ނުކުމެގެން ތަން މި ފެންނަނީ ކާނޫނު ސޮސައިޓީތަކަން ބަލައިލި ކަމުގައި ވިޔަސް. ޑިރެކްޓަރުން ބަލައިލިޔަސް އަދި ވިޔަފާރިވެރިއަކު މަސައްކަތްކުރާ އެހެނިހެން ވިޔަފާރިތަކަން ބަލައިލި ކަމުގައި ވިޔަސް، މަސްވެރިކަމަން ބަލައިލި ކަމުގައި ވިޔަސް މިކަން އޮތީ މި ރާއްޖޭގައި މި ހާލަތުގައޭ އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ. އެހެންކަމުން، އަވަސް ގޮތެއްގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި މަޖިލީހަށް ބަދަލުކުރުމުގައި ކުރިއަށް މި އޮތީ ވޯޓުލާކަށް. މިކަމުގެ ތަރުތީބުތަކަށް ވެސް އެބަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރިޔަ. ވޯޓުގެ ކަރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ފޮތުޅުފޮށިކަމުގެ ދާއިރާގައި މަސައްކަތްކުރާނެ މުވައްޒަފުންނަން ނުފެނުނުކަމުގެ ބުނު އޮތް ވާހަކަ ވެސް މި ގަވާއިދުގައި ބާރުގަދަކުރަން އެބަ އޮތް. އެހެންކަމުން، މިއީ 4 އަހަރުން 1 އަހަރު އަޅުގަނޑުމެން ބައްދަލުވާނީ، އަޅުގަނޑުމެން ހިތްވަރުދިނުމަށް ވަރަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑުމެން ބަލަމުންދާ މުޤާމުތައް ކަމުގައި ވާނީވެ، މިކަމުން މަޖިލީހުގެ އިސްލާހުތަކުން ޖަލްސާ ވެސް ވަރަށް އަވަސް ގޮތެއްގައި މިކަން ބަލާފައި ފާސްކުރެވިފައި އެވާން ދުރަށް. އަދި މިހާރު ގެނައުމަށް ކޮމިޓީން ބަލާފައި މި ދެ، މިހާރު ގެނެވޭ ބަލާފައި މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައި އޮތް ގެ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ވެސް މަޖިލީހުގައި ހުށަހެޅޭ. އެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާއިރު ވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ފަހަރެއްގައި ބައެއް ކަންތައްތަކުގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ސާފު. އެއީ ބިލަތަކެއް ނުވީ ދަސްތޫރާއި ވެސް ހަމަ ގަވާއިދުތަކާއި ބެހޭ ބިލު ގަވަރ އެ ކޮމިޝަނުން މަސައްކަތްކުރާ ވަޒީފާގެ މަސައްކަތް މި އޮތީ ވޯޓުލަން. އެހެންކަމުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ވަރަށް ހިތްވަރުދީ ތާއީދުކުރަން، މި ގަވާއިދަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙަށް ވަރަށް ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވަގުތު ދެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިއަދު ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުންތައް ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާނަން. 10:00ގައި، އެންވަޔަރަންމަންޓް އެންޑް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ރޫމް 6ގައި. އެއީ ކުރިން މެޒަރީތަކުގެ ބިލު ދިރާސާކުރުން. 10:00ގައި، ހާރިޖީ ގުޅުންތަކުގެ ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ރޫމް 10ގައި. ނޯން-ރެސިޑެންޓް ސަފީރުކަމަށް ހަމަޖެއްސުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފޮނުއްވާފައިވާ މައްސަލަ ދިރާސާކުރުން. 10:30ގައި ގަވާއިދު ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ރޫމް 8ގައި. އެ ކޮމިޓީގައި ހުރި މަސައްކަތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން މަޝްވަރާކުރުން. 11:00ގައި، ހިއުމަން ރައިޓްސް އެންޑް ޖެންޑަރ ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ރޫމް 11ގައި. ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން އޮފް ދަ މޯލްޑިވްސްގެ 2011 ވަނަ އަހަރުގެ އެނުއަލް ރިޕޯޓް ގުޅޭގޮތުން އެ ކޮމިޝަނުގެ ބޭފުޅުންނާ ބައްދަލުކުރުން. 11:00ގައި ޖޭ.އެސް.ސީ ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ރޫމް 7ގައި. ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަސޭހަތަކުގެ ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު ދިރާސާކުރުން. 11:00ގައި

މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ރޫމް 5 ގައި. ގާނޫނު ނަންބަރު 4/2013 (ސިޔާސީ ޕާޓީގެ ގާނޫނު)އަށް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްލާހުތަކާ ގުޅޭގޮތުން މަޝްވަރާކުރުން. 11:00ގައި، ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ރޫމް 4ގައި. ސްޓޭޓް އިލެކްޓްރިކް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑާއި ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުން ކަރަންޓުގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދެމުންދާ ރަށްރަށާއި ގުޅޭ މާލޭ ސަރަހައްދުގައި ވިޔަފާރިތަކަށް ބިލުކުރަމުންދާ ރޭޓާއި ބޭނުންކުރުންތަކުގައި ގެންގުޅޭ ތަފާތުކުރުންތައް ނައްތާލުމައި، ބޭނުމާއި ރޭޓު ހަމަހަމަކުރުމަށް ގޮވާލައި، އެކަން ސަރުކާރުގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނައުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ގަރާރު ދިރާސާކުރުން. 11:30ގައި ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ރޫމް 6ގައި. އެދީ ގާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ގާނޫނު)އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު ދިރާސާކުރުން. 10/2010 (ލޯކަލް ކައުންސިލްތަކުގެ އިންތިޚާބުގެ ގާނޫނު)އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު ދިރާސާކުރުން. 12:00ގައި އާންމު ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ރޫމް 12ގައި. ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މަސްއަލަތަކާއި ދިރާސާކުރުން. 12:30ގައި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ރޫމް 4ގައި. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ 2023ވަނަ އަހަރަށް ލަފާކުރާ ބަޖެޓާމެދު ގޮތެއް ނިންމުން. މިހާރު އަޅުގަނޑު އިޖްތިމާޢު ފެށުމަށް ހުސްވަގުތުކޮޅެއް މި އަޅުވަނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ބައްދަލުވާނީ 11:00ގައި.

{ހުސްވަގުތުކޮޅު: 10:28 އިން 11:05 އަށް}

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ؛ ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އިންޓަރވަލްގެ ހުސްވަގުތުކޮޅަށްފަހު މި ދަންވަރުގެ މަސައްކަތަށް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އަޅުގަނޑު މި ވަދެނީ. އާދެ! މި ވަގުތު އަޅުގަނޑުމެން މި ގެންދަނީ 7.1- ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްކުރާ މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގަރާރުގެ ބަހުސް ކުރިއަށް. މި ގަރާރަށް ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމަށް އެދިވަޑައިގެންފައިވާ މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްކުރާ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވަން.

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް. އަޅުގަނޑު އިތުރު ފުރުޞަތަކަށް މި އެދުނީ، ހަމަ ރިޕޯޓާގެ މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ހުށަހަޅާފައި އޮތް ގަރާރު. އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަން އެބަ ޖެހޭ، މީގެ ކުރީގައި މުއައްސަސާތަކާ ހުށަހެޅިފައި ނުވަތަ ހުށަހެޅުންތައް ދިރާގު، ކުރީގައި އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ސަރުކާރުން ކުރަމުން ދިޔައީ.

އޭރު އޮންނަނީ ދިރާގު؛ ދިރާގުވެގެން މި އުޅޭ މައްސަލައަކީ، ދިރާގުން މޮނޮޕޮލީއެއްގެ ގޮތުގައި ވަރަށް ބޮޑަށް އޮތް. އޭރުގައި ޝަރުތުވާ އަޅުގަނޑުމެންނަން އެއީ. އަންލިމިޓެޑްގައި ފެށް ޚިދުމަތްތަކުގެ ފަރާތްތަކުން، ކާބަލް ޚިދުމަތް، ޗީޕް ޚިދުމަތް ފަރާތްތަކުގެ ވިޔަފާރިއަށް އޭރުގައި ދިރާގުގެ ސަބަބުން ފެށް ހުރަސްއެޅިގެންދިޔަކަން. ކުރީގައި ފެށް ހަމައެކަނި ދިވެހިރާއްޖޭގައި އޮތީ ފޯނުގެ ޚިދުމަތްތަކެއް ކުރު ފާސްވެފައި މި އޮންނަނީ، ދިރާގު. އެކަމަކު އޭގެ ފަހުން ވަންނަން، އުރީދޫ އައިމާ އެ މޮނޮޕޮލީ ނިމިގެންދިޔަ. އެހެންވީމާ، މިއީ އަސްލު ފޯރިގަދަ މިހެން އެހެން މަސައްކަތްތަކެއް މި އޮތީ އަދިއްސަ. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި އުޅެނީ ކުރީގައި ޖީއެސްއެމް ނުވަތަ ޓެކްސް ޗީޕް ނުވަތަ ނެޓްގެ ޚިދުމަތުން ފަރާތްތަކުން އަސްލުވެސް އެހެން ފަރާތްތަކަށް މި އޮތީ ޕެކޭޖް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މަޖުބޫރުވާ ކުރީގައި މިއަދު ފެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ފަރާތްތަކަން، އަޅުގަނޑުމެންނަކީ މި ޚިދުމަތް ފަރާތްތަކާ ޚިދުމަތްތަކާ ގުޅުން ނެތަން އެ ފަރާތްތަކުގެ އޭގެ ބޮޑު. އެހެންކަމުން މިގައި ދިރާގާ އެއްގޮތް ބޮޑު މައްސަލައާ، ކުރީގައި މި ޚިދުމަތްތަކުގެ އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ބަރުދަނުގައި އޮތްކަން ފެށް އެބަ ފާހަގަކުރެވޭ. ޚިދުމަތްތަކާ ފެށް ވަރަށް ބޮޑަށް އަގުބޮޑު ވަރަށް؛ އިންތިޒާމަށް. ކާބަލްގެ ޖަރީމާއިން މި ޚިދުމަތުގައި މި ދެވޭ މިގޮތް. އެހެންވީމާ، އެ ކޮންޓްރޯލްކުރާ ފަރާތްތަކުން އަޅުގަނޑު ފެސް ބޮޑުވެގެންނަ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަ؛ އިންޓަނެޓް ރައްޔިތުން، އަޅުގަނޑު އިޝާރާތް ފުރުޞަތުތަކަށް މި ދުނިޔެ، މިގެ މޮނޮޕޮލީގެ ފާހަގަ ދައްކާއިރު މިހާރު އެންމެ ބޮޑު މައްސަލައަކަށް، އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވާ މައްސަލައަކަށް މި އޮތީ، ރައްޔިތުން ފެށް ކަންބޮޑުވާ މައްސަލައަކަށް އޮތީ، އެންމެ ފަހުން މިފަހަކަށް ރިޕޯޓްއެއް އޮތީ. އޭގެ ރިޕޯޓުގައި ގޮތުގައިވެސް ދެކިގެން ދަށުގެ ސަރަޙައްދުން މިފަހުން އަދަދު 40 މިލިއަން ރުފިޔާ، 48 މިލިއަން ރުފިޔާ ގެއްލުން ލިބިފައިވާ ސަރުކާރުގެ ފާއިދާ މި ދަނީ ރައްޔިތުންގެ ޖީބުގައި އޭގެ ރިޕޯޓް ގެވިގެން ކުރަމުން. އިއްޔެ ނިކުތް ރިޕޯޓް؛ އަޅުގަނޑު ފާހަގަވި، މިއީ ޖަލްސާ ފުރިގެން މިހާރުގެ ފަރާތްތަކުގައި ހިސާބުގައި ބޮޑު ކުރިއެރުންކަމެއް. މިކަން ބޮޑެތިކޮށްގެން ބަލައި ފާއިތުވި ހަފުތާގައި ފެށް އަޅުގަނޑު ބޭނުންނުވާ ފިޔަވަޅު ކޮމިޝަނުން ސަޕޯޓް ތަންފީޛުކުރުމުގައި ސަރުކާރުގެ ލަފާ. ފިޔަވަޅު ކޮމިޝަނުން ދަށުން ދަށުގައި އެބޭނުން އެ ސަރުކާރުކަން ޖަވާބުދާރީ. އޭގައި ހިސާބުން، ޤާނޫނީ އަހަރުތަކުގައި 2016އިން ފެށިގެން ރާއްޖެ ޑޭޓާ ޕެކޭޖްތަކީ މަހުގެ ބޭނުމުގައި ރިބޭޓް ޕެކޭޖު ހަމައެކަނި ސަބްސްކްރިޕްޝަން ދިޔަ؟ އަދި އެ ރިބޭޓް ޕެކޭޖު ސަބްސްކްރިޕްޝަނާ ރިބޭޓް ޕެކޭޖު ހިސާބުގެ ކަނޑައަޅަން؟ ކަސްޓަމަރ ހިސާބުން ގޮތްކަނަ، އެ މިންގެ ޕޮލިސީ ކޮމްޕޭކޭ ހިސާބުން ރިބޭޓް ޕެކޭޖު ސަބްސްކްރިޕްޝަނަށް ޕޭއިޑް؟ އަޅުގަނޑު މަޖުބޫރު ދިޔައީ ގޮތުން ކުރީގައި ފެށް ސަބްސްކްރިޕްޝަން ޕޮލިސީގައި މިއީގެ ބަދަލު ފައިސާދަކަން ތަރައްޤީ ދާދުގެ މަޖުބޫރުވި؛ ފައިސާ ދައްކަން. އެހެންވީމާ، ރިބޭޓްވެގެން މި ދަނީ މަސް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަހަށް މިހާރު ފުދިފައިވާ ބަދަލުތަކުން ތަމްރީނު ވަރުގަދަ ބޭނުންތަކުން އެއީ އޭޓީ.އެސް.ޖީބީގެ ސިސްޓަމްތަކުން ޑޭޓާ ޕެކޭޖް ތަޢާރަފުކުރެވުން، ބަދަލުގައި ގެންގޮސް އެބަ ތަސްލީމު ބަދަލު ޓިޕިކަލް. އަދި ގެއް ސަބަބުން ކަންކަމަށް އިން. ގިނައަހަރު ކުރެވުނުގައި

ބާނައިގެން، ޓޫރިޒަމަށް ޓޫރިސްޓުން ގަބޫލުކުރާ ފުރުޞަތުތައް ބަންދުކޮށްގެން ޓޫރިސްޓާ ތަކެތި. އެ ފަރާތްތަކުން އެކަނިވެސް ޓޫރިސްޓާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޓޫރިޒަމުގެ ފެންވަރު ވެސް ރަނގަޅުވެއްޖެ. އެހެންނަމަވެސް، ކުރީގައި ކައްޗާ ބަޔަކުބައިގެން ހިރި ޖަވާބެއް ނޫން މިހާރު. މިހާރު އަޅުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތު ލިބޭ ގޮތުގައި ޗެކުބަލާ ކައްޗާ ވެސް އެބަ ގެންދޭ. ކުރީގެ ކައްޗާއަކުން އެއްބަސް ހިފާލިމަ އެ ކައްޗާއިން ދައްކަނީ 800 ހިލާ ހިރިކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، މި ޖަމާނުގެ ޗެކުބަލާ ކައްޗާއަކުން ހިރިމާ އެރިޔޮން ބަރާބަރަށް މިން. މިން އެރިޔޮން ހިވާކަމަށް. ބަލައް ފެއްޖެއްޗާ ބަލައްކަން އެރިޔޮން. އެއްކަލަ މަދުވާ 200 ހިލާގެ މައްސަލައެއް ނިންމިން. އެކަމަކު މިގެ އެންމެ ބޮޑު މައްސަލައަކީ މި އުޅެނީ، މިގޮތުންނަމަ އަޅުގަނޑު ފާހަގަ މި ކުރަނީ އިއްޔެއާލި ރަޙުމަތު އެކަށީގެންވާ އަސްލުކަމަކު ހުރި މިންވަރު. މި އޭޖެ ދިރާސާގައި އެބަ އޮތް. އޭޖެންސީ ގޯތިތަކުގެ ކަންތައްތަކުގެ ބަޔަކުގައި އެބަ އޮތް ބޮޑު ގާތަށް ވިއްކަން ހުރިހާ އަގުހުރި ބޮޑު އަދިގައި މަސްވެރިކަން ޤާނޫނު، ހުރިން. އެހެން ވާހަކަ ވެސް އެބަ އޮތް. ކުރިއަށް ހިންގުމުގައި ހަރަދު ބޭނުން. ސިޔާސަތުން ހުރިހާ ބަޔަކު މަސް ދިރުމަށް ބޭނުންކުރުން، މިއީ އަސްލު މައްސަލައަކީ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުން ބަޔަކު، ހާއްސަކޮށް ކަޅުބޮޑުވެސް، ކުރީގައި ޖަޒީރާއެއް އޮތީ. ކުރީގައި މަސްވެރި ޖަޒީރާ މި ސަރުކާރުން ނައްތާލައިފި. އެ އެކަސްކަމުގެ ރަމްޒީއްޔާ، އެކަސްކަމުގެ ކަސްޓަމަރުކަމުގެ ދަރުސް ވަކި ބާޒާރުކުރިއިރު ބައި ފޮޅާނަ ދިޔަވާ ޔަގީނު. އެ އަސްލު މި ސަރުކާރުން ނަހަމަގައި. ޓޫރިސްޓްގެ މަސްޓޯރަން ވަޒަން ފެހި ވެސް މަސްވެރިކަމަށް ލިބިފައި އޮތީ، މިހާރު އެކަސްކަމުގެ ރަމްޒީއްޔާ ނުވެ އެއްވެސް ޖަނަކާނ ދަޅިފަ. ކުރިޔާ އަންހެން މަސްވެރިންނާއި. އެހެންނަމަވެސް، ކުރީގައި އޮތް ސަރުކާރަށް އަދިވެސް ރާއްޖޭގެ އަންނަބޮޑު ވެސް، ކަޅުބޮޑުވެސް، ރާއްޖޭގެ ކަޅުބޮޑުވެރިންގެ ބޮޑުކަމުގެ ހިތުރަން ކުރި ކަންތަކު. ކުރި ކަންތައްތަކާއި ކަޅުބޮޑުވެރި ޖަޒީރާއްޔާއި ގޮދިރާއްޖޭގެ ބޭނުމަށް ބޮޑު މި ބަދަލުކުރީ. އަދިގެން ބޭނުމާއި ފީސަކަށް ކިޔުނު، ދަރުސް އެޅު ފީސް ބަލާ ކަންތައްތައް 30% ދަށުގައި މި ބަންދުކުރެވިއްޖީ. ބާކީ ބައި މި ދަށް ޖަޒީރާއެއް ވިޔަފާރިގެ ގޮތުގައި ދަނޑުވެރިކަމުގެ އެކި ދިވެހިރާއްޖެއަށް މި ދަށް 70%...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މަޢުޒޫލު، ފަރުދު ތަޢާރަފުކުރާ ހިތްވަރު ހީނަރު މެންބަރު ނިޒާރާ ނާޡިމް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ފަރުދު ތަޢާރަފުކުރާ ހިތްވަރު ހީނަރު މެންބަރު ނިޒާރާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ރިފޯމްގައި ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުން މަސްލަހަތަށް ވާހަކައެއް ނެތް. މާ ބޭނުން މި ރިފޯމް ދުރަށް ދާނީވެސް އެ ވާހަކަ ދަންނަވާލީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަދި ރިފޯމް ހުށަހަޅާ. ރިފޯމް ހުށަހަޅުއްވުން މިތާގައި ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު ވަޑައިގެންނެވީމާ އަދި އެ އައިޓަމަކަށް އަދި އަޅުގަނޑު ނުދަން. މިހާރު މި އޮތީ، ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤަރާރު. ދެން އެ ޤަރާރުގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ ކޮމިޓީތަކުގެ ވާހަކަ. ކޮމިޓީތަކުގެ ދިރާސާ ވާ ގެއްލުމުގެ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، ކޮމިޓީތަކުގެ ކަންތައްތައް؛ މަގުގެ ކޮމިޓީތަކުގެ ވާހަކަދައްކާއިރު ވެސް، ރިފޯމްގައި އެ ކަމާ ވާހަކަ ވެސް ކުޑަކޮށް ގެންނަވާފައި އަސްލުކަމުގައިވެސް މި ބައިބަޔަށް ވަކިގޮތަކުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ރަޝީދު، ވާހަކަފުޅު ކުރިއަށް.

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ރަޝީދު ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ! އަޅުގަނޑު މި ދައުލަތުގެ ވިޔަފާރީގެ ކޮމިޓީ. މިހާރު މި އޮތީ ކޮމިޓީގެ ވާހަކަ. މި ކޮމިޓީ ސަރުކާރުތަކުގެ އެސް.އޯ.އީގެ ސިޔާސަތެއް. ވިޔަފާރިތަކެއް، ކުދި ވިޔަފާރިތަކެއް ދިރުވައި، އަދި މާލީ ވިޔަފާރިތަކަށް ދިވެހިރާއްޖެ ހުޅުވާލުމަށް އެސް.އޯ.އީގެ ސިޔާސަތެއް. އެހެންވީމާ، އެ ސިޔާސަތު ދެމެހެއްޓުމަށް ބަޖެޓް، މި ރާއްޖޭގެ އެންމެ ބޮޑު ކޮރަޕްޝަނެއް ހިންގުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އަޑުއިވިގެން ދަނީ އޮޑިޓް ރިޕޯޓް ބަލާއިރުގައި މިޔަގާގެ ބޮލާނުން. މިޔަގާގެ ބޮލާނުން މިހާރު އެބަ ބަޖެޓްގައި، ސަރުކާރުން ރާއްޖޭން ބޭރުން، ތަރުކާރީ، އެކްސްޕޯޓްކުރާ މަގުގެ ޝިޕްމަންޓުތަކާ އެއްކޮށް ބޭރަށް ފައިސާ ނަގަންދޭނީ ކޮން ބަދަލެއްތޯ؟ އޭރު ސަރުކާރުން ކަނޑައަޅާ؛ މިހާރުވެސް އެ ޝިޕްމަންޓުތަކާ އެއްކޮށް ދާތީ ތަޢާރުފްވެއްޖެ. ދާދި ފަހުން މޮރިޝަސްއަށް އެކްސްޕޯޓްކުރި މަސް. މޮރިޝަސްއަކުން ގާތްގަނޑަކަށް 1500 މިލިއަން ޑޮލަރަށް ވިއްކި ގިނަ މަސް މޮރިޝަސްއަށް ދިވެހިރާއްޖޭން. ކުދިކުދި ފުރުޞަތުތައް، ދިވެހިރާއްޖޭން ވިއްކި. ބަޔަކު ބަލިކޮށްގައި އެ އޮތްތަނަ. ޑިމޮކްރެޓުން ބޮލަށްލާން ޖީ.އެސް.ޓީއާ ނުނަގާ. ދިވެހިރާއްޖޭން 22% އަދިވެސް ނަގާ. ޢަބްދުﷲ ޝާހިދަށް އެ ކަލޭ ވެސް ނުކުރެއްވި. ޑުރިން މިނިސްޓަރަކަށް ހުންނަވައިގެން އަދި އަޑަށް ވެސް އެކަމެއް ނުކުރެއްވިއެއް. ދިވެހިރާއްޖޭން ވިކޭ މާ މުއްސަނދި ޤައުމެއް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މޮރިޝަސް. މާ ބޮޑު އާމްދަނީއެއް ލިބޭ. ޖީ.ޑީ.ޕީގެ އުފެއްދުން ވެސް މާ މަތި. ގާތްގަނޑަކަށް 15 ބިލިއަންގެ އިކޮނޮމީއެއް. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ 5 ބިލިއަންގެ އިކޮނޮމީއެއް. އެ އުފެއްދުންތަކެއް ވެސް އިތުރު. އެހެންނަމަވެސް ޖީ.އެސް.ޓީ ކަނޑައިގެން އޮއްވާ މޮރިޝަސްއިން އެކްސްޕޯޓްކުރަނީ އެ ޝިޕްމަންޓާ އެއްކޮށް

އަޅުގަނޑު ވެސް އުޅެނީ، މޮރިޝަސްއަށް ދިޔައީ ސުޕްރީމްކޯޓާ އެއްކޮށް ފައިސާ ނަގައިން ބަޔަކު. މޮރިޝަސްއަށް ދިޔަ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ތެރެއިން ރިޖިސްޓަރަށް ގުޅުމް ލިޔާފައެއްތޯ؟ ހާއިރުވި އަހަރުތަކުގައި، 2016 އިން ފެށިގެން ނުވަތަ 2013 އިން ފެށިގެން ބަލަންޖެހޭ، އަންއޮކާވެސް މިފްކޯއިން ތައްޔާރުކުރާ އެކި ޤަވާޢިދުތަކަށް އެކްސްޕޯޓްކުރި ކަރުބަލަފާއި ކުރި ކަންތައްތަކުގެ ރިޕޯޓް ހުށަހެޅުމަށް ޕްރޮސެޖަރ ބާރުވަރުއެއްތޯ؟ ކޮން ސުޕްރީމްކޯޓުކާއިމީ ރިޕޯޓްތޯވަމީ ހުރި؟ ކަސްޓަމްސްން ރިޕޯޓްތޯވަމީ ހުރި މިންވަރު އަސްލުގަ ބައެއް ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ޝަރުޠު އަޅާ ވާހަކަ އެބަ ޖެހޭ. ޝަރުޠު ގެންއުޅޭ ކަމަށް ވަނީ، ހިންގުމުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަސްޓަމްސްއިން އެބަ ބަލަންޖެހޭ. އެއީ އޮޑިޓް ރިޕޯޓުން އަންގާފައިވާ ގޮތުން އެ ކަންތައް ފާހަގަކޮށްލައި އޮޑިޓަރ ކޮންމެވެސް ބައްޔެއް. އޭ.ސީ.ސީން ނަގަފައިވާ ހަމަ ބަލަންޖެހޭ، އެއީ ތެރޭގައި. ދިވެހިރާއްޖޭއަށް އެ ސުޕްރީމްކޯޓަށް އަސްލުގަ އައިތޯ؟ ނުވަތަ ޕްރޮސީޖަރު ހަދައި ކިޔާދީ ތައްޔާރުކުރެވޭ ދޫކުރެވިދާތޯ؟ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސްދަރުތަކުގައި މިހާރު އެހެން އާރު.އެސް.ޖީ.ބީ ވަގުތުގައި ފެން ފިޔަވާލާ ނިޔާމު ބޮޑުއޮބިފަ. ރައްޔިތުން ގެންގުޅޭ މަސް ގެންދާނެ ކަމަށް. އެ ކަމާ ތަކެތި، ކަމާ މަދުގެ ތެރެއިން ބައެއް ހިސާބުތަކުން ހަރުގޮތެއްގައި، ހިސާބުތަކުން ގުޅުވާ ހަމަވެރިޔާއެއްގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެއްފަހަރާ އެކްސްޕޯޓް ކުރެވޭނެ. އެ ގޮތެއް ކަންތައްތަކަށް. ދަތި ބަލަންދެނީ ތަރަފިގޮތަކަށް ދޫކުރެވޭނެ ގޮތް ބަލަހައްޓާނެ ގޮތެއް. ރައްޔިތުން ކޮމިޓީގެ މަސް ގަނޑުކޮށްފައި ތައްޔާރުކުރަނީ ދޭތެ. މިއީ ބޮޑު ހާލަތެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދުވާލަކަށް 4 މިލިއަން ރުފިޔާ މިނިސްޓަރަށް ގެއްލިގެން މި ދަނީ. ކުރީ ސަރުކާރުން އަޅުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި އޮތީ، އެކަން ފާހަގަކުރިން. ކުރީ ސަރުކާރުން ވެސް ކަންމަޑުކޮށް ކަންތައްތައް ކުރަންވެގެން އެސް.ޓީ.އޯއާ މިކަން ހަވާލުކުރީ. އެސް.ޓީ.އޯއާ ހަވާލުކުރީ ކޮރަޕްޝަން ނައްތާލަން. އެހެންނަމަވެސް، އެސް.ޓީ.އޯ ތެރެއިން؛ އަޅުގަނޑު އެދެން އެސް.ޓީ.އޯގެ މާލީ ކަންތައްތަކާ ބެހޭ، ހާއްސަކޮށް މި ފައިނޭންސް ބެހޭ އޮޑިޓްތަކާއި އިންޓަރނަލް އޮޑިޓާއި، އެކްސްޓަރނަލް އޮޑިޓާއި، އޮޑިޓް ރިޕޯޓްސަރުކާރުތަކުން މި ބަލަހައްޓަމުންދާތޯ؟ އަދި ފައިނޭންސް ކޮންޓްރޯލަރަށް ބައްލަވާ ލިބެންޖެހޭ ފައިސާތައް ނުލިބި ވަނީނީ ކިހާވަރަކަށްތޯ؟ އަޅުގަނޑު މި ސުވާލު އޮންނާނީ ކޮންމެހެން ފިޝަރީޒް މިނިސްޓްރީއާ. މި ސުވާލަށް ރައީސަށް، ސާފު ޖަވާބުދެއްވާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު އުންމީދުކުރަން، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު.

މާފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ސުވާލުކުރައްވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރިޕަބްލިކަން ސިސްޓަމްގެ ކުރުމުގެ ޚިދުމަތްތަށް ހުރިހާ ފަރާތްތަކަށް ތަފާތުނުކޮށް ނުލިބި ޚިދުމަތްދިނުމަކީ ގޮތެއްގައި، ނަމަވެސް ދައުލަތުގެ އިއްޒަތްތެރި ހުކޫމަތުން ޕާޓީތަކުގައި މި ވާ ގޮތަކީ އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ގޮތުން ރިޕަބްލިކްގައި ހިންގުންތަކުގައި މި ބާ އުސޫލު އިސް ސަރަހައްދު ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ފުރަގަހަށް، ވަކި ފަރާތަކަށް ނުވަތަ ވަކި ޕްރޮފެޝަނަލުން މަސްލަހަތު ގޮތަށް ސިޔާސީ ކަންކަން އިންޓިގްރިޓީ މައްސަލަ. ވޯޓު ކަނޑު މިހާ ކަމަށްވާއިރު ޑިޕާޓްމަންޓުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޑިމޮކްރަސީ ތެރޭގައި ބޭނުންވާ ތަފާތު ނުކުރުން؛ އަންނަން، ފިކުރުން، އަދި ހޯއްދަވާ ކުރިއަރުވާ އަދި ކުރިއަރާނެ ޖާގަ ދޭން ވަރަށް ބޮޑު އިސްކަމެއް ދީ މިނިވަންކަމާ އެކު އެއްގޮތަށް ކަނޑައެޅުން ވަރަށް ބޮޑު ސިފައެއް ކަމުގައި ހުރިހާ ވެސް ބަލައިލުމަށް. އަދި އެއީ ފުރިހަމަ ދީގެ ކަމަށް ވިއްސާ، މުޅިގައުމަށް ކަމަށް ވިސްނާ، ސިޔާސީ ކަމަށް ވިސްނާ، އަދި ޤާނޫނުތަކާ ދީގެ ކަމަށް ވިސްނާ، ރައްޔިތުންގެ ޖާގަ ނުދިނުމުގެ އަސާސީ ޙައްޤުތަކާ ބެހޭ ބަދަލު ބަޔަކު އިންތިޚާބު ކުރުމަށް ވޯޓްދޭ ބާރު. މިހެން ވިސްނުމަށް ޕާރޓީތަކުން ދެއްކުމަށް، ތަފާތު ޑިޕާޓްމަންޓު ވަކި ބާއްވާ ކޮމިޓީތަކުގެ ސަލާމަތް ހުރިހާ ދިވެހި މީހަކު ބޭނުން ވާނެ ވެރިކަމެއް ނުކުރުމަށް ވާނީ ސިޔާސީ ދާއިރާގެ ސިޔާސީ ކަނޑައަޅައިދިން، ޤާނޫނީ ބާރުން ވިސްނަވަން ސިސްޓަމު އިންތިޚާބު ކޮށްދިނުމުގެ ސިޔާސީ ޤާނޫނުތަކުގެ އިތުރުން ސިޔާސީ ހުރިހާ ކަމެއް މިނިވަންކަމާ އެކު ދާއިރާއެއްގައި ރިޕަބްލިކަން ސިސްޓަމުގެ ބާރުތައް މި ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބަލާ ބާރުތަކަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރިޕަބްލިކަން ސިސްޓަމުގެ ގަވާއިދު މިސާލަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭއަށް ވަކި ކޮމިޓީތަކުގެ އަސާސީ؛ ކޮމިޓީތަކުގެ އަސާސީ މުހިއްމު ގެންނަ މި ވިސްނުން ކަމަކަށް އެކަމަށް ބާރުން، މާ ބޭރު ބައެއް އަޅުގަނޑު ރައްޔިތުން އާއްމުކޮށް. މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑު މި ދައުލަތުގެ ބާރު، ހަރަކާތް، ފުރުޞަތު ގޮވާލައިދީ ނުކުމެ. އެއީ އެސް.ޖީ.އައިން އަބަދުވެސް ކުރާ ކަމެއް. އެއީ އަދި ކޮންމެ ތަރައްޤީގައި ބަހައްޓައިގެން މިކަން ކުރެވެން ޖެހޭ. އަދި ރައްޔިތުންނަށް ކޮށްދޭންޖެހޭ ސިޔާސީޙައްޤު ދިނުމަކީ ޖެހޭ. އެއްބަސްވާތީވެ، މިހާ ގެންދާކަށް ދީނީގޮތުން ޖަމްޢިއްޔާގައި އެބަހުރި ބަޔާނެއް ކޮލިޓީ ބަލައިގެން ބޭނުންކުރުމުގެ ވަސީލަތްތަކުގެ ބޮޑު ފުރުޞަތު ފަށައިގެން ވަކި ގޮތަކަށް ވިސްނާ، ވަށާއި އަދި އެހެނިހެން ވަސީލަތްތަކުން ދޭންޖެހޭ ބަދަލުތައް ބޭނުންކޮށްގެން ޢަމަލުކުރުމުގައި ޤާނޫނުއަސާސީ އަޅުގަނޑު ސިޔާސީކުރުން، ސިޔާސީކުރުން ޤާނޫނުއަސާސީގައި ރައްޔިތުން މަޤްބޫލުކުރާ، ވަކި ބައެއްގެ ކޮމިޓީން ނުލާ ގޮތަށް މިހާރު ބަދަލު މަޤްބޫލު ދިވެހި ރާއްޖެއަށް. އެހެންވީމާ، ނަމަވެސް ދައުލަތުގެ އިއްޒަތްތެރި ފޯރަމްތަކުގެ މި ގޮތުގެ ޤާނޫނީ އަސާސީގެ ޙައްޤުތަށް ފުރިހަމަ އިއްޒަތްތެރި ފޯރަމުގައި ވަކި ބައެއް ބޭނުންވާ ތެރޭގައި ރިޔާސީ ނިޒާމުގެ އަލަށް ބަޔާންކުރާ ސިޔާސަތު މި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ކުރާ އަދި ބޭނުން ވާނެ ކަމެއް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ޤާނޫނުގެ މި ގޮތުގެ ކޮމިޓީތަކުން އެކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދައުލަތުގެ ސިޔާސަތު ތަފާތު ކޮމިޓީތަކުގެ މެދުގައި؛ އެހެން ބަދަލުކުރިއަށް ވަކިން ދިމާވާ މި ޤާނޫނުތަކަށް މި ބަލައިލުމުގެ ފުރުޞަތު ދެއްވައި މި ޖަލްސާގައި ދައުރު ގޮވާލަން. އެހެން މި ދަންނަވާ ސަލާމަތީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ގޮތުގެ ގޮތްގޮތުގައި ދުވަސް ހިފަހައްޓައިގެން ޤާނޫނުއަސާސީގައި އިއްޒަތްތެރި ދެންނެވި ބަދަލުވެގެން ދިއުމަކީ އެހެން ވިޔަފާރިއެއް

ވަނީ؛ ޓެކްނޮލޮޖީގެ ވިޔަފާރިއަށް ވަރަށް ފުރުޞަތުތަކެއް މި ހުށަހަޅާ އެއްވެސް ހުރަހެއް ނެތި ޓެކްނޮލޮޖީން އިންޑަސްޓްރީއެއް ހަމަޖެހިގެންވާނެ. މިގޮތުން އާދަޔާ ހިލާފަށް ބޭނުންވާ ތަރައްޤީ ބޮޑެތި ވިޔަފާރިތަކަށް މި ބޭރު ފައިސާ ޖާގަ ލިބިގެންދާނެ، ކުރިއަށް ގެންދާ ސަރުކާރުގެ ކަމަކަށް ހިއްސާކުރެވޭ ވިޔަފާރިތަކަށް ފުރުޞަތު ފުޅާވެގެންދާނެ ކަމަށް އަހަރެމެން ބެލިފައިވާ ބޯހިޔާވަހިކަމުގެ ފުރުޞަތުތަކެއް ލިބިގެންދާނެ ކަމަށް. މިސާލަކަށް ބުނާނަމަ، އަޅުގަނޑު ވިސްނާ ގޮތުގައި، އިހުނަރުވެރި ޒުވާނުން ވަޒީފާގެ ފުރުޞަތު ލިބިގެންދާނެ ކަމުގެ ޔަގީންކަން ދެއްވަން. އެހެންނަމަވެސް، އިސްތިސްނާ ޓެކްނޮލޮޖީއާ ގުޅޭ ކަންކަމަށް ގޮތެއް ހޯދުމަށް ބޭނުންވާ ޤާނޫނީ އޮނިގަނޑު ދަނަޑުގައި ހަރުދަނާކޮށް ސާފުކޮށް ކަނޑައެޅުމަކީ މުހިންމު ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، މިބިލުގައި އަދި ބައެއް ކަންކަމުގައި އިތުރަށް ފާހަގަކުރަން. ބޭރުގެ އިންވެސްޓަރުން ފައިދާ ނަގާ ކުރިއެރުމުގެ މަންފާ ދިވެހި ދައުލަތަށް ލިބިގެންދާނެ، ބޭރުގެ ކުންފުނިތަކުން ބޭނުންވާ ބައެއް ކަންކަމުގައި ޤައުމީ ސިޔާސަތާ ޚިލާފު ނުވާނެ ކަން ބަލާނެ ގޮތެއް ބިލުގައި ހިމެނިފައިވާ ގޮތް. ސީދާ ބޭރުގެ އިންވެސްޓްމަންޓުގެ ދާއިރާގައި ފުރުޞަތު ކަމުގައި ފާހަގަކުރެވޭ. ސީދާ ބޭރުގެ އިންވެސްޓްމަންޓް ދާއިރާގައި ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުން ބައިނަލްއަޤްވާމީ ތަޖުރިބާ އިތުރުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ބައިވެރިވުމަށް މިބިލުގައި ބެލެވޭ. އިހުތިރާމްކުރުން ބޮޑު ބަޔެއްގެ ބައިވެރިވުމާއެކު، ސީދާ ބޭރު ޢާލަމާއި ގުޅުން 80% ބޭރުގެ ފައިސާ، 80% ވިޔަފާރިތަކުގައި މި ދައުލަތަށް ފައިދާ ކުރެވޭ ސިޔާސަތެއް ތަންފީޛުކުރުމަށް ބިލުގައި އެބަހުރި، ވިޔަފާރިއާ ގުޅުންހުރި އިތުރު ތަފްސީލް، ބަދަލު ބިލުގައި ލިޔެފައިވާ. މި ބިލުގެ 2 ވަނަ މާއްދާގައި އެއް ނިޒާމް އޮތް 3 ވަނަ ބިލުގައި މި ދައުލަތަށް ތަފްސީލުކޮށް މެނޭޖްކުރުމަށް ޙަޤީޤަތުގައި ފުރުޞަތު ލިބޭނެ. އިސްތިސްނާ ގަވާއިދު ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތެއް؛ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ފުރުޞަތު ބަޔަކު ބޭނުމެއްގައި ކޮންމެ ގޮތަކުން ބައިވެރިވެވޭ މަސައްކަތް ކުރެވޭނެ، އަދި އިސްތިސްނާ ބަޔަކު މި ގޮތުގައި ފުރުޞަތުތަކެއް، ބޭރުގެ ސީދާ މާލީ ފަރާތްތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ހިމެނޭ މަޢުލޫމާތު ދިރާސާކުރުން، އެހެން ބައެއް ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާ ގުޅިގެން މަސައްކަތް ކުރަން ބޭނުންވާ ކަމުގައި ހިއްސާކުރަން. ޢިލްމީ ގޮތުން ބިނާވެފައިވާ ބޭރުގެ ދާއިރާތައް އަދި އެ ޤާނޫނުގެ ތަޢާރަފް ވިޔަފާރިތަކުގެ ބައިވެރިވުމާއެކު، ފައިދާ ހޯދައި ދޭން ޤާނޫނީ ބައިވެރިވުމަށް ފުރުޞަތު ހުށަހަޅަން. އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތުގައި ސީދާ ކުރިއަށް ގެންދާ ސިޔާސަތުގެ ފުރުޞަތު ލިބިގެންދާނެ، ބޭނުންކުރުމަށް ތައްޔާރު ހުރިހާ ކަމެއްގެ ނިޒާމް ބައިވެރިވުމަށް ތާއީދު ކުރަން ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބޭރުގެ ފުރުޞަތު މި ބިލުގައި ބެލެވެން ބޭނުން. ޝުކުރިއްޔާ! ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބައިވެރިވުން ބުނެދޭން ބޭނުން؛ މި ނިންމަވާނީ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބުނެދޭން ބައިވެރިވުމަށް، ސީދާ ބޭރުގެ ފުރުޞަތު ބިލުގައި ފާހަގަކުރަން ދެއްކެވި މެންބަރު ޢަލީ ޝާހިދު ނަސީބު، ސީދާ ފުރުޞަތު ނޭނގޭ ގޮތުން ބޭރުގެ އިޞްލާޙު ގޮތުން ފާހަގަކުރަން، އެމް. އޭ. ޝާހިދު އިސްތިސްނާ ބޭރުގެ ފުރުޞަތު ކުރަން މި ބިލާ ގުޅިގެން ބައިވެރިވުމަށް،

އަލީރު ހުރަހަޅުއްވައިދީ، ބިލު ކަލި ކަޑަކަށާ އިސްތިހާރެވެ. މިއީ ކާރިސާއެއް ކަމެއްތޯ؟ އެއްގޮތަކަށް ދުރާލާގެންނާ ކަމެއް ނޫން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއްކޮޅުން މި ބޮޑަނޑި، ތިންހަތަރު ބިލިއަން ރުފިޔާ އެބަ އޮތް ޖަހައިޖަހާގެ ބިލު ކަލިން ނުލިބެ. އަހަރެ ކަޑުން މި ބޮޑަނޑި، ބިލު ކަލި ކަޑަކަށަން ތިމަންނަ ހުރަހަގާ. ދުން މި ބޮޑާ ވާހަކައަކީ، ރައްޔިތުން ދޫނޫ ގިނަ ފާއިސާ އަރިވެސް ތިމަންނަމެންނަށް. ޝަރުޢީ މިންވަރު ވެސް ސަރުކާރު ހިންގުމުން ކަޑަކަށްނުލާ. ޖައްރާއްގެ މިންވަރު ވެސް، ސިޔާސީ ހަރަކާތެއް ކަޑަހުރުނު. ޖައްރާއްގެ މިންވަރު ވެސް، ސިޔާސީ ވަޒީފާ އުފެއްދުމަ އަދަދު ސިޔާސީ ވަޒީފާ އުފެއްދުމަ އަދަދު ކަޑަކައްސަނުދުނު. ފެހަކަ، ބޮޑު ކާފަރާތަކަން، މިހެންގޮސް މި ކަންތައްތަކާއި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެމް.ޑީ.ޕީ، ފަރާތަކުންނާ ފިޔަވަލާ، ކާރިސާތަކުގެ ސިޔާސީ ހުރިހާ އެކްޒިކިއުޓިވްތަކުގެ ނަޝީދާހާ ވިލަ ބޯހުރިހަނަ ފަހަރަކަށާވެ، ވިހި ހާސް ރުފިޔާ ދުސާރަޖެހުނު ސަރުކާރުތަކުގައި ކާރިހަން އިނަގޮތް. ކާރިހަން އަދުގަނޑުމެން ޕީ.ޕީ.އެމްގެ، އަދުގަނޑުމެން ޕްރޮގްރެސިވް ޕާޓީ، އަދުގަނޑުމެން ވަޒީފާއުފެދި ކަމަށް ވަނަނާ އެއްވެސް ސަރުކާރު ހަމަ އުފާވާން. އެއީ އަދުގަނޑުމެންގެ ދިޔަރު، އަދުގަނޑުމެންގެ ފިރިކަމުގައި ރައީސް ޔާމީނުގެ ސަރުކާރުން ސިޔާސީވެރިން ގޮތަކަށް ޖެހޭމަގުން ވަޒީފާ އެދުއްދުން ހިމާޔާތު. އެހެންނަމަވެސް، ޖައްރާއްގެ މިންވަރު ވެސް ސިޔާސީ ބޮޑަކަން، ސިޔާސީ ހަރަކާތު ކަޑަހުރުނު ރައްޔިތުންގެ ޖީބު ފުރުޖާ، ރައްޔިތުންގެ ޖީބު މި ފުރުޖާ ރައްޔިތުން ބާޒިރަކަށް ރައީސް ބާޒިރަކަށް. ދެން ޖެހިވަޑައިގަތުމަށް ސަރުކާރުގައި ސިޔާސީ ދަރަޖާ ވެސް ފުރުޖާ ބޭ ސިޔާސަތުތަކަށް ގޮތަށް. ޖެހިވަޑައިގަތުން؛ އާސިޔަތުތަކަށް ގައުމީ މުޅިއެކު ގައުމުގެ އިޤްތިޞާދު ކޮރަން ވެސް ރައީސް ބާޒިރަކަށް ފަހަރެއް ދިނުމަށް. މި ނިން...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، މިހާރު ނިންމާލަދެއްވާ!

މާފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުހައްމަދު ސައީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިކަހަލަ މައުޟޫއުތަކުގައި ވާހަކަދައްކާއިރު ދެ މިންގަނޑު ވާހަކައެއްނުދެއްކޭނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެމް.ޑީ.ޕީއަށް އެބަޖެހޭ ކަންކަމުގެ އެއް ގޮޅިއަށް. އަދުގަނޑުމެންނަށް ދައްކަވާފައިވާ ފޯނު ވަރުގަދަ ދެކުން އަހަރުމެންގެ ނަހަފުސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ގައުމީ އިޤްތިޞާދު ގޮތެއް ސާފުކޮށް ސިޔާސަތު ގޮތަށް ބަހާލާ ހިސާބަކުން ސިޔާސީ ރައީސް ބާޒިރަކަށް ޝަރުޢީ މުހިއްމު ހުރި ތިން މިންވަރު ވެސް. ދެން، އެކިއެކި ބާރުތަކާއި؛

އުޅެއުޅި ސަރުކާރުތަކަށް ބޭނުންވާ ބަޔާންތަކަށް ވެސް އެބަ ނުކޮށް އެތަށް މިލިޔަން ޑޮލަރެއް ހޭދަކުރެވޭނެ. މައްސަލައަކީ، މި މިލިޔަން ޑޮލަރެއް ދައުލަތަށް ނުލިބެނީ. ޑޮލަރު މިއަދު ވެސް ބޭނުންވަނީ. މިއީ މައްސަލައަކީ އިޢްތިބާރު ރައީސް. އެނބުރިލާ، މި ނިންމާލަން. އިޢްތިބާރު ރައީސް؛ އެކުއެކީ އިންތިޚާބުތަކުގެ ގޮތުން މި ފެންނަނީ ޖުލައިން މަހާއިރު، ސަރުކާރު ގުޅުއްޖެހުން ގަޑިގައި ސިޔާސީ ހަލަބޮލި ސިޔާސީ ތަޢާރުފުކުރުމާއި، ރައްޔިތުންގެ ބާޒާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ވަރަކަށް މި ސަރުކާރުގެ ނިޔަތްތެރިކަން. މި ސަރުކާރު ނިޔަތް މިނާ ކައިރިވެފައި އޮތީ، މިފަދަ ކަންތައްތައް ގެންނަ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ނައިފަރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވެސް މި ގަރާރު ހުށަހެޅުއްވީތީވެ އޭގެ ތާއީދު އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! ނައިފަރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގަރާރުގައި އެއް މުހިންމު ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކުރައްވައި، ބޮޑެތި ތަރައްޤީގެ އެންމެ ގަވާއިދުގެ ދަށުން ވަކި ބާރުތަކެއް މީގެ ނާޒިލުވި ފަހަރު ނުވޭ ގޮތުން އެ ގަވާއިދު އޮތީމާ. އަދި އެ ގަވާއިދަށް ބޮޑެތި ކަމުގެ ގަދަ ވެސް ބައްޓަން ގަވާއިދު ތަރައްޤީ ކުރުން ފުރިހަމަ، އެ ވަނަވަރު ހަމަ އަޅުގަނޑު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ސަމާލުކަމަށް ދަންނަވާލަން. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ، ތިމަރަފުށި ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޒަށް.

ތިމަރަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! އަޅުގަނޑު ވެސް މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ބަހުސްކުރަމުން މި ދާ ގަރާރަށް ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި، މިއީ އާންމު ސިޔާސީ ކަމަކަށް ހުރިހާ ބަޔަކަށް ރައްޔިތުންނަށް ފާހަގަ ކުރެވޭ ހުރިހާ ގޮތަކުން އެ ހުރިހާ ފިޔަވަޅު ހުރިހާ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ދެކެން. އަދި އެއީ ވަކި އެންމެ ކުންފުނިތަކުން މަސައްކަތްކުރާ ކުންފުނިތައް ކުރާ މުއާމަލާތުގެ ބަދަލުގައި، އެއީ ހުރިހާ ވެސް ވަރުގަދަ ކަމުގައި ދެކެން. އަދި ހަމަ އެއާއެކުގައި މުއާމަލާތް ކުންފުނިތަކުގެ ގޮތުގައި މިކަން އެގޮތުން ފުރިހަމަ ވެސް ކުރެވޭނެ ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އާދެ! މި ގަރާރަކީ ބަދަލުތަކެއްގައި މި ގަރާރުގައި ފާހަގަކޮށްފައި އެބަ އޮތް، ބޮޑެތި ކުންފުނިތަކުގެ ކުރިން ސިޔާސީ ފުރުޞަތު ދިނުމަށް ގޮތުގައި، އެ ގަވާއިދުގެ ތަރައްޤީ ވަކި ބައިވަރު ގޮތެއް ކުރިއަރުވަން ހަމަޖެހިފައި އޮތް ފަހަރު. އެ ދިރާސާކޮށް ހަމަ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ކުރިއެރުވުން ކުރިއެރުވުމަށް މި މަޖިލީހުން ބަދަލުތަކެއް. އަދި ހަމަ އެއާއެކުގައި މި ގަރާރުގައި ފާހަގަކޮށްފައި އެބަހުރި ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް،

ސަރުކާރުގެ ބައެއް ސިޔާސަތުތަކާއި ބައެއް އުސޫލުތަކެއް ހަމަޖެއްސޭފަދައި އޮތް ގޮތުން ޤާނޫނީ ގޮތް ދާއިރާއިން ވެސް ހަމަޖެހިފައި
އޮންނަ އަދަދުތަކަށް ވުރެން އިތުރަށް ވަކި ފިޔަވަޅުތަކަށް ގޮތަކަށް ކަންކަން ކުރުމަށް ތަރުތީބުކުރުމުގައި އެބައޮތް
މި ގޮތުގައި. ރަށްފުށްތަކަކީ މި ޤައުމުގެ ވާހަކަތަކެއް މި ގޮތުގައި ދިރުމުގައި އެކުވެ، އަޅުގަނޑު ދުނިޔޭގެތަކުގައި ކޮލިޖެއް ހަމަ
މިކަން ވަރަށް ބޮޑަށް ބަލަންޖެހޭ. އެއްފަހަރު ވަކި ފަރާތަކަށް ފައިދާވާ ގޮތަށް އުސޫލުތަކާއި ގާއިދުތަކުން ހަމަޖެހިފައި
އޮންނަންޖެހޭނެ ކަމަށް ހަމަ އެއްގޮތަކަށް ގޮތުން ގަވާއިދުތަކާއި، އަދި މި ހިދުމަތަކީ އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް
ލިބޭނެ ފުރުޞަތު ޖިންސީ ހިދުމަތްތަކާއި ގަވާއިދުތަކާއި، އަދި މިގެ ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން މި ބައެއްކުރަމުން
ދަތުރުކުރަމުގައި އެކިއެކި ބާވަތުން ފަރަގުކަރައްވާފައި އެބަހުރި، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަން އެބަހުރި، މުއާސަލާތީ ހިދުމަތް؛
ހަމަ އިތުރު ކުންފުނިތަކެއް އަދިވެސް ރައްޔިތުންނަށް އޮތީ ދެއިރު ސަލާމަތުގެ ތަދުދީ. އެހެންވީމާ، ވަކި ފަރާތްތަކަށް މުސްތަޤްބަލުގެ
ގޮތަށް ގަވާއިދު ހަދައިގެން ދިޔަނީ ކުރިން އެއީ ހަމަ އެއްގޮތްތަކެއްވެސް ލިޔެކިޔުން ކުރެއް ގަވާއިދުތަކާއި، މި
ފުރުޞަތު މި ކުރިއަށް މި ފަރާތަ ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު ހަމަ މި ގަބޫލުކުރަން ހާއްދުކުރަން. މި ގޮތުން ބަލައިގެން، ކުރިޔަގައި
އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން، ކުރިޔަގައި މިކަމަށް ވަރަށް ބޭނުން ބައިސްކޮއްކަން، މަޝްވަރާކުރެއްވި، މިގައި ތުރުކުމްގެ ދިރާ
މަސައްކަތް ވަކިވަކިން ބަލަންޖެހޭން ކަމުގައި ފެނޭ އަޅުގަނޑު ދެކެން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ކާނިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު.

ކާނިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަރަށް އުފާވެއްޖެ، އަޅުގަނޑު މިއަދު ގާފަރު ދާއިރާގެ ކައުންސިލްގެ ރައީސާއި
ކައުންސިލްގެ ހުރިހާ މެންބަރުން މިއަދު މަޖިލީހަށް ވަޑައިގެން އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ މަސައްކަތް ބަލަމުން ގެންދަވާތީ، އެ
ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް މަރުޙަބާއާއި ތަހުނިޔާއާއި މުބާރަކުބާދު މި މަޖިލީހުން ދަންނަވަން. މުބާރަކް ޝަހަރާއި ގާފަރު
ކައުންސިލްގެ ހިތާވި މުޚްތާރު ޝިހާން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރާއްޖޭގެ ކަންކަން ރަނގަޅުކުރުމަށް ޓަކައި ބައިވަރު މަސައްކަތް
ކޮށްދެން ކުރަން އަޅުގަނޑު. ޢިމާރާތްކުރިތެ ފެންސާއް ބިނާކުރުމަށް ޓަކައި އެންމެ ޙާޟިރުވުން އަޅުގަނޑު. މިސަ ބައިވެރިން އުޅުނު
ނިޒާމުތައް، ދެރުމަތުން ހުށަހެޅުން އަޅުގަނޑު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެއީ ޖުލައިމަހު ގާފަރުގައިން ކަމުގައި ވިސްނަވާފާ، އަދި
ކިޔައްވާ؟ އަދި ކޮންމެ ގާފަރުއަހުލުން ވިސްނަވާފާ، މިއަދު އިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް އަޅުގަނޑު ހިތްހަމަޖެހޭ ކޮންމެ ދުވަހަކީ
އެއީ ސަރުކާރިން ޖެހެއް ނޫން. މިއަދަކީ ދުރުން ވަރަށް ބަނަވަމުން ވަގުތުތަކުގައެވެ. މި ވަގުތުކުރު އަޅުގަނޑުމެން

އިންތިޒާރުކުރެއް ނުކުރަން. އިންތިޒާރުކުރަނީ ކަމެއް ބައްދަލުވެއްޖެއްޔާ ދެން ހަނދާންވީ ގޮތުގެ ދައްކަން އަޅުން އިރިސްދާ ވިސްނާނެކަން. މި ދަނޑިވަޅުގައި ޤައުމަށް ސްޓޭބިލިޓީ އަންނަން އެބަޖެހޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޤައުމު ހަމަމަގަށް އެޅެން އެބަޖެހޭ. މުސްކުޅަށް ވަރަށް ބަހާރު. 41 ސިކުންތު ރުފިޔާގެ ބަޖެޓެއް ސަރުކާރުން ހުށަހެޅިފަ އަދުގައިވެ ހައިރާންވެއްޖެ. އަދުގައިވެ ނަމަ ހުށަހަޅާ 51 ސިކުންތު ރުފިޔާ. އަދުގައިވެ ނަމަ ހުށަހަޅާ އަދަދަކީ، މި ވަގުތަށް އޮވަރު. އެއީ ރިކަވަރިކުރަން އެބަޖެހޭ. އިކޮނޮމީ އޮތް ސްޓޭޓް. ބޮޑެތި ޖިއޮޕޮލިޓިކަލް އަދި ޓެކްނޮލޮޖީ ނިޔާމުގެ ޖިއޮޕޮލިޓިކަލް، ބޮޑެތި ނިޔާމުގެ ޖިއޮޕޮލިޓިކަލް އަދި ދުނިޔެއަށް އައި އުނދަގޫ ވަބާތަކާއި ރަޝިޔާ މިހާރު ހުރި ޔޫކްރެއިން އަސްގަސްތޮންސްވަނަ އެބަޖެހޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިހާ ހަރު ޚަރަދުތަކުގައި އަދުގައިވެހެން މި މަޝްރޫޢުތަކުގައި އިންތިޚާބުވެގެން މި ޤައުމީ ފިކުރުގެ ހަމައެއް ނެތިގެން ތިބި ސަރުކާރުގެ؟ ފޮނުވި ހަރަކާތް ފަހަރަކު މި ޤައުމީ ފިކުރުގެ ހަމައެއް ނެތިގެން؟ ސިޔާސީ، އަންނަން އޮތް މުސްތަޤުބަލަކީ ބަޔަކު އަހަރެމެން ޖުމްލަ މި ޤައުމީ އަހަރެމެން، އަހަރެމެން، އަހަރެމެން މި ދަނީ. އެއް ދުވަހު، އަނެއް ދުވަހު ތިރިއަށް ބޮޑު ދުވަހަކު މި ޤައުމީ. އެއީ ބޮޑު އަނެއް ބޮޑު އުފެދުނު ސިޔާސީ އެއްޗެއް މި ޤައުމު ސްޓޭބިލިޓީއަށް އެބަޖެހޭ އިރިސްދާ ފަހަރަކު ޤާނޫނުގެ ބަޖެޓު ހުށަހަޅާފައި ވަގުތު އަހުލު ޕްރޮޖެކްޓުގެ ގޮތުގައި ބޮޑެތި ޖިއޮޕޮލިޓިކަލް އަދުގައިވެދާނެ ބަޖެޓު ހުށަހަޅާ ވެރިކަމުގައި އަދުގައިވެ ބޮޑު ހަމައެއް ނެތިގެން ކަމަށް މެދުވެރިވާނެ ޖަވާބުދާރީކަމެއް. ސީދާ ސަރުކާރުގެ ހަރަކާތުގެ ގޮތުގައި ވެސް އަދުގައިވެހެން ޤާނޫނު އެއް ޕްރޮޖެކްޓެއް ބޮޑެތި ޕްރޮޖެކްޓުތަކެއް ދަނީ. ޖީއޯއެސް އޮފީހެއް ޤާނޫނީ ވަރަށް ސަރުކާރުގެ ދަށުން އިސްކަންދޭން ވަރަށް ބަޖެޓުތަކުގައި ސަރުކާރު ދީފައިވާ ޚާއްޞަ ސިޔާސަތުތަކެއް ރޭވުމަށް ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ދުވަހަކު ނުހަނު ހަރުދަނާ ގޮތުގައި ސަރުކާރުގެ ޚިދުމަތް އަދުގައިވެހެން ބަޖެޓުގެ ގޮތުގައި އަދުގައިވެ ކުރީގެ ވަގުތު ނިމިދިޔަ ފަހުން ތަރައްޤީ ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ރައްޔިތުންގެ ތެރޭގައި މިލިއަން ދިނުމަށް ބަޖެޓުގެ ތެރޭގައި އަދުގައިވެ މި ޤައުމީ ހަރަކާތުގެ ތެރޭގައި މި ޖީޑީޕީ ވާދަވެރިކަމެއް ހިފަހައްޓައި ސަރުކާރުން ބަޖެޓުގައި ވަކި ނިސްބަތަކުން ހުށަހެޅުނު. ސަރުކާރުން ޖީޑީޕީއާ ހުށަހަޅަން ބޭނުންވާ ނިސްބަތް އަދުގައިވެ ކުރީގެ ދުވަސް ވަރަށް މުހިއްމު ކަމެއް ހިފަހައްޓައި ވަރަށް ވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް. ސީދާ ޖީޑީޕީއާ ޖުމްލަ ބަޖެޓުގައި ވަކި ނިސްބަތެއް ހުރި ކަމަށް ހުށަހަޅާ ދިވެހި ޤައުމުގެ ދިވެހި ރައްޔިތުން! ދިރާސާކުރެވުނު ބަޖެޓުގައި! ބަޖެޓުގެ ތަރައްޤީ! މި ސަރުކާރު މިފަދަ ހުށަހެޅުމެއް ކުރި. ސަރުކާރު ވަރަށް ބޮޑު ޤާނޫނީ ފިކުރެއް ހިފަހައްޓާ އަދުގައިވެ ފިކުރެއް ދިރާސާ ކުރި. ސަރުކާރު ވަރަށް ނިސްބަތް ވެސް އަދުގައިވެ ފިކުރެއް ވަނީ ހުށަހެޅިފައި ނޫނީ ވަކި ނިސްބަތެއް ފިކުރު ވަރަށް ސީދާ ފިކުރެއް ހުށަހެޅިފައިވާ މި ގޮތަށް. ޖީޑީޕީ، ޖުމްލަ ވަރަށް ބޮޑު ނިސްބަތް. އަދުގައިވެ ހަމައެކަނި ނިސްބަތް. އަދުގައިވެ ހަމައިން ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގެ ވަރަށް މެދުވެރިވެގެން ދިރާސާކުރެވުނު ބަޖެޓު، ޓްރިލިއަން ޓެކްސް ދިރާސާކުރެވުނު ބަޖެޓުގައި، މިއަދު ވަރަށް ބޮޑު ޖީޑީޕީ ހުށަހެޅި ކަމަށް ބަޖެޓުގައި، އެ ވަރަށް ފާހަގަކުރަން! ދިވެހިރާއްޖޭ ވަރަށް މުހިއްމު ކަމަކީ. ޤައުމުގެ ހަމައިން ސަރުކާރުގެ އެދިގެންވާ ޖީޑީޕީގެ ނިސްބަތް

ކަންނޭނގެ މިސާލު މި ދެއްވީ ތަޖުރިބާފުޅުގައި އޮތްގޮތް. އަޅުގަނޑު ރިޕޯޓުގެ ޕްރޮސީޖަރުތަކާ ޖެނެރަލްކޮށް މި ދަންނަވަނީ، ދައުލަތުގެ އެހާ ހިދުމަތްތަކުގައި ހުރި؛ އަދި ވަޒީފާތަކުގައި ހުރި މިހާރު ކަމުގައި ވިޔަފާރިވެސް، ހިދުމަތްތަކުގައި ހުރި މިހާރު ވާނީ ތާރީހަށް ނަޒަރުކޮށްލާފައި ސަރުކާރު ކަންކަމުން އެކަނި ބަލިއަށް ގޮތަކަށް، މާނައަކީ ސަރުކާރު ކަންކަމުން އެކަނި އިސްތިޢުމާލުކޮށް ގޮތުން، ހުރިހާ ސަރުކާރު ކަންކަމެއް އިސްތިޢުމާލު ތެޅުމަކީ ދިރުވައި، އެ ހިސާބުން އެކަމާ ޖެހޭތޯ ހަދައި ވަގުތުގެ ތެރި ދައުލަތުގެ ހަޖޫއަކީ ރިޕޯޓުތަކުގައިވާ އެއާ ޖަވާބުދާރީވުމަށް ވާނީ ގޮތެއް އޮތިއްޔާ ކުރާނީ! ޝުކުރިއްޔާ ބަރާބަރަށް ހިންގަންވާނީ. ޝުކުރިއްޔާ ފެނިގެންދާނީ ތަފާތުކަމެއް ނުހިފެހެއްޓިޔަ ފަރާތް، އަނެއްކާވެސް ސިޔާސީ ސިސްޓަމު ހަރުދަނާކުރަން ނުޖެހޭތޯ! ޒަމާނު ހަރުދަނާކުރާނެތޯ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލްހާމް ހަސަން.

ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްހާމް ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބޮޑެތި ކާރިސާތަކުގެ ހާލަތުތަކުގައި ހުރިހާ ފަރާތްތަކަށް ތަފާތުކުރުމެއް ނެތި އިންސާނީ ޚިދުމަތްތައް ދޭއިރު ހިދުމަތްތެރިވާ ގޮތަށް ކަންކަން ކުރުމަށް ބާރުއަޅައި ހުރިހާ ކަމެއްގައި މި ވާ ގޮތަށް އަޅުގަނޑު އެއްބާރު ދަރަނިވެރިކަން ފޯރުކޮށްދޭން މި ޤާނޫނާއި ވާހަކަ ދެކެން. އާދެ! ވަރަށް ގިނަ ބަޔަކު މި ގާނޫނު ވަރަށް ފުރާތަނު ބަލަހައްޓައިގެން ފުރިހަމަ މަސައްކަތެއް ހިމެނޭ ކަމެއް ގައިގޮތަކަށް ގޮސްގެން ބޭނުންކުރާ ގާނޫނެއް. މި ވެސް ގާނޫނުގެ ފާސްކޮށްފަ ރާއްޖޭގެ ހިދުމަތާ މިހެން ހިނގާފައިވާ ގޮތްތަކަށް ފެތޭގޮތަށް ބަދަލުތަކާއެކު ހިމެނިފައިވާ ގޮތް. އަދި ގާނޫނު ސަރުކާރުގެ ގޮތަށް ބަލާއިރު ގާނޫނެއް ހިމެނޭ ގޮތަށް ވަނީ އަދި އެކިއެކި ރޭވުމަކަށް ދެކެވޭ ފާހަގަކުރުމެއް ގޮތަކަށް ދިރާސާކޮށް މިކަމަށް ކަމުގެ ދެން ފެނިގެން ގޮތަކަށް، ދާއިރާގެ ހަމަ ގާނޫނުގެ ގޮތަށް ހެކި ގަބޫލުކުރާ ނިޒާމެއް. ރަށް ރައްޔިތުންނަށް ފަސޭހަކަމާއި ގާނޫނީ އަސާސީއާ ގުޅޭ ކަންކަން ކުރެވޭނެ ގާނޫނު ގާއިމްކުރަން ބޭނުންވެއެވެ. ގާނޫނު ބަހުގެ މުސްތަޤްބަލަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަރަށް ބޮޑު ދަރަނި ގާއިމުކޮށްފައިވާ ގޮތްތަކަށް ގާނޫނު ހަމަ ހާލަތަށް ފަސޭހަކަމަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަރަންޓުގެ ހިދުމަތް ހޯދުމުގައި ވަރަށް ގިނަ ފަރާތްތަކުން ހިއްސާކުރާ ގޮތަށް ކަމުގެ ދެވަނަ މަރުޙަލާ. ރައްޔިތުން ބަލާއިރު ހަމަ ގާނޫނު ތަންފީޒުކޮށްގެން މި ގާނޫނުގައި ރައްޔިތުންގެ ހައްގުތައް ދަމަހައްޓާ ކަމަށް ވާތީ އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. މި ބަދަލުތަކަށް ގާނޫނީ ގޮތުން މަސައްކަތްކޮށް ރައްޔިތުން ދަނީ ކަމަށް، އަދި ގާނޫނުގެ ދަށުން ވަރަށް ގިނަ ފަރާތްތަކެއް ނުފެނުނު؛ އެ ފަރާތްތަކުން ފުރުޞަތު ހޯދުމަށް ގާނޫނު

ސަރަހައްދުން ދިމާވާ ކަންތައްތަކާ ދޭތެރޭގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަންޖެހޭ. އަދި އެ ޤުދުރަތީދިރުމުގައި އެންމެ ރަނގަޅު ޚިދުމަތެއް ރައްޔިތުންނަށް ލިބިގެންދިޔުމަށް، އެންމެ އަގު ހެޔޮކޮށް އެ ޚިދުމަތް ރައްޔިތުންނަށް ލިބިގެންދިޔުމަށް ވެސް މުހިންމު ކަމެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެމުންދަނީ. މިކަން ނިމިގެންދާއިރު، މިދުނިޔޭގައިވާ ގޮތަށް އެ ރޯނގުތަކާ ނަގުމުގައި އެންމެ ކުޑަ އަގެއްގައި އެ ޚިދުމަތްތަކާ، އެ ރަށްތަކުގެ ބޭނުން ސަރަޙައްދު ގޮތް ފެށިގެންދާނެ ވެސް އެންމެ މުހިންމު ކަމެއް ކަމުގައި. ރަށްރަށުގެ ބައެއް ރަށްރަށަށް ގޮސް ހުރިހާ ދިޔައީ ތަފާތު ތަރައްޤީގެ ރޭވުން. ރަށްރަށުގެ އެ ޚިދުމަތް ބޭނުންކުރުމުގައި ރަށްރަށުގެ އަތޮޅު އެ ދިރިއުޅުން ސަރަހައްދުތައް ކުރިއެރުވުން ގެނައުން މިދަނޑުވެރިކަމުގެ ވާދަވެރިކަމުން އެ ރަށްތަކުގެ ރަށްރަށުގެ ތަރައްޤީ. އަޅުގަނޑު، އަޅުގަނޑުމެން އެ ވިސްނުން ވެސް ބަދަލުވެގެން ގެންދަވަނީ.

އެހެންނަމަވެސް، އެކަމަކު މިއަދު ދެންމެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޓީން، ގަވާއިދު ކޮމިޓީން ދެންމެ ވަނީ ނިންމާފައި. އެއީ މިކަމާ ގުޅުންހުރި ހުރިހާ ފަރާތްތަކާ ގަވާއިދު ކޮމިޓީން ބައްދަލުކުރެވި، އެ ބޭފުޅުންގެ މިކަމުގެ ކަންބޮޑުވުންތަކާ އަދި ހަމައެކަނި ގޮތެއް ގަވާއިދު ކޮމިޓީން ނިންމައިގެން ފަރާތްތަކާ ގަވާއިދު ކޮމިޓީން އެންމެން. ދެން ގޮސް ގުޅުވައިގެން އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ސަރަޙައްދު ވެސް މަޖިލީހުގެ ރައިސަކު ފެންވަރު ވެސް ނިންމާވައިފި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު އެކަން ވެސް ހަމަ ވާހަކަދެއްކުން ބޭނުން. އިލެކްޓްރިސިޓީ މިކަން ނިމިގެންދާނީ ދިޔައީ ރައްޔިތުންނަށް އެންމެ ފައިދާހުރި ގޮތަށް. އަދި އެމް.ޑީ.ޕީން ކުރާ ކޮންމެ ކަމެއް ވެސް ކުރާނީ ރައްޔިތުންނަށް އެންމެ ފައިދާހުރި ގޮތަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އަދި ހަމަ އެއާއެކުގައި އަޅުގަނޑު؛ އާދެ! އަޅުގަނޑު މިހެން މި ދެންނެވީ، ޕްރައިވެޓް އިލެކްޓްރިސިޓީގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރައްޔިތުންގެ ދެއްވާފައި ވަނީ ރައްޔިތުންނަށް ޚިދުމަތްކުރަން ކަމަށް ވާތީ. އާދެ! މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ވާރުތައިން، އަޅުގަނޑު ބަލައިލުން މި ދަނީ ވަރަށް ހަރަކާތްތެރިކޮށް ރަށްތަކުގެ އެކި ހިސާބުތަކުގައި އެކި ބައިވަރު ބޭސްފަރުވާގެ ކޮށްދާއިރު ޕްރޮގްރާމްތަކުގައި ވަރަށް ގިނަ ފަރާތަކުން ގެންދާކަން. އެ ބައިވަރު ގޮތްތަކުން ވަރަށް މިކަމަކީ ފަށައިގެން ދެއްކުމަށް ބޮޑު މިހާރު ގެނެސްދެވޭނެ އަޅުގަނޑު ހިތްވަރެއް އިވުނު. މި ބޭފުޅުން ދިރާގު ޕްރައިވެޓް، ވެސް 2013 އިން 2018 އަށް، އޮތްގައި ކަންކަން ކޮންފަރި ހެދި ގޮތެއް، މިހާރު އެ ދައުލަތާ ވަރަށް ގާތުން ބައި ތަކެތި ދެން ގާތުން ބައި ތަކެތި. ތަނުގެ ބަލާ ދިޔައީ. އަދި ޕްރައިވެޓް ވީ ކަންކަން އިންޑިޔާ. ހަމަހަމަ ދުވަސްވީތީ އަޅުގަނޑު ހަމަ ދެކިތައްދޭ. ނަމަވެސް މިހާރު އެ ފުރުޞަތުގައި އެ ބޭފުޅުން ކޮންމެ ކަހަލަ ކަމެއް ކުރުމަށް ސީދާ ދިމާ ވަރަށް ކަނޑައެޅުން، ފަހަރުއަތު ފައިދާއަކާއިމެދު ގެންގުޅަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރާތީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ހަމަ ތަފާތުވާނެ ބޭނުން ދިރާގު ރައްޔިތުންނަށް، ހަދާފައިގައި ދުރާސްތުކުރުން ވަނަވަރު. އެތެރޭގައި އިންސާނުން މިސާލަކަށް 50، 60 އަހަރު ހަމައަށް ދާއިރުގައި ވަކި ބޮޑު އެ ބޭފުޅުގެ ސިނާޢީ އަދި ހުސްވެއްޖެ، އެއްބަސް ރަށުގެ ބޮޑުތަކެއް އިތުރުކުރުމުގެ ބޭފުޅުން ކޮށްލާއިރު ބޭނުންމަތީ ވޭތުކޮށް އާއިލާ، ހަމަ މުޅިން ބޮޑު ބޮޑަށް ކަންކަން ކުރުމަކީ އެއީ ހަމަ ކަމެއްނުވާ ކަމެއް ދިގު ހަމަ ހިސާބެއް. އެހެންނަމަވެސް، އެ ކަންކަން ހަމަ ވިސްނުމުގައި

ބަހައްޓަވައިގެން، މިއަދުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވިސްނަވާ! ސިޔާސީ ގޮތުން ޖަލުގަހައް އިއްތިރާކުރައްވާތީ މިހާރު ނެތް. އަދި މިނިވަންކަމާ އެކުގައި ހަމަޖެހުން ޤައުމުގައި ބާއްވަވައިގެން ކަންކަން ގެންދަވާކަން ފެނޭ އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކުރަން. ވިސްނަވާ ޤައުމުގައި މި އޮތް ހަމަޖެހުން. ވިޔަފާރިވެރިކަން، މިއަދު ވިޔަފާރިވެރިޔަކު ކުރުމަށް އެ އޮތް މިނިވަންކަން. އެހެންނޫނިއްޔާ މަގުމަތީގައި ޢާރުގައި ކަންކަން ކުރައްވަމުން ގެންދިޔަ ގޮތުން ހުރިހާ ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުން ޖަލްސާ ބާއްވައިގެން އާރު ކަންކަން ކުރައްވަމުން ގެންދިޔަ. މަޖިލީހަށް ވެގެންދިޔަ ގޮތް ވިސްނަވާ! މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ތަކުރާރުކޮށް އިނގޭތޯ ހަނދާންކޮށްދޭންޖެހޭ ކަންކަން. އެހެންވެ، އަޅުގަނޑު ހިތްހަމަޖެހޭ ހަމަ މި ފާހަގަ ފެނޭ ހަމަ މި ފުރުސަތުގައި ދައްކާލާނަމޭ. ޝުކުރިއްޔާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދެއްވި ފުރުސަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ ޕީ.އެން.ސީގެ ވަގުތު މި ވަގުތު ހަމަވެފައި މި އޮތީ. ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިހާރު ފުރުސަތު ދޫކުރައްވާލެއްވީތޯ؟ (ވަގުތުކޮޅެއް ކަނޑައިލެވުނު) ޕީ.ޕީ.އެމުން އެބަ އޮތް ދެ މިނެޓް. ދެ މިނެޓް. ބޭނުންފުޅުތޯ؟ އާދެ! މި ވަގުތު ދޭން އަޅުގަނޑު ގާތް މި އޮތީ ތާރީޚީގަވާކަން ހުރިހާ ކަންކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުން މީހުން ވެއްދުމާއި ވަކިކުރުމުގައި ޤަވާއިދުކުރުމުންނާ އުސޫލާ ގުޅިގެން އާންމުންނާއި ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ކަންބޮޑުވުންތަކާ ގުޅިގެން ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަ، މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމި ރިޕޯޓު ހުށަހެޅުއްވުމަށް ކޮމިޓީގެ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު މި ވަގުތު ވަޑައިގެން ނުވޭ. ދެން ކޮމިޓީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު މި ރިޕޯޓު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުން ބައްލަވައިލަން ހުރިއްޔާ އަޅުގަނޑު އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ފުރުސަތުއަރުވާނަން. އާދެ! މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިޒާމީ މައްސަލައެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ނިޒާމީ މައްސަލައަކަށް މިކަން މި ވަނީ، 65 މެންބަރުން ތިބޭގެން ފެށޭ ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު މިތާ ރިޕޯޓް ހުށަހަޅައިދޭން ނެތިމާ އަޅުގަނޑުމެން ޕީ.ޕީ.އެމުން ހުސްވެން، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސްވެން ހުށަހަޅާލަދިނުމަށް މި ބޭފުޅުން އިޢުތިރާޟެއް ނެތިއްޔާ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ މި ވަގުތު ކޮމިޓީގެ ނައިބު މުޤައްރިރު ރިޕޯޓު ހުށަހަޅަން އެބަ ވަޑައިގަންނަވާ. މަތިވެރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރު. މަތިވެރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރު، ނިޒާމީ މައްސަލައެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ފުރުސަތަށް އެދިލައި ޤަވާއިދު އެހެން ދިމާލަކަށް އެ ވާހަކަ ހައްސާސް ސަލާމަތްވާކަމަށް ދަންނަވަން ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް ނެގީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އަޅުގަނޑު ދެންމެއަކު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފުރުސަތަށް އެދިވަޑައިގެންފައި އޮތް ވަގުތު ކުރިން. ހުރިން އެ ވާހަކަދެއްކެވިއިރު ނެތް ފުރުސަތެއް. އާދެ! އެހެންވީމާ، މި ވަގުތު އަޅުގަނޑު ނަގަނީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ގަޑި ދެވަނަ ބުރުގެ ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމަށް މަތިވެރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރަށް ފުރުސަތު އަރުވަން.

މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބޮޑެތި ކަސްޓަމަރުންގެ ހިދުމަތްތަކާ ހުރިހާ ފަރާތްތަކަށް ތަފާތުކުރުމުގެ ނަތީޖާ އިންސާފުވެރިކަމާއި ވަފާތެރިކަމާ އެކު ވިޔަފާރިކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ގެއްލިގެންދާނެ، ވަކި ބަޔަކާ ނުޖެހޭނެ ކަމަށް ކިޔާ ސަރުކާރުގެ ވިޔަފާރިތަކުން ބަހައްޓާ ސިޔާސަތުތަކުގެ ދައުރުތަކުގެ މުޢާމަލާތްތަކުގައި ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކާ ބައްދަލުކޮށް ސަރުކާރުގެ ދައުރާއި ގުޅޭ. ވަކިން ތަފާތު ވާހަކަތައް ގެނެސްދޭ މި ހުރި. ކުރީ ފަހަރު އެއްބަސްވުން ލިޔުމުގައި ހުރި ނަގަވާފާ، މި ބަދަލު ހުށަހެޅި ބޮޑުވަޒީރު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިސްބަތްވާ ޕާޓީން ވެސް ހިނގުން، ހަމަޖެހޭ ޤަވާޢިދު އެގޮތަށް މި ތަނުގައި ދެކެވޭ ހުށަހެޅުމެއް ކަމަށް، އެ ބޮޑުވަޒީރު ކަނޑައެޅި ކަމެއް، އެގޮތަށް ނިންމާފައިވާ ފޮނުވުމާ ބެހޭ ޤާނޫނު. މިއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ބަދަލު ޢަދަދެއް ނެތި އާންމު ޚިދުމަތްތަކުގެ މިންވަރުތަކަށް ފުރުސަތު ދިނުމެވެ، ވަކި ތަނެއް ބޭނުން ކަމަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއީގެ ސަރުކާރު އިދާރީ ނިޒާމު ހޯދައިދީ ތިން ޢިބާރާތް ކޮބައިތޯ، ހިތަށް ވަސީލަތް ދިޔައީ، ބަނދަރުތަކަށް. ދިޔައީ، އަތުގެރުވުން. ދިޔައީ، ޖަހާފައި ހުރުން. ދިޔައީ، ކުރިއަރާފައި. ދިޔައީ، އެ ބޮޑުވެރިންގެ ވައިސަންސަށް ބަލިވެރިކަމުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޤާނޫނުތަކުގައި ދިޔައީ ކޮށްދެވޭން ކުރުވުން، މަތިމައްޗަށް މިވެއްޖެން. މިއީ އެ ބޮޑުވެރިން އެކަން ކުރި ގޮތް. އެހެންނަމަވެސް، ހަޤީގަތުގައި މި ޤާނޫނުގައި ހުރި

ކަންތައްތަކަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. ރަނގަޅު ވާހަކައެއް؛ ވިޔަފާރިވެރިޔާ އެއް ބަޔަކަށް މުޅި ވިޔަފާރި ކޮންޓްރޯލްކުރެވޭނެ ގޮތަށް ނިޒާމު ބައްޓަން ވެގެންދިއުމަކީ އެއްވެސް ހާލެއްގައި އެއީ އެ ގައުމުގެ ރައްޔިތުންނަށް ފައިދާހުރި ގޮތެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ ކަހަލަ ވިޔަފާރިއެއް ކުރިޔަސް، އެ ވިޔަފާރިޔަކީ އެ ގައުމުގެ އިޤްތިޞާދުގައި ބައްޓަންވެގެން ދާންޖެހޭ ކޮމްޕެޓިޝަން މާކެޓެއްގައި. ކުދި އަދި މެދު ފެންވަރުގެ ވިޔަފާރިތަކަށް ވެސް އެ މަސައްކަތް ކުރަން ވިޔަފާރިތަކަށް ވެސް އެ ވިޔަފާރިޔަކީ ވާދަކުރެވޭ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން، މުނާފަސާގެ ތެރެއިން. އެހެންކަމުން، އެގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނައިފާއިރުގައި މި ގާނޫނުގައި ހުރި ބައެއް ކަންތައްތަކަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިވާ ގޮތުގައި މި ވަގުތު ވެސް ކޮމިޓީގައި މި މަސައްކަތް ދަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީތަކުގައި އެ ދަނީ ވާހަކަދައްކަމުން. އަދި ރައްޔިތުންނަށް މިކަމުން އެންމެ ފައިދާ ހުރި ގޮތްތަކަށް އެ ކޮމިޓީތައް މި މަސައްކަތް ނިންމާނެކަމާ މެދު އަޅުގަނޑު ޝައްކެއް ނުކުރަން. އެހެންކަމުން، މި މަސައްކަތް ކުރަމުންދާ ވަގުތުގައި މިދެ އެޖެންސީޒް ނަގަން ކުރިން އެއްވެސް ގާނޫނެއް މިގޮތަށް ބާރުކުރިއިރުގައި ރައްޔިތުންނަށް ކޮންޓްރޯލް ޖީބީއަކަށް ނިސްބަތްވާ ފުރުސަތަކީ މި ގާނޫނު މި ތަނަށް ހުށަހަޅައިގެން ބަދަލުކުރުމަށް އަޅުގަނޑު އެ ވާހަކަ ވެސް ހަމަ ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ހިއްސާކުރީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ދުށިން، މިދެ އެތައް އަހަރެއް ކުރިން ފުރަތަމަ ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަޅުގަނޑުމެން ގެނައީ ދިރާގު. މި ދަތުރުކުރާ ފޯނުގެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޭރު ސިމްއެއް ލިބުނީ ފަސް ސަތޭކަ ރުފިޔާ، އެއް ހާސް ރުފިޔާއަށް. ގިނަ ބާޒާރުތަކުން ގެނެވިގެން ރީޗާޖު. އެއީ މަހެއްގެ މައްޗަށް ފަނަރަ ރުފިޔާ، ވިހި ރުފިޔާ ރުފިޔާގެ މުސާރަ ނުލިބޭ ބާޒާރުތަކަށް އޭރު ސިފައެއް ނަގައިގެން އެއްއް ނުގެންދެވޭ. އެހެންނަމަވެސް، އެ ދުވަސް ފާއިތުވެއްޖެ. ކޮމްޕެޓިޝަން މާކެޓުގެ ތެރެއިން ދުވަސް ފާއިތުވަކަށް އެ ފުރުޞަތު ދިނުމުގެ ނަތީޖާއަކީ، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސިމްކާޑު ލިބެމުން މި ދަނީ ހިލޭ. ބިލުތައް ވަރަށް ބޮޑަށް ކުޑަވެއްޖެ. އިންޓަރނެޓް ވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް ކުޑަވެއްޖެ. މިއީ އަސްލު ރަނގަޅުގައި ކޮމްޕެޓިޝަން މާކެޓެއްގައި، ވާދަވެރި މާކެޓެއްގައި ވިޔަފާރިތައް ހިންގާފައިވާތީ ރައްޔިތުންނަށް ލިބޭނެތަ ފައިދާއާ. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިފަދަ ބައެއް ތަންތަނުން، ބައެއް ކަންކަމުން އަދިވެސް ބައެއް ދާއިރާތަކުން އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ އަދި ކޮމްޕެޓިޝަން މާކެޓް ނެތި، ހަމަ ތުރުވަސް ވިޔަފާރިވެރިންގެ ނުފޫޒުން މި ކަންކަން ކުރެވިގެންދާ ތަން ފެންނާތީވެ، އެ ކަންބޮޑުވުން ކަންކަމުގެ މި ބޮޑުވުން މިއަދު އެ ފާހަގަކުރަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން މެދު ފެންވަރުގެ އަދި ކުދި ވިޔަފާރިތަކަށް ނިސްބަތްކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރެވޭ ގޮތުގައި، ހާއްސަކޮށް، މާލެ އަތޮޅު އަދި މުޅި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެންމެ ބޮޑު ކަރަންޓު ބަދަލު ކުރާ ކަމެއް ކުރާ ގޮސްޖެހިފައިވާ ވިޔަފާރިތައް. އަޅުގަނޑުމެން ކާބޯތަކެތި ގެސްޓްހައުސްތަކުގައި ކޮޓަރި ކޮންމެ ކޮޓަރިއަކަށް، ކޮންމެ ތަނެއްގައި ހަތް ސަތޭކަ ރުފިޔާ، ފަސް ސަތޭކަ ރުފިޔާ ދައްކައިގެން އެ ވިޔަފާރި އަޅުގަނޑުމެން ހިންގާން ގޮތެއް ނޫނޭ. ކަރަންޓު ބިލަށް އެބަ އަރާ، ކަރަންޓުގެ

ފެނާ އުޅު ޑޮލަރަށް ވައްކަރަށް ވެސް ހާސް ވެސް ނުވަތަ ވެސް ސަތޭކަ ޑޮލަރު. ފަންސާސް ޗާޖަރަން އަޅުގަނޑުމެން ގެސްޓްހައުސްގެ ރޫމް ވިއްކާފައި 12% ޖީ.ޓީ.އެސް.ޓީ ދައްކާފައި، އަޅުގަނޑުމެން ގޮތިން ބޭކާރު ދައްކާފައި، އަދި ކާބަލް ޖީޕީއެން ޑޮލަރަށް ވައްކަރަށް ވެސް ސަތޭކަ، ހަމަ ސަތޭކަ ފަންސާސް ޑޮލަރު ދައްކާފައި ދޭން ހިނގައިދާނެ އަޅުގަނޑުމެން މިކަން ކުރާނީ؟ އެހެންވީމާ، މިއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޮޑުކަމެއް މިއަދު ހުރި ވަރަށް ބޮޑެތި ގެންގުޅެމުންދާނެ. ހުއްޓުވާލަން، ގެސްޓްހައުސް ހިންގާ ވިޔަފާރިތަކެއް، ކުރި ވިޔަފާރިތަކެއް އަދި އެކިކަހަލަ ހިލޭ ގުޅު ފަންތީގެ ގެސްޓްހައުސްތަކެއް ވެސް މި ކަންތައްތަކުގެ ސަބަބުން އެނބުރި އައުމަކީ ދާދި ފަހުން. އެހެއްޔެވެ، އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތިލާ މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރޭގައި ނަމަވެސް ފަރުވާގެ ބަދަލުގައި ވެސް ވަރަށް ބޮޑު ދަތިތަކަކާ ކުރިމަތިވާން ހުރީ، މިއަދު ކުރިއަށް ސަރުކާރުން ޑޮލަރުގެ އަގު ބޮޑުކަން އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ކުރިމަތިވަނީ ކުރި އަޅުގަނޑު ގެނެސް ދިނުމަށް ކޮބާ ވިޔަފާރިއަށް ހަރަދުކުރަން ކިހިން އަޅުގަނޑު ބަލާއިރު ކަނޑައަޅާފައިވާ މުސާރަ މިއީ ވެސް ވަރަށް ބޮޑު ދަތިކަމެއް ކޮބާ މިއަދު އަހަރެމެންނަކީ ހުރިހާ ތަފާތު ކަންކަމެއްގައި ބޮޑު ކަމުދާ ގޮތެއް.

އަޅުގަނޑުމެން ހިލޭ އަ ކަސްރަތުކުރާ ކަންތައްތަކާ ކުރިމަތިވަމުން. މިއަދު ކުރިމަތިވާ ކަމުގެ ތެރޭގައި ހާލަތު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ހަމަ އަޅުގަނޑު ވެސް ހިތަށް އަރާ ކަންތައްތަކެއް ކަމަށް އެހެން ތިއްބައި އޮޅުވާލާ މީހުން އަދި ބައެއް ޖަހާ ދުޅަހެޔޮ ފުރުސަތު ނުވަތަ ދޭން ވެސް އެ ބައެއް ނުލިބެނީ އަހަރުމެން ކަމަކަށް ގޮސް އަނެއްކާ ފާހަގަކޮށްލި ބޭފުޅުން. އަޅުގަނޑު ވެސް މިއަދު އިނގޭތޯ ވިޔަފާރީގެ ހަލުވިކަމާ ފުރިހަމަކަން، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ހަމަ އަޅުގަނޑު ސަބަބަކީ މިކަހަލަ އެކިކަހަލަ ތަންތަން ހުރި އެ ބޮޑު ކުދިކުދި މުއައްސަސާތަކަކީ ހަލުވި ފަރުވާ ވެސް ބޭނުންތެރިކަމެއް ފުރުސަތުތައް ދިނުމަށް ވިޔަފާރިވެރިން ހިލޭ ވިޔަފާރިތަކަށް ކުރިއެރުން ހުޅުވާލަން އެކަމަށް ބޭނުންވާ ވަކި އެދުމަކީ ކޮބާ؟ ދޭތެރެއިން ޑޮލަރު ވަގުތު ހުރި ދާއިރާ ޗާޕު އެކުލެވޭ. މިއީ މިހެން ވެސް އަޅުގަނޑު އެމް.ޑީ.ޕީން، މި ސަރުކާރުން.

ހަމަތިއްބާ ކަރަންޓް ބިލަށް ހަރަދު ވެސް ކުރަން، ހަމަ ތިއްބައިގެ ބޭނުމެއް، ކުރެވުނު ގެސްޓްހައުސްތަކާ ހިލޭ ބޭފުޅުން ފިހާރަތަކާ ކުޑަ ވެސް އެ ކަން ފެންނަނީ ހަމަތިއްބާ ޗާޕުކުރުމަށް ދާގެ ހާސް ފުރުސަތު ދިނުމަށް ފުރިހަމަކަމާ ގުޅުން ހަމަ ގެސްޓްހައުސްތަކުގެ ބިލު މިލަބަހުގެ މިހެން ކަމެއް މި ދަނީ. މިއީ މިއަދު ވެސް އެކަން އަހަރު ކުރި.

އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ރައީސް ހިތާމަ ދަންނަވާލަން، ކަމުދާނެތޯ! އަޅުގަނޑުމެން ކަމުދާނެތޯ ފާލަމަހަރަދު ކުރުވާ އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ކުރުމަށް. ބަދަލުގައި ދިނީ އަޅުގަނޑުމެން. ކަމުދާނެތޯ ގޮސް ބާރު ދިން ކުރި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ ފުރިހަމަކުރާ. ހަމައެކަނި ބައިވެރިވުމުގެ ކުއްލި ފުރުސަތުތަކުގައި އެބަ ބިލުތަކުގެ ދަށުގައި ފާލަމަހަރަދު ބޭއްވުމަށް އެ ބެލުމަށްދާ ކަލާ. އިތުރު އެއްޗެއް ބަދަލު ކަމުދާނެތޯ ދައުލަތަށްތޯ؟ ކަމުދާނެތޯ ދައުލަތުންތޯ؟ މިއަދު ޖަލްސާގެ ވަގުތުގައި ހަމަހަމަކަމުގެ ވަކާލާތުގެ ބަދަލުގައި ދައުލަތާ ކަމުދާނެ ހުރިހާ ވެސް އަޅުގަނޑު ހަމަ ޗާޕުވީ. ބަދަ އެކަ

ދުވަހުގައި، ބާރު އޮޅި ދުވަހު ކީއްވެތޯ މިއިން އެއްވެސް ކަމެއް ނުކުރީ؟ ކީއްވެތޯ ކުޅިބަޔަށް އިސްތިއުފާނުދިނީ؟ ކީއްވެތޯ ޖޭ ޝަކުރީ އިސްތިއުފާނުދިނީ؟ ކީއްވެތޯ މިނިވަން މުއައްސަސާތައް ޖިނާޔަތްތަކާ އެކި ހިސާބުން ފާޑުކިޔަމަށް ނުބެލީ؟ ކޮން ބާރެއްތޯ ނުވީ އެ ދުވަހުގައި؟ ދެން މިއަދު ތިމަންނަމެންނަށް ވެރިކަން ލިބިއްޖެއްޔާ މިހެން ހަދާނަމޭ، އެހެން ހަދާނަމޭ ބުނެގަތަސް ރައްޔިތުން މިއަދު އެ ގޮތަށް އޮޅުވާލެވޭކަށްނެތް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރަގަޅު ވާހަކައެއް! އަޅުގަނޑުމެން އެމް.ޑީ.ޕީން ވެސް ވައުދުވި ހުރިހާ ކަންތައްތައް ނުވި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ގޮތުގައި ބަޔާންކުރި މި ޤައުމުގެ ތާރީޚުގައި ބަދަލު ވެރިކަމަށް އަންނަނީވެސް ވައުދުވި ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެން ތަރުތީބުން ނިސްބަތުންކުރާއިރުގައި އެންމެ ބޮޑު ހިސާބުން އޮތީ، އިމްތިޔާޒުތަކުގެ ތަރައްޤީއާއި އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވަން މި ދަނީ މި ފިޔަވަޅުގައި. ބަޖެޓަކީ މިއީ. އަދިވެސް އަޅުގަނޑުމެން ރަނގަޅުކުރަންޖެހޭ ބައިވަރު ކަންތައް އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، 2023ގައި ރައީސް ޞާލިހުގެ ވެރިކަން ދިވެހި ރައްޔިތުން އަރަންޖެހޭ އެންމެ ސަރަހައްދެއް ވެސް އަދި ނުލިބޭ. އެންމެ ސަރަހައްދު ވެސް ނުލިބޭނެ އަދި އެ ބޯހިޔާވަހިކަން. ބާރުލިބިދީފައި، އަޅުގަނޑަށް، ނުފޫޒާއި، ހުރިހާ އެއްބަސް އިޖުތިމާޢީ ނުވި ކުރިކުރި ކަންތައްތައް، ނުކުރި ދުރުކުރި ކުރިކުރި ކަންތައްތަކެއް މިއަދު ކުރި ވާހަކަ ބޮޑުކޮށް ދައްކަނީ. އަސްލާ މަސްވެރިންނަކީ ވެސް ދަރަނިވެ ގޮސް ހަދައިގެން؛ މަސްވެރިންނަކީ ކޮން ދަރަނިވެ…

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ވާހަކަފުޅު ނިންމާލައްވާ!

މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ވެރިކަމާ ހަވާލުވިއިރު ހަ ސަތޭކަ އެތައް މިލިއަން ރުފިޔާއެއް މަސްވެރިން ބާކީވެ ހުރި މަސް، ކިލޯއަކަށް ހުރި މަސްތަކަށް ނުދީ އޮތް ސަބްސިޑީތަކާ އަޅުގަނޑު ދަނޑުވެރިން، ދެން ވަކި މަސްވެރިންނަކަށް ވެސް، ދަނޑުވެރިންނަކަށް ވެސް އަދި އެހެން ވެރިންނަކަށް ވެސް ދަރަނިވެ އެއްކަމެއް ވެސް ނުކުރެވިފަ. ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް އެ ބޭނުންތަކުގެ ސިޔާސީގައި މިއަދު އެބަހުރި އަދިވެސް އެ ހަމަހަމަކަމެއް. ސަރުކާރުގެ ހުދުމުގެ ނިޒާމެއް ތަރައްޤީ ފެށިގަތް ދުވަސް އެކަށީގެން ދަނޑުވެރިކަމާ މަސްވެރިކަން، ރައްޔިތުން މިއަދު އެކަމަށް ބަލައިގަންނަނީ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، اللهގެ ވަގުތުގާ އަދި އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރާ މަސައްކަތް 2023 އެމް.ޑީ.ޕީން ހަމަ ކާމިޔާބުކުރާނީ ބޮޑު ތަފާތަކުން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

8. ކޮމިޓީތަކުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

މިހާރު އަޅުގަނޑު މި ދަނީ އެޖެންޑާ ނަންބަރު 8- ކޮމިޓީތަކުން ހުށަހަޅާ ކަންކަމަށް.

8.1- ސިޔާސީ ޕާޓީތަކަށް މީހުން ވެއްދުމާއި ވަކިކުރުމުގައި އަމަލުކުރަމުންދާ އުސޫލާ ގުޅިގެން އާންމުންނާއި ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ކަންބޮޑުވުންތަކާ ގުޅޭގޮތުން ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަ، މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމި ރިޕޯޓް. މި ރިޕޯޓް މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވުމަށްޓަކައި ކޮމިޓީގެ ނައިބު މުޤައްރިރު، ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މީކާއިލް އަޙްމަދު ނަސީމް.

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މީކާއިލް އަޙްމަދު ނަސީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ސިޔާސީ ޕާޓީތަކަށް މީހުން ވެއްދުމާއި ވަކިކުރުމުގައި އަމަލުކުރަމުންދާ އުސޫލާ ގުޅިގެން އާންމުންނާއި ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ކަންބޮޑުވުންތަކާ ގުޅޭގޮތުން މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް ނިންމި ރިޕޯޓް. މި ރިޕޯޓުގައި މި މައްސަލައިގައި ފާހަގަކުރެވުނު މައިގަނޑު ކަންބޮޑުވުންތަކަކީ، (ހ)- ސިޔާސީ ޕާޓީތަކަށް މީހުން ވެއްދުމުގައާއި އެއް ޕާޓީން އަނެއް ޕާޓީއަށް މީހުން ބަދަލުކުރުމުގައި، އަދި ޕާޓީން މެންބަރުން ވަކިކުރުމުގައި ރަޖިސްޓްރީގެ އެއްވެސް ބައިވެރިވުމެއް ނެތި އަމަލުކުރަމުންދިޔުން. (ށ)- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 30 ވަނަ މާއްދާއިން ރައްޔިތުންނަށް ލިބިދީފައިވާ ޕާޓީތަކުގެ ހަރަކާތްތަކުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ހައްގު ބޭނުން ބައެއް ފަރާތްތަކުން ނަހަމަ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރަމުންދާކަމާއި، އެފަދަ ފަރާތްތަކުގެ އަމަލުތަކުގެ ސަބަބުން ވަކި ސިޔާސީ ޕާޓީއެއްގައި މަސައްކަތްކުރަން ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް އެ ހައްގު ގެއްލިގެންދިޔުން. (ނ)- ސިޔާސީ ޕާޓީއެއްގައި މަސައްކަތްކުރަން ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކުގެ އިޚްތިޔާރު ނަގާލައި، އެ ފަރާތްތަކުގެ ނަމުގައި ނުހައްގު މަންފާއެއް ހޯދުން ސިޔާސީ ޕާޓީތަކަށް ލިބިގެންދިޔުން. (ރ)- މިފަދަ ޝަކުވާތަކާ އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން އަމަލުކުރަމުންދާ އުސޫލުގެ ސަބަބުން އިތުރު މައްސަލަތައް ކުރިމަތިވަމުންދާކަން. އަދި (ބ)- މިފަދަ ކަންކަމުގެ ސަބަބުން ސިޔާސީ ޕާޓީ ނިޒާމަށް ރައްޔިތުން ކުރާ އިތުބާރު ކެނޑިގެންދިޔުމާއި، އާންމު ރައްޔިތުންނަށް އިތުބާރު އުނިކަމާ ކުރިމަތިވެފައިވާކަން. މި މައްސަލައިގައި

ކޮމިޓީގެ ހުށަހެޅުމާއި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލާނަން. (ހ)- ފިންގަރޕްރިންޓް ވެރިފައިނުކުރެވުން. ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ރައްޔިތުންގެ އިނގިލީގެ ނިޝާން އަގައިލާތުން ޑޭޓާބޭސް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުގައި ނެތުމުން، އިނގިލީގެ ނިޝާން ވެރިފައިކުރެވޭނެ އެއްވެސް ގޮތެއް މި ވަގުތު އެ ކޮމިޝަނުގައި ނެތުމުން. ޑޭޓާއަށް ވަނުމަށް ފުލުހުންނަށް ހުރަސްއެޅުމުން އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ފުރަތަމަ މަރުޙަލާގައި އަމަލުކުރަމުންދާ ގޮތަކީ، ހުށަހަޅާ ފޯމުތަކުގެ ތެރެއިން 10% ޗެކުކުރަން ގެނައި ފޯމު ހުށަހެޅި އެ ފަރާތްތަކަށް ފޯނުކޮށް ކަށަވަރުކުރުމުގައި، އެގޮތުން ފޯމު ހުށަހެޅި އެ ފަރާތްތަކުން ނޫން ކަމަށް ބުނާ އަދަދު ގިނަވެއްޖެ ނަމަ، ހުށަހެޅިފައިވާ ފޯމުތަކުގެ 25%އަށް ފޯމު ޗެކުކުރުމަށްފަހު އެ ކޮމިޝަނުން އެކަން ނިންމުމުގައި، އެގޮތުން ވެސް ސާބިތު އުޅުނު ނަމަ، ހުށަހަޅާ ފޯމުތަކުގެ ދެ ބައިކުޅަ އެއްބައި ނުވަތަ ހުރިހާ ފޯމެއް އެ ކޮމިޝަނުން ޗެކުކުރުމަށް ގެންދާނެއެވެ. ޕާޓީން ވަކިކުރުމުގެ އުސޫލު؛ ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުން ވަކިވާ މީހުންނާއި ސިޔާސީ ޕާޓީއަށް ވަދެވާ މީހުންގެ ލިސްޓު އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ޕާޓީތަކަށް އަބަދުވެސް ޤަވާއިދުން ފޮނުވަމުންދާ ނަމަވެސް، ޕާޓީތަކުން މެންބަރުން ވަކިކުރުމުގައި އަމަލުކުރަމުންދާ އާންމު އުސޫލަކީ، މީހަކު ޕާޓީން ވަކިވާން އެދޭ ނަމަ، ފުރަތަމަ އެދުމުގެ ފޯމު އެ މީހަކު ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ސިޔާސީ ޕާޓީއެއްގައި ކަމުގައި، ވަކިކޮށްދިނުމަށް އެދި ޕާޓީއަށް ސިޓީ ފޮނުވުމުން 14 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ވަކިކޮށް ނުދިނީ ނަމަ، އެ ޕާޓީއަކުން ވަކިކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅި ސިޓީއާ އެކު އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނަށް ހުށަހެޅުމުން ޕާޓީން ވަކިކޮށްދޭ ކަމުގައި، އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު މިގޮތަށް އެ ކޮމިޝަނަށް އަމަލުކުރަމުން ނުދާކަން. ޕާޓީން ވަކިކޮށްދިނުމުގެ އިޖުރާއާތު އަންނަނިވި ދެ ހާލަތުގައި ކޮމިޝަނުން ފިޔަވަޅުއަޅާނެކަން. ސިޔާސީ ޕާޓީއެއްގެ ރަޖިސްޓްރީގައި އޮތުން މަނާކުރާ ވަޒީފާއެއް ނުވަތަ މަޤާމަކަށް ޢައްޔަނުކުރުން. މިފަދަ ހާލަތުގައި އެ މީހަކު ސިޔާސީ ޕާޓީއެއްގައި ރަޖިސްޓަރީވެފައި އޮތުން. ބަނޑާރަ ނައިބު ދައުލަތުގެ ހިދުމަތަށް ޚާއްޞަ ދެމެހެއްޓުން ސަލާމަތާއި ޖިނާއީ ނަމަ، އެ ފޯމު ހުށަހެޅި ސިޔާސީ ޕާޓީއަށް ވެސް އެންމެފަހުން ނުލައި ޕާޓީން ވަކިކުރުމަށް ގޮނޑިދޭގޮތާއި، އެހެންނަމަވެސް، އެފަދަ މަސައްކަތްތަކުގައި ސިޔާސީ ޕާޓީން ވަކިކޮށްދޭ ހާލަތުގައި އެ މިކަމުގެ ކުރިން ރަޖިސްޓަރީވެފައިވާ ޕާޓީގެ ރަޖިސްޓަރީއިން އަނބުރާ ރުޖޫޢަށް ރަޖިސްޓަރީކުރަން އެދި ގިނަ ޝަކުވާތަކެއް 2022 ވަނަ އަހަރު ހުށަހެޅިފައިވާ ކަމާއި، ގިނަ ޝަކުވާ އެ ކޮމިޝަނަށް ލިބެން ނަމަވެސް، މިހާރު އަމަލުކުރަމުންދާ އުސޫލުގެ ދަށުން މި ކަމަކާ ޕާޓީއެއްގައި ރަޖިސްޓަރީވެފައިވާކަން އެދި ހުށަހަޅާ ފާހަގަކުރެވޭ ޝަކުވާތަކެއް ކަމުގައިވާ ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ޝަކުވާ ބަލަން ނިންމާ ކޮމިޝަނުން އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމުތަކުން ދެއްވާ ކަމުގެ ނޫން ކަމަށް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ފާހަގަކޮށްފައިވާކަން. 6- ކޮމިޓީގައި ހުރި މައުލޫމާތު ކަރުދާސްތައް ހުށަހެޅުމުގެ ޕާޓީތަކުން ސިޔާސީ ޕާޓީތަކަށް ފާއިލުތަކުގެ ކޮމިޝަނުން ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާކަމާއި، އަދި ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޒިންމާދާރު ހުށަހަޅާއިރުގައި ވެސް މިކަން ކުރިއަށްގެންދާ ކޮމިޝަން ގަބޫލުކުރަމުންދާކަން. މިކަމުގެ މަސައްކަތުން ބިނާކޮށް ކޮމިޝަނުން ފެނުނު ހަމަޖެހުމަކީ، މިގޮތުގެ އަމަލުކުރަމުންދާ ގޮތުގެ ސިޔާސީ ޕާޓީއެއްގައި ރަޖިސްޓަރީވުމުގެ ހުށަހެޅުން ފޯމުތައް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުގެ ފާހަގަކޮށް ދަފްތަރުކޮށްފައިވާ

ރަޖިސްޓްރީކުރަމުން ގެންދާ ގޮތަށް ހަމަޖެހިގެން ގޮސްފި ނަމަ، އަދި ޕާޓީތަކަށް ވެސް އެ ޕާޓީއަކަށް އެކްސެސްވީގެން މީހުން ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދާ ގޮތަށް ހަމަޖެހިގެންގޮސްފި ނަމަ، އެއްވެސް ރައްޔިތަކު އެއް ޕާޓީއަށް ވުރެ ގިނަ ޕާޓީއެއްގައި ރަޖިސްޓްރީވެފައި ނުހުންނާނެކަން ކަށަވަރުކުރެވިދާނެ ކަމަށް ކޮމިޝަނަށް ފެންނަ ކަމަށް ކޮމިޓީގައި ބުނެފައިވޭ. އަދި ދައުލަތުން ހަރަދުކުރުން ނިސްބަތްވުމަށް ގެނައުން، މިއީ ވެސް ކޮމިޝަނަށް ފެންނަ ކަމެއް ކޮމިޝަނުން ފާހަގަކޮށްފައިވޭ. ބައްލަވާ ނޫން ފުރަތަމަ މުދަލުގެ ޕާޓީތަކަށް މީހުން ވައްދާ މައިގަނޑު ސަބަބަކީ، ދައުލަތުން ޕާޓީތަކަށް ފައިސާ ހަރަދުކުރުމުގެ ނިޒާމު ކަމަށްވާތީ، ދައުލަތުން ޕާޓީތަކަށް ފައިސާ ހަރަދުކުރުން ހުއްޓުވުމަކަށް ގެންނެވި ނަމަ، މިކަން ހައްލުވެދާނެ ކަމަށް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ބަޔާންކޮށްފައިވޭ. ކޮމިޓީގެ ހުށަހެޅުންތައް؛ 1- ސިޔާސީ ޕާޓީތަކަށް މެމްބަރުން ވެއްދުމުގައި، އެއް ޕާޓީން އަނެއް ޕާޓީއަށް މެމްބަރުން ބަދަލުކުރުމުގައި، އަދި ޕާޓީން މެންބަރުން ވަކިކުރުމުގައި އެ މީހެއްގެ އެއްބަސް ބައިވެރިވުމުގެ ނިޔަ ބަޔާން ޕާޓީތަކުން ޔަގީންކުރުމުގެ ނިޒާމު ތަޢާރުފުކުރުމުގެ ވަރަށް ބޭނުންތެރި ކަމެއް ކަމަށް ހަރަދު ކޮމިޝަނަށް ފެންނަ ކަމަށް، މިހާރު ނުނިމި އެ މީހުން ޕާޓީއެއްގެ ދަފްތަރުގައި ހިމެނުމުގައި އޮތްކަން ހުށަހެޅުމުގައި އަދި އެ ޕާޓީގެ އެއްވެސް ބައިވެރިވުމެއް ނެތި ކަންތައް ކުރެވޭ ސިސްޓަމްތައް ހިނގަމުން ދާތީ، އެކަމަށް ސިސްޓަމެއް ޤާއިމްކުރުމަށް ހިއްސާކުރެވިދާނެ، އަދި ސިޔާސީ ޕާޓީގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާފައިވާ ގަވާއިދުގައި، ދިމާވާ މައްސަލަތަކުގެ ހައްލު ރަނގަޅުމެންބަރު، ސިޔާސީ ޕާޓީގެ ކަންކަމުގެ މާ ހަށިގަނޑުން ބޭރުގެ ކަންކަމުގައި މިހާރު އިންތިޚާބުކުރަން ވަޒީފާތަކުން ތާށިކުރާ ފިކުރެއް، ކަރުދާސް ވަކިކުރުމަށް ގެނެސްދީ ކޮމިޝަނުން ދޭން ބާރު ކޮށެއް ކަމަށް ހިމެނުމުގެ ދާއިރާގެ ދިމާގެ ސިޔާސީ ބާރުމިނުގެ ކަމުގައި ޕާޓީގައި ހިއްސާކޮށްދީ އެކަމަށް ކޮމިޝަނުން ޢަމަލުކުރާ ފޯމު ސިޔާސީ ޕާޓީގެ ގަވާއިދަށް އަދި ކޮމިޝަނުން ފާހަގަކޮށް ބަޔާންކުރެވުނު ޤާނޫނު، އަދި ދައުރުގެ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބޭނުން ފެނޭ ކަމަށް ކޮމިޓީން ނިންމާފައިވޭ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! މި ރިޕޯޓަށް ބަހުސްކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޖުމުލަ ވަގުތަކީ އެއް ގަޑިއިރު. އޭގެ އެމް.ޑީ.ޕީއަށް 35 މިނެޓާއި 46 ސިކުންތު. ޕީ.ޕީ.އެމަށް 5 މިނެޓާއި 15 ސިކުންތު. ޖުމްހޫރީ ޕާޓީއަށް 3 މިނެޓާއި 42 ސިކުންތު. ޕީ.އެން.ސީއަށް 3 މިނެޓާއި 42 ސިކުންތު. އެމް.އެން.ޕީއަށް 3 މިނެޓާއި 42 ސިކުންތު. އެމް.ޑީ.އޭއަށް 3 މިނެޓާއި 11 ސިކުންތު. ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްވެވަޑައިނުގަންނަވާ ކޮންމެ މެންބަރަކަށް 57 ސިކުންތު. މި ރިޕޯޓަށް

ވާހަކަފުޅުދައްކަވަން ބޭނުންފުޅުވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގަތުމަށް ދަންނަވަން. މަޑުއްވަރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް.

މަޑުއްވަރި ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި މައްސަލައަކީ ކުރިން އަޅުގަނޑު ވެސް ހުށަހަޅާފައި އޮތް މައްސަލައެއް. އެހެންނަމަވެސް، މަޖިލީހުން އެ ދުވަހު ބަދަލުކޮށްލުމަށްފަހު، އާދެ އެއް ހަފްތާ ފަހުން އެމް.ޑީ.ޕީގެ ބޭފުޅަކު ހުށަހަޅުއްވައިގެން މި މައްސަލަ މިހިސާބަށް މި އައީ. އެގޮތަށް ވެސް ކުރިއަށް ގެންދެވުނީމާ އަޅުގަނޑު އުފާކުރަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި މަޖިލީހުގެ މިނިވަން މުއައްސަސާތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން ވެސް ކުރެވުނު މަސައްކަތަށް ބަލާއިރު، އަޅުގަނޑު ހިތުން އަޅުގަނޑުމެން އެންމެންނަށް ވެސް ފާހަގަކުރެވިގެން މި ދިމާއީ، ސިޔާސީ ފުށުއަރުމުގެ ދަތުރުތަކު ބެލެނިވެރިކަމުގެ ޤާބިލުކަމެއް ޝަކުވާގައި ނުވާކަން. އަދި އަޅުގަނޑުމެން ގެންގުޅުއްވާނީ ދިމާކުރު މި ދިޔުމުން މި ފާހަގަކުރުމުން ގޮތުގައި ވެސް ހުށަހަޅައިގެން ހުރި ޝަރުޢީ، ފުރިހަމަކުރަނީ ހުރި ޝަރުޢީ ފުރިހަމަކޮށްގެން ދުވަހަކު ވެސް އިލްތިޒާމުވާ ކާމިޔާބުކަން ދަށުގަދަރު ބެލެނިވެރިކަމުގެ ޤާބިލުކަމުގެ ތިމާގެ ކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގެންގުޅުއްވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު މި އޮތް ގޮތަށް ވެސް މި އޮތް ގޮތުން ޤާނޫނު ވެސް މި އޮތް ގޮތުން ޤާބިލުކަމުގެ ދަށުގަދަރު އިލްތިޒާމުވާ ބަލަހައްޓައިދޭ ވަކިން ބޭނުމީ ހިއްސާކުރުމުގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރައްޔިތުންގެ އަދި ފަރާތުން ވަކިން މިހާރުގެ ގޮތުގައި އެބަދޭ. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، މި ދިމާވާ އެންމެ ބޮޑު އެއް މައްސަލައަކީ، މިސާލަކަށް ޕީ.ޖީ.އޮފީސް ވެރިފަރާތްތަކަށް ބޭފުޅަކު ވެރިފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާނެ އަދި ރަޖިސްޓަރީ ވެސް ވެފައި އޮތުމާ، އެހެން ފަރާތްތަކެއް ބަދަލުވުމާ ނުހަނު ރަނގަޅު. އެހެން ބަދަލުވެގެން އެބަދޭ މިސާލަކަށް މަސްދުވަސް، ދެ މަސް، ތިން މަސް، ހަތަރު ވެސް އެބަދޭ. އެހެން ހުރިހާ އެ ބޭފުޅަކު ޕީ.ޖީ.އޮފީގެ މަޤާމަކަށް ކުރިމަތިލާފައިވާ ޕީ.ޖީ.އޮފީގެ އުސޫލުތަކަށް ހަމަޖެހިފައި އޮންނަ ގޮތުން، މިސާލަކަށް އަހަރު 3 މަސްދުވަސް، 6 މަސްދުވަސް، 8 މަސްދުވަސް ނުވަތަ އެއް އަހަރު ފަހުގައި އުޅުއްވާ ކަމަށް ބެލެވޭ ކަހަލަ ޝަރުޢީ ފުރިހަމަކޮށްދިނުމާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހުށަހަޅަން އެ ގެއްލުނީ ގާނޫނީ ގޮތުން ދިފާޢުވުން ކުރިމަތިވާ ރަނގަޅަށް އެ ދަށުގަދަރު ނިޒާމުގެ ސަރަހައްދު ނުވަތަ އެހެން ވެސް ސަރަހައްދާ ހުރި ގެންނަ ބަދަލުގެ ސަރަހައްދު ހުށަހަޅަން އެ ގެއްލުނީ ޖިނާއީ ވެރިއްސުމުގެ މަޝްރޫޢު ބާރުވާ އިންޓިގްރިޓީއާއި ފަރާތުގެ ފުރުޞަތު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، އެވަރުގެ ބޭނުން ކަންތައްތަކަށް ކުރިމަތިވެގެންދާ ކަމެއް. މިގޮތަށް މިކަން ކުރަނީ ކުރުކޮށްލުމަށް އަޅުގަނޑު ދަށުކޮށްދެއްވައި އެއްގޮތަކަށް ވެސް މިހުރީ ހަނދާން ބޮޑަށް ރަނގަޅު ގޮތަށް ނެތް. ހަޤީޤަތަކީ މި މައްސަލަ އަޅުގަނޑަށް އެނގިފައި އެބަ އޮތް، މިހާރު

އެބައޮތް ސިވިލް ކޯޓަށް ވެސް ބައެއް ބާރުތައް ހުށަހަޅުއްވާފައި އެ ބާރުތަކުގެ ހައްދުތަކެއް ހުރިން. އެހެންނަމަވެސް، ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ސަރަހައްދެއް ގޮތުން މި މަސްއަލަ ސިވިލް ކޯޓަށް ވަކިން މަސައްކަތްކުރާނަމަ، ކޯޓު ހުރިހާ ރަށްރަށުގައި އޮންނަ ދެ ހުރިހާ ކޯޓުތަކުގެ ހުރިހާ އިޚްތިޔާރެއް ދީފައި، އެއް ބާރު ކޯޓު ވެސް އެއްވަރަށް ބަލައިގަނެވޭ ގޮތަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުން އުސޫލުތަކެއް ހިމެނޭ ކޯޓުތަކުގެ ހިސާބުން ހިނގަނީ. ހަމައެކަނި ގާނޫނުގެ ބާރު މިހާރަކު އެކަމަށް ހަމަ ވަކިގޮތަކަށް އެއްވަރުގެ އިޚްތިޔާރު ދީފައި، ދަށުކޯޓު ކޯޓުތަކުގެ ޝަރީޢަތުގެ ކަންތައް، ބަޔާނުގެ ގޮތުގައި ކަމުގައި ހިމެނޭ ކަނޑައަޅާ ބާރު ހިފެހެއްޓި ދައުލަތުގެ ދަށުކޯޓުތަކުން ހިނގާ އުސޫލުން ސަރަހައްދީ ކޯޓުތަކަށް ޙަވާލުވެއްޖެ. އަދި ދައުލަތުގެ ކޯޓުތަކުން ބޭނުންކުރާ އުސޫލުތަކުގައި ވަޒަންކުރާ ކޯޓުތަކުގެ ނިޒާމާ ވާހަކަ ދެއްކުމުގެ މުހިއްމުކަން ފާހަގަ ކުރަން.

ދަރަނިވެރިކަމާ ޙަވާލުވުމުގައި ސަރަހައްދީ ކޯޓުތަކުގެ ބާރު ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ މަސައްކަތް ކުރަމުން ދިޔަ ގޮތުން ކޯޓުގެ ދައުރު ފުޅާކުރުމާއި ދަރަނިވެރިކަމުގެ ބަދަލުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ 3 ވަނަ ހިސާބުގައި ވެސް ހިމެނޭ ކޯޓުތަކުގެ ގޮތުގައި، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިގޮތަކަށް ކަމެއް އޮތުމަކީ ދަރަނި ހުރި ހާލަތުތަކުގައި ވެސް ދަރަނިވެރިކަން، ބޮޑު ބަދަލުތަކެއް، މި ކަންކަން ބެލެހެއްޓުމުގައި މިގޮތަށް ހުރިހާ މަރުޙަލާއެއްގައި ބާރު ލިބިގެން ދަތިކަމެއް ހުރި ކަންކަން މި ހުރިހާ ކަމެއް ކުރާނެ. އަދި ދަރަނިވެރިންނަށް އަދާކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަށް މި ބާރުތަކުގެ ކަމުގައި ދަރަނިވެރިން ހަމަ ހިމެނުމުގެ ކަމަކަށް ވެސް ނުވަތަ ބާރުތަކާ ގުޅޭ ކަނޑައަޅާ ޤާނޫނު، މި ހާލަތު ކަމަށް ޚާއްޞަ ވާހަކަ، މި ހާލަތު ކަމެއް ދަރަނިވެރިން ޕީ.ޕީ.އެމްގެ ދައުލަތަކުން ބަދަލުކުރަނީ ޕީ.ޕީ.އެމް. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ދައުލަތު ބަދަލުކުރަނީ އެމް.ޑީ.ޕީ. އެ ބާރުތައް ކަނޑައެޅުނީ އެ ބާރުތަކަށް ފުރިހަމަ ގޮތެއް ދިނުމުން ދަރަނިވެރިންނަށް ހިމާޔަތް ބޭނުންވާ ގޮތަށް މިހާރުވެސް ދަރަނިވެރިކަމުގެ ދުވަހު އިނގިރޭސިން ޢަދަދަކަށް ދެއްވާ ނިޒާމުގެ ކުރިން ހަމައެކަނި ގޮތަކަށް. އިޖުތިމާޢީ ދަރަނިވެރިންނަށް ދިނުމުގެ ކަންކަން ވަކިގޮތުން ހަމައެކަނި ހުށަހެޅުމެއް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހުސައިން މުޙައްމަދު ލަޠީފް، ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން މުޙައްމަދު ލަޠީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރިޕޯޓް ބަލައިލުމުން ފާހަގަކުރެވޭ އެއްޗަކީ، އިޖުތިމާޢީ ކޯޓު ޚިދުމަތް މި ފޯރުކޮށްދޭން ނެތްކަން. ދެންމެ މަޖިލީހުގެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފާހަގަކުރައްވާފައި ވަރަށް ސާފުކޮށް،

ޕާޓީތަކުގެ ދަފުތަރު ބެލެހެއްޓުމުގެ އެއްވެސް ޒާބިތުކަމެއް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުގައި ނެތް. އޭގެ ސަބަބުތަކަށް ކިޔަންވީހަމަ ވޯޓު ބަހައިލުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެބަ ފެންނަމުން އެބަދޭ ހާއްސަ ގޮތެއްގައި ޕީ.ޕީ.އެމް، ޕީ.އެން.ސީގެ ދަފުތަރުން މެންބަރުންތަށް ވަކިން ނަގައިގެން އެކިއެކި ޕާޓީތަކަށް ގެންދާ މައްސަލަ އިންތިހާބަށް ބޭނުންވެގެން މި ސަރުކާރު އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުގައި ހުށަހެޅުމުން އަންނަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެތަކެއް ދުވަސްވަމުންދާތީވެގެން މި ދަނީ. އެހެން ފަހަރަކު މި ވާހަކަ އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުގައި ދެކެވިގެންގޮސް. އެހެންނަމަވެސް، އެއްވެސް ހައްލެއް މިހާތަނަށް ނާދޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ނާންނަ ސަބަބަކީ، އެންމެ އިސްލާހުގެ؛ ފުރަތަމަ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން، އެންމެ އިސްލާހުގެ ގެންނަންވީ. މި އިސްލާހަކީ ޕާޓީތައް އުފެދުމުގެ މަޤްސަދަކީ ވިސްނާފައި އިސްލާހު ގެންނަން މި ޤާނޫނީ. އެއީ އިންތިހާބުތަކަށް ވާދަކުރުމަށްޓަކާ ޕާޓީއެއް އުފައްދާފައި ހުންނަ ކަމަށް މި އިސްލާހު ގެންނަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގެނައީ މި ކަންކަން ހައްލުވެގެންދާނެ. މި ތަންގައި ކުރިކުރި ޕާޓީ އެބަ ތިބި، ދުވަހަކު ވޯޓު އިންތިހާބަކަށް ފުރުސަތެއް ނުލިބޭ. ކުރުކަން އުފައްދާ ޕާޓީއެއްތޯ؟ ޕާޓީ މި އުފައްދަނީ ރައްޔިތުންނަށް އިންތިހާބުތަކުގައި ވާދަކުރަން ފުރުސަތުދިނުން. ހަމަހަމަ ފުރުސަތުދޭއެއް ހުރިހެދުމަށް. އެ ވާދަވެރިކަމުގެ ތެރޭގައި ޕާޓީ ނަގާފު ހިންގަން މި ނަގާފުގެ ތެރޭގައި ފަރިތަ ނަގާމަކަން ހުރިމަށް ބަލައި. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު މި ފެންނަނީ، ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން އެދިވަޑައި ހުރަސް ޕާޓީތަކުން މަސައްކަތްކުރުމުގައި މަނާކަމު. އިންތިހާބުތަކުގައި ވާދަކުރާކަށް ނުކުތް. ފަހަރެއްގައިވެސް ބަދަލުވެގެން މި ދަނީ. އެހެންނަމަވެސް، ޕާޓީއެއް ހިފެހެއްޓުން މި ކުރަމުގެން އެއްބަސް ނިޔާކަތް ކަމެއް ޕާޓީއަކުން ވޯޓު މަސައްކަތް މި ކުރަނީ. މިގެ ސަބަބުން ބޭނުމި ޕާޓީތަކުގައި ތިބި ހަރު ބޭބޭފުޅުންގެ ފުރުސަތު ވަކިން ނަގައިގެން އެކިއެކި ދިރިދިރާތަން ގެންދަމުން މި ދަނީ. މިކަމުގެ ޒިންމާ އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ނުނަގާ. އެކަމަކު އެބަ ބުނޭ، މިހެން އެބަ ވެއޭ، އެބަ ހިނގައޭ، އެހެން އެކަން އެބަ ކުރޭ. ދުވަހަކު ވޯޓު އެ ބޭފުޅުންގެ ބޭރުގައި މި ޒިންމާއާއި އެއްކަލަ ނާޅޭ. އެއްބަސްއަކަށްވާ މިކަން ވާ ކަމަކަން.

ދިހަ ހާސް ފުރު ޕީ.ޕީ.އެމުން އިސްތިފާދާ ހުށަހަޅާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިސްތިފާދެއްވުމުގެ ޚާއްޞަ ވަގު ފުރުޞަތު ނެތްނަން. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުގެ ރައީސް އެ ބުނި ސާފުކޮށް ވިދާޅުވެފައި ދިހަ ހާސް ފުރު ހުށަހެޅިކަން، ސާފުކޮށް އެ ބުނި ވިދާޅުވޭ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، އެއީ ޕާޓީތަކުން ހުށަހަޅާ ފުރު ކިޔާވަރުކަން ތެދުކަމުގެ ބަލާތޯ؟ ރަނގަޅު! ރިފޯމް ހަދާލިޔަސް. އެ ރިފޯމްގައި ހުރި ކަންތައްތަކަށް ބަލާއިރު، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އެނގޭނީ، އެ ރިފޯމް ވޯޓު ސަލާމް ދުންނަކަން. މިގައި ޤަވާޢިދު ވާ ބިލުގާ ކަރުގައި ވާނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ބޭނުމި ޕޯސްޓްތަކުގެ މި ހަދާނީ ސަރުކާރު ހިފެހެއްޓުމުގެ ބަޔަށް، ސަރުކާރު ވަކަށެއްވެސް ދުވަ ޕާޓީތަކުން ކޮންމެވެސް އުޅުނުމަ ހަދިޔާއެއް ގޮތުގައި ދިނުމަށް ބަޔަކު ކަނޑާ މަސައްކަތްތަކުގެ ވަކިން ސަރުކާރުގެ މިދަފުތަރުވެގެން. މިގޮތުން ހުރިހާ ގޮތަކުން ވޯޓު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެންދިޔަ މިކަމަކީ ކަންތައްތަކުގެ ދައުރުގެ ތެރޭގައި ހިންގަމުން

މަސައްކަތްކުރާކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސާފުވެގެން މި ދަނީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއިން ކޮންމެ ކަމަކުން ވެސް. އެހެންނަމަވެސް، ޕީ.ޕީ.އެމުން މި މަސައްކަތް މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅީމާ ޕީ.ޕީ.އެމް، ޕީ.އެން.ސީން ހުށަހެޅީމާ އެ މަސައްކަތް އޫނދުގައި ބޭރުކުރެވުނީ. އެމް.ޑީ.ޕީ މެންބަރުން ހުށަހެޅީމާ މި މަސައްކަތް ބަލައިގަނެ ކޮމިޓީއަށް ގެންގޮއްސަ ރިޕޯޓް ހަދައިގެން އަދިއަދު ވެސް މިގައި ސަރުކާރުން ސާފުވާންޖެހިޔޭ އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރާ ވާހަކަ ދަންނަވާނަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ހަމަ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާލިން، މިގައި ހަމަ އެންމެ ކަމެއް އިސްލާހުކުރަންނުވޭ. ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ގާނޫނަށް އިސްލާހުގެންނަންވީ ޕާޓީގެ މަޖިލިސްތަކުގެ ތަރުތީބުގައި އެއީ އެންމެ ދުރިހެނދު ފުރަބަދަ މަޖިލިސްތަކުން ތާށިވީމާ، މި ދަންނަވާ މަޖިލިސްދީ. އެއީ އިސްލާހުގެނައުމަކީ ވަރަށް ކުޑަކަމެއް. ނުލިބުނުކަމުގައި ވަކި ނަމަ، އެ ޕާޓީއެއް ވަކި ދުއްކުމެއްގެ ބެހުމުގައި ސަސްކާރީ ނޫނީ ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އުސޫލުތަކެއް ކަނޑައެޅުމަށްފަހުގައި ބަދަލުތަކެއް ކުރުމަށްފަހުގައި އެ ޕާޓީއެއް އުވައިލަނީ. އޭރުން މި ކަންކަމުން ހައްލުވެގެންދާނީ. ރައްޔިތުން ބޭނުމުގައި ތުރުތުރާ ސަރުކާރު! ރައްޔިތުންގެ ފުރުޞަތު ބަދަލު ނުކުރެވޭ މި އަސްލަހަށް ވަކި ކަހަލަ ވައްކަމެއްގެ ބުރައިން. މިކަން ދިމާވި ރައްޔިތުންނަށް ސާފުވާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން ރަނގަޅަކަށް ގޮސް އެއްބަސްވެގެން ބަދަލުތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން ޕާޓީގައި ހުންނަ އެންމެ އިހުތިސާބު މިހާރު، އެކަމަކު ހިމާޔަތްތެރިވާ ޕާޓީތަކުގެ ފިކުރުތަކަށް ފުރުޞަތު ވެސް އެކަމުގެ ޒުވާން އެހެން ޕާޓީތަކަށް ދޭން. އެކަމަކު ހުރިހާ ޕާޓީތަކަށް ސަރުކާރުން އެހެން ޕާޓީތަކަށް ވުރެން. އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ގޮސް ޝަރުތުތަކެއްލާފައިވާ އެ ބޫރުގެ ޒުވާން އެހެން ޕާޓީތަކަށް ގޮސްފައިން ކަމަކަށް ވެސް. ސުދާ ގޮސްފައިން ކަމަކަށް ވެސް. އެހެންނަމަވެސް، އާދަޔާއި މި ކަންކަން ހިނގާކަމުގެ ޝަރުޠުތަކެއް ބަދަލުކުރުން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެހެން ޕާޓީ ހުރިހާ އެންމެން މި ޕާޓީ ގެންގޮސް އެހެން ޕާޓީތަކަށް ވެވޭ. މިއީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހަމަ ވަރަށް ކަނޑަތިމަން އޮތް ކަމެއް. މި ކަނޑައެޅުން އެ.ޕީ.ޕީއަށް ވެސް ޚުލާސާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ކަނޑައެޅުން ޚުދާ މި ވާހަކަ ދަންނަވައިލާފައި ނިންމާލަން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދިއްގަރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިސްމާޢީލް ޙަސަން.

ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިސްމާޢީލް ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! ސިޔާސީ ޕާޓީތަކަށް މީހުން ވެއްދުމާއި ވަކިކުރުމުގައި އަމަލުކުރަމުންދާ އުސޫލާ ގުޅިގެން އަންގުންނާއި ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ކަނބޮޑުވުންތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ހުށަހަޅައި އެއަށް މަސައްކަތްތަކެއް ކުރިއަށްގެންދާ ރިފޯމް، އެ ރިފޯމް އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ވާހަކަދައްކަމުން މި ގެންދަނީ. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ކޮމިޓީން މި

ވަނީ ހަމަ ވަރަށް ރަނގަޅު މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވިފަ. މިކަން ކުރިއަށް އޮތް ތަންތަނުގައި އިސްލާހުކުރުމަށް ހުށަހެޅުންތަކެއް ވެސް ހުށަހަޅާފަ. އަދި އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ވެސް އެބަހުރި ގާނޫނަށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތަކެއް ވެސް ހުށަހަޅާފަ. އެ ބަދަލުތަކާ އެކީގައި އެ މަސައްކަތް ކުރުމަށް ރިކޮމެންޑޭޝަންސްތަކުގައި ނުވަތަ ހުށަހެޅުންތަކުގައި ހުރިކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ބައެއް ބޭފުޅުން، އަޅުގަނޑުމެންގެ އިދިކޮޅުގެ ބައެއް ބޭފުޅުން ވާހަކަތަކާއި ދެންމެ ދައްކަވައިފި، ރައްޔިތުންގެ ޤުދުރަތް ރައްޔިތުންނަށް ނާނގި ފުރަތަމަ ހުށަހަޅަމުންދާ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިއަދު މި މަސައްކަތަކީ ހަމަ ވަރަށް ފަސޭހައިން ހައްލުކޮށްލެވޭނެ މަސައްކަތެއް. އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނަކީ މިނިވަން މުއައްސަސާއެއް، ގާނޫނީ ބާރު ލިބިފައިވާ މިނިވަން މުއައްސަސާއެއް. އަދި ސަރުކާރުގެ އެހެން ނިޒާމުތަކާއި، ނިޒާމުތަކުގައި ހުރި މަޢުލޫމާތުތަކާ ގުޅުވައިލެވިގެން، ގާނޫނީ ބާރާ އެކުގައި މަސައްކަތްކުރެވޭނެ މުއައްސަސާއެއް. އެހެންކަމުން، އެ މުއައްސަސާއަކީ ކުރާއިރުގައި މިސްޓަރީކަން، މިހާރު ކޮންމެ ދިވެހި ރައްޔިތަކަށް މި ވަނީ އީ-ފާސް ލިބިފަ. އަދި ކޮންމެ ރަށެއްގައި ހުންނަވައިގެން ވެސް އެ ބޭފުޅަކަށް ސަރުކާރުގެ ނިޒާމާ އެކުގައި ނުވަތަ ނިޒާމުން ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތަކުން ކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އެބަ އޮތް ލިބިފަ. އަދި ކޮންމެ ބޭކަ ރަށްރަށުގައި ވެސް؛ ރައްޔިތުން ބޭނުންގައި ހުރި ކަމަށް ވާނަމަ، އެ މަސައްކަތުގައި ހުންނަވައިގެން ވެސް އެ ބޭފުޅުންގެ ޔޫނިޓް ވެސް މިއަދު އެ ނިސްބަތުގެ ދާއިރާއިން އެ ބޭފުޅަކަށް ކާކުކަން އެނގިގެން މަސައްކަތް އެބަ ކުރެވޭ. އެހެން މަސައްކަތްކުރާއިރުގައި އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އެ ބޭނުމަކީ އެ ހުރި ޕާޓީއަކަށް ވަނުމާއި، އަދި އެހެން ޕާޓީއަކަށް ބަދަލުވުމާއި، މި ހުރިހާ ކަންތައްތަކެއް މިދަންނަވާ ގޮތަށް އެ ބޭފުޅަކަށް ކާކުކަން އެނގިގެން އެ ބޭފުޅުގެ ވަގުތާ އެ ކަންކަން ކުރެވޭތީ ގޮތް މިއަދު އެބަ އޮތް ހެދިފަ. ހަމަ އެއް ނިޒާމެއް. އަޅުގަނޑުމެން ހިނގާ އެންމެން ވެސް މި ރިޕޯޓް، ހިނގާ ދިވެހި ރައްޔިތުން، ހިނގާ ރަށްރަށަކަށް ދިޔަ ދިވެހި ރައްޔިތުން ވެސް، ގިނަ ބޭފުޅުން ގޮތުގައިވެސް ސޯޝަލް ފޯން. އެ ބޭފުޅުންނަށް ސީދާ އެ ޕާޓީއަށް ވަދެ، ޕާޓީން ބަދަލުވެ، ޕާޓީން ވަކިވުމުގެ އިޚްތިޔާރު ލިބޭނެ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ނިޒާމު ބައްޓަންކޮށްފައި މިއަދު އެބައޮތް. އެހެންވީމާ، އެކަން އެގްރީމަންޓް ކޮންޓްރޯލުގެ ނިޒާމީ އިންތިޒާމު. މިއީ ޕްރޮޓެސްޓް ސަރަހައްދުގެ ވާހަކައެއް ނޫން އަޅުގަނޑު މި ދައްކަނީ. މިއީ ހަމަ ވަރަށް އާދައިގެ، މީހާ ވެސް މިސާލަކަށް އިސްތިއުފާ މިނިސްޓްރީއަކުން ބަދަލުވާފައި ވާނަމަ، އިސްތިއުފާ މިނިސްޓްރީން ކަނޑުވާލެވޭނެ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް، ހިފާ ޝަރުޢީ ބޭނުމަ. ހާމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަށުގައި ހުރި ކަން ކުންފުނިތައްކަން އެބަ އިނގޭ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ޚިދުމަތްތަކުން ބޭނުންވާ ދެކޭ. މިއުސޫލު އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މިހާރު ވެސް މި ޒަމާނުގެ ދިނުމުގެ ސިޔާސީ؛ އަސާސީ ޤާނޫނު ހިފެހެއްޓުމުގެ ދިރުމުގެ ސިޔާސަތު ހަމަ ފުރިހަމަކަމާއި ކުރިއަށް، ގާތްފަހަރާ މި ސުލްޙަވެރިކަމުގައި އެ ކަންކަން ވަރަށް ބޮޑަށް ހަމަ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ވަނީ. އެހެންވީމާ، އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ވެސް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި، މި ދެންނެވި ގޮތަށް އީ-ފާސްއަށް ބަރޯސާގެ

ރައްޔިތުން ފެސިލިޓޭޓުކުރުވި، ފަރިޔާދުކުރުވެގެން އެ ނިޒާމުގެ ތަރުއީން މިދުނިޔެ ގޮތް ޖާހިލުން ވަދެވޭނެ ގޮތް ހަމަޖެއްސައިދިނަ އެކަން އެހެރީ ނިމިދަ. އެހެންވީމާ، އޭރަން އަޑުގަސްދޭތެން މި ލިޔަންޖެހޭ އެއްޗެހި، ދަންނަވަންޖެހޭ ވާހަކަ މަދުވެފައި، ކަން ހަނދާންކުރުވަމުން ކުރިއަށްދާނެތީ. އެކަން އަޑުގަސްދޭ ހަމަ ގަރާރުތަކަން ބޭނުންވީ. ދެން ބަޔާންކުރެވިގެން އަޑުގަސްދޭ ހަމަ އަސްލުއަކުވެސް ގަރާރުތަކަން ބޭނުން، ރައްޔިތުން 65 ގޮސްދޭ އެމް.ޕީ.އަކު ދިނީ ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް ވިސްނާލަ. އަޑުގަސްދެއްކުން ވަރަށް ރަނގަޅު މަސައްކަތްތަކެއް މިތާގައި އެމް.ޕީ.ން ކުރަމުން މި ދަނީ. ވަރަށް ގިނަ؛ ވިސްނައިލައްވާ ހިސާބު، ހިސާބު ބައްލަވައިލީ ކަމަށް ވާނަމަ، އަޑުގަސްދެމުން މި އޭޖަންޑާ-19 ގެ ވަޑީ ފުރުޞަތުގަން ބޭނުންވާ ހުރިހާ ގޮތްތަކެއް ވަނީ މިހާރު ހަމައެ ނިންމާފަ. އަދި އެ މަގުން މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަމުން ސަރުކާރުން ފެށި އެ ގެންދަނީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޑުގަސްދެމުން ކުރާނެ ކަމެއް ނުން ކޮށް އަޑުގަސްދެމުންނާ ކުރަމުންދާން. އެއީ ބަޔާންކުރީއެ. ކޮށް އަޑުގަސްދެމުންނާ ކުރަމުންދޭ. ކޮށްދޭގެ ސަމާލުން ކަންތައްތަކެއް ފަސޭހަވެގެންދިޔަ. ނަމަވެސް، ހުރިހާ ވެޖިޓޭރިއަން ފެސް؛ މިއަދު ހަމަ މިސާލަކަށް، އެޗްއައި.ވީ ބަލިތަކެއް ފިޔަވައި ކުރާނީ ބަރަސްތުޅަކު އެބަ ހުރި މިސާލަކަށް ކަމުގައި ފިޔަވައި ފެސް، އިންޑިއާ މިސާލަކަށް ކަމުގައި ފިޔަވައި، ޕާކިސްތާން މިސާލަކަށް ކަމުގައި ފިޔަވައި ފެސް، ޕާކިސްތާނުގެ މިސާލަކަށް ކަމުގައި ފިޔަވައި ފެސް، ހުރިހާ އިންޑިއާގެ ފަރާތުން ހަމަ ވަރަށް ރަނގަޅު ހިދުމަތްތަކެއް ދިނުމަށް މިއަދުގެ ސަރުކާރުން މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަމުން އަޑުގަސްދެމުން ގެންދަނީ ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ ބަޔާންކުރީއެ. އަދި އަޑުގަސްދޭ ކުރިން ފެސް އަޑުގަސްދޭ ދިވެހިރާއްޖެ، މިދިވެހިރާއްޖޭ އެކަކަށް ރައްޔިތުންނަށް ރައްޔިތުންގެ މަސައްކަތްތަކުން، ރައްޔިތުންގެ ޙަޤީޤަތުން ބޭނުންވާ ކަންކަމުގައި ކުރިއަށްދާނެ ވަރަށްބޮޑު، ހަމަޖެހުން މިއަދުގެ ސަރުކާރުން ފެސް އަޑުގަސްދޭ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، އަޑުގަސްދޭ މި ކަންކަން ހަމަ ވާހަކަދައްކަން އަޑުގަސްދޭ. މި ފުރުޞަތު ދެއްވީ ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިސްދޫކަލައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު.

އިސްދޫކަލައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން ވެސް، އަޅުގަނޑު ވެސް މިއަދު މިއަށް ވާހަކަދައްކާލަން ބޭނުން. ދެން ސިޔާސީ ޚިޔާލު އެކުވެރި ރައްޔިތުގެ މެދާ އެދެއް ދުވަހުން މި ދިރާގު، ހަމަ އެ ގޮސްފައި އެކޮޅަށް މިއަދު ވެސް ފޮނުވަމާ. އަޅުގަނޑު ޤާނޫނަކާސް ބޭނުންވާ ނުކުތާއަކީ، ގާނޫނުގައި އޮޅުނު، އެކަމުގެ ކުރިއަށްދިޔައުމަށް އެކަނި، އެހެން ހަމަހަމަކޮށް

ދިރާއިމާ، ދެން އެއިން ނުކުންނަ ނަތީޖާއަކާއި، ޤައުމަށް ލިބިފައި ހުރި ނުރައްކަލު ކަންކަމާއި ރަނގަޅު ކަންކަމާ ފާހަގަކުރުމި، ނޭޝަނަލް ޑެވެލޮޕްގައި އަޅުގަނޑުމެން ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ އެންމެން ތިބި ވާހަކަދައްކާއިރުގެން މިހިރަ ކަހަލަ ބޭނުމީ މަސްވަރާތައް މިއީ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަމި. ފުރަތަމަ އެއީ ކަމަކީ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ހިތްގެ އަޖެން ގަބޫލުކުރަން، ސިޔާސީ ޖެހި އުފައްދައިގެން މި އުޅެނީ ،އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ވެސް ޤައުމާއި ރައްޔިތުންގެ ކަންކަން ރަނގަޅުކުރުމަށްޓަކައި. އެހެންނަމަވެސް، ބައެއް ފަހަރު ބައެއް ކަންކަން އެބަ ހުރޭ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޚިޔާލު ތަފާތުވާ ސަބަބުން. ޖާތީ ނަފްރަތުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އެ މީހާ ހިތްހަމަނުޖެހޭ ބަޔަކު އެކަމެއް ކުރިމީވެ. އެހެންނަމަ ދުވަސް، އަޅުގަނޑު ދެކޭ ގޮތުގައި މިކަހަލަ ބޭނުމި ޤައުމީ މަސްވަރާތަކުގައި އެކަން ދެކެންޖެހޭނީ އެގޮތަކަށް ދުވަސް ކަމަށް އަޅުގަނޑު މި ދެކެނީ. އެހެން އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވައިލީ، ޕީ.ޕީ.އެމް.ގެ ވެރިކަމުގައި މޯލްޑިވިއަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ބޭންކް އޮތުގައި އިޢުލާނުކުރި، އުފައްދައިގެން އިޢުލާނުކުރިއިރު އައިއިރުގައި އެ ޕާޓީގައި ތިބި 24000 މެންބަރުން އެ ބޭފުޅުން ގެނެސްދަން އާދު ގެންނަވި ބަދަލުވުން މިއަދު އެ 24000 މެންބަރުން ވަކިވެފައި އެ ވަނީ އެމް.ޑީ.ޕީން. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން އެ މެންބަރުން ކައިރިއަށް ގޮސް ހަމަޔަށް ފަހަރު ދިއުމަށް އެ މެންބަރުން ގެނެވުމަށްކުރާ ދުވަސް ފަހަރަކަށް ޖެހިއަށް ތިމަންނަ ފާރު ފުރަތަމަޔާއި ކަމަކަށް. މިއީ އަޅުގަނޑު؛ އެއީ ކިހާ ބޮޑު، ކިތައް ހާސް ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤު ބައެއްގެ ނަފްރަތުވެރިކަމުން މިއަދު ހަލާކުވެ ގޮސް ނުވަތަ އެ ޖެހިއަން ކިހާ ބޮޑު ހައްޤުތައް ގެއްލިދާނެކަމާ މި އޮތީ؟ އެ ރައްޔިތުންގެ ބޭނުންތަކާ ފިކުރަކަށް، އެ ރައްޔިތުންގެ ބޭނުންތަކާ ސިޔާސީ ޖެހިއަކަން ވަނުމުގެ ހަރުގެ، ކޮންމެ ރައްޔިތަކަން ވެސް ލިބިގެންވާ. އެހެންނަމަވެސް، އެ ބޮޑުތަކަށް ޖެހިއްޖެގައި މިހާ ވިޔަފާރިތައް ހަމަހުރި ވަކި ބަޔަކަށްތޯ؟ މިއަދު އެމް.ޑީ.ޕީން ސަރުކާރު، 12 ޖަހާއިރު ސަރުކާރުފުރާ އަނެއް ބޭފުޅަކުން އެބަހީ 2 ޖަހާއިރު އެ ދަނީ. ގޮސް ހަމަ އެ މީހާ ވަދެވޭ، އެ މީހާ ވަދެ އެބަ ސަރުކާރަށް. އެހެންވީމާ، ވަކި އިދިކޮޅަކަށް މިހާ ބޭފުޅުންނާކުރެ ވަކި ދަނީއެއް ނުކުރެވޭ އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެންގެ އަނގާތައި، އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަންކަމާއި، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕަބްލިކަށް، އަޅުގަނޑުމެން ގެންގުޅޭ ހަމަޔަކާއި އުސޫލުތަކުގެ މަސައްކަތް ރައްޔިތުން ވެސް އެ ކަންކަން ބަލައިގަންނާނީ. ދެން އަނެއް ކަމަކީ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އެއްޗަކީ ފާހަގަކުރަން ބަލައިގަންނަވާ ވެސް އެ ކަންކަން ބަހައިލެވެނީ. ދެން މި ޤައުމުގައި މި ވާ ގޮތަކީ، ސިޔާސީ ޖެހިފައި އުފައްދައިފައި އެބަ ހުރި ހަމައެކަނި ޓީވީޗެނަލްތަކާއި، ސިޔާސީ މަސްއޫލު އަންނަނިވި ގޮތަކަށް ޒިންމާދާރުވާ ދީނީ ޚިދުމަތާއި ބަޔަކު ގޮތް ގޮތަށް. ފާޑުވިޔާ މި ވާ ގޮތަކީ، އެއީ އެ މިހާރު ވެސް އެއްބައެއް ދެންނެވީ. ކިހިނެތް މިހާރު ވެސް އެއްބައެއް ދެންނެވީ. ތިމާގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިކަން މި ކުރެވޭނީ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އެއީ އެކަން އަންނަނިވި ކަހަލަ ފާހަގަ ޕާޓީތަކުން. ކާރަނަމަ؛ ކަރުނަ އިސްލާމިކް ގްރޫޕެއް އެބަޖެހޭ، ސިޔާސީ ޖެހިފައިވާ ކަރުނަ. ވަރަށް އަވަހަށް ސިޔާސީ ޖެހިފައިވާ ކަރުނަ

އިސްލާހުގެނެސްގެން ނޫނީ އަޅުގަނޑު ދެކޭ ގޮތުގައި މި މައްސަލަ، ފެންބަރުސްޓާގެ މައްސަލަތައް ފެށި އަދި ދިމާވެގެން މި އޮޅޭ ނުހަނު ކަންކަމުގެ މައްސަލަތައް ފެށި އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ހައްލުކުރެވިގެނެއް ނުދާނެ. އަޅުގަނޑުމެން، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ކުޑަ ވަގުތުކޮޅެއްދެއްވާ! އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ސިޔާސީ ޕާޓީތަކަށް ބަޖެޓުގައި ލާރި ވެސް ދޫކޮށްނުދޭނެ. އަޅުގަނޑު ދެކޭ ގޮތުގައި ސިޔާސީ ޕާޓީއަށް ލާރި ހޯދަން ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ މެމްބަރުން ނަގާ ފަންޑުތަކުން. ދުނިޔޭގެ އެހެން ތަންތަނުގައި ވެސް އެކަން ކުރަނީ؛ ވަރަށް މަދު ގައުމުތަކެއްގައި މިގޮތަށް ލާރި ދޭ ގައުމުތަކެއް އޮންނަނީ. ދެން ލާރިއެއް ދީ ކަމަށް ވަންޏާ ބަޖެޓުގައި ޚާއްސަކޮށް އިލެކްޝަނުން ބޭއްވުމަށް، އިލެކްޝަނުގައި ބައިވެރިވުމަށް، އެ އިލެކްޝަނުން ރައްޔިތުން މިންކުރާ މިންކުރުމުގެ މަސައްކަތް އެއްކޮށް ދިމާކުރުން ނޫނީ އަޅުގަނޑު ނުދެކެން ގޮތެއް ކަމަށް. އެހެންވީމާ، މިއަދު މި ދާ ގޮތަށް އަސްލު ދެއިސާ ދާ ކަމަށް ވަންޏާ އެ ދަނީ، ގާނޫނުގައި ލިޔެވިފައި ހުރި މިންވަރަށް މަސައްކަތް ވެސް ކުރަން އެބަޖެހޭ. ރައްޔިތުންނަށް ކަންކަމުގެ ޒިންމާދާރުވުމާއި ދާއިރާއިން ވެސް އެބަޖެހޭ. ރައްޔިތުންނަށް ރަނގަޅު މަގު ދައްކައިދީގެން؛ އެހެން ނުދައްކާ ތިބެތިބެފައި، ހަމަ ލިބުނީމާ ރައްކާކޮށް ތިބެ، ހަމަ ވަގުތުޖެހުނީމާ ނުކުމެފައި އާން، ތިމަންނަ މިއީ ސިޔާސީ ޕާޓީއެއްގެ ލީޑަރެކޭ. އެހެންނަމަ ފައިސާ ހިފުމުގައި އެކަށީގެންވާ ހިސާބެއްގެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ލިބެން ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލެއްނުކުރަން. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ މުޖުތަމަޢުގައި އަސާސީ ގޮތެއް އޮންނަ ގޮތް ހުރި އެކަން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަދައްކައިގެން، އަޅުގަނޑު ރައްޔިތުން ދަނެގެން ކޮމިޓީގައި މި ކަންކަން ހައްލުކުރެވޭ ކަމަށް ނަމަ، އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މިއީ ރައްޔިތުންގެ ބޭނުން ކަމެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން އުޅެން އިސްލާހުކުރަންވީ. ދެއްވި ފުރުސަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މަތިވެރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރު.

<u>މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ސިޔާސީ ޕާޓީތަކަށް މިހެން ފައިސާދިނުމަށް ބަލާއިރު ހަމަހަމަކުރުމުގެ އުސޫލާ ގޮތުގައި އާންމުންނާއި ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ކަންތައްތަކުގައި ވެރިކަމުގެ ގެކޮޅުން ރައްޔިތުންނަށް ދޭ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް ނިންމާ ކޮމިޓީ ރިޕޯޓް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ކޮންމެވެސް ފަރާތަކުން ދެކޭ ޑިމޮކްރަސީގެ ބޭނުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަނިޔާވެރިކަމާވެސް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ސިޔާސީ ޕާޓީ އުފައްދަން ބަލައި ޖަމިއްޔާ ޖަމާޢަތް ގާއިމުކުރަން ބަލައި، މިއީ ވަރަށް ގިނަ ބަޔަކުގެ ވަރަށް ބޮޑު މަސައްކަތެއް، ވަރަށް ދުވަހު އަމަލުކުރި ދިރާސާކޮށްގެން ކުރެވުނު ބުރަ މަސައްކަތެއް، އަދި

އެއަށްފަހު ދުރު ހިސާބުތަކަށް ވެސް އަރުވާލެވިގެން އުޅެ، އެތަން ބައެއްގެ ދުރުބާސިރިއާއި، ބުރަ މަސައްކަތްކޮށްގެން އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ހާސިލުވި ކަނޑުދަނޑިއެއް. ސިޔާސީ ޕާޓީތައް އުފެއްދުމުގެ ޖާގަ އިސްލާހުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޑިމޮކްރަސީގެ އެއް މަސައްކަތްތަކުގައި އިސްނަގައި، އެންމެ ބޮޑު ދުރުވިސްނުމާއި އެއް ވާހަކަދެއްކި އެއްވެސް ޝަރުތަކެއް ނެތި، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފުރަތަމަ ރައީސް، ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދު. އިބްރާހިމް ރައީސް؛ މި މަސައްކަތަށް ފެށިގެން ފުރަތަމަ މަސައްކަތްކުރައްވަމުންދިޔައީ ކޮށްދެއްވީމައި. އަޅުގަނޑުގެ ހަނދާންވާ ގޮތުގައި ޑިމޮކްރަސީ ކަމަށް ވަކި ނަމަ، 2003 ވަނަ އަހަރު ކޮށްދެއްވީމައި އެމް.ޑީ.ޕީ އުފެދިގެންދިޔަ. އެ ހަރަކާތުގައި ވަރަށް ފުރާ ފަހިރާއަށްގައި އެ މަސައްކަތްތަކުގެ ފުރަތަމަ ކޮށްދެއްވީމައި. އެއަށްފަހުގައި 2005 ވަނަ އަހަރު ގާނޫނީ އަސާސީގެ ބަދަލުތައް ދިޔައީ އަންނަމުން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ މައިދާނުގައި ޕާޓީތައް ސިޔާސީ ޕާޓީތަކެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހަރަކާތްތެރިވާން ޖެހުނީ ގޮތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބިގެން އެ މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށް ދިއުމުގެ އާދަޔާ ޚިލާފު ނަތީޖާއާ، ބޭނުމުގެ ޑިމޮކްރަސީ އެއްކޮށް 2008ގައި އަޅުގަނޑު ހަނދާން ކުރެވޭ ގޮތުގައި ނަމަ، 2008 ގައި ރައީސް މަޖިލީހުން ބޭނުމުގެ ޑިމޮކްރަސީ އެއްކޮށް ސިޔާސީ ޕާޓީ އުފެއްދުމުގެ ގާނޫނަކީ އިސްލާހުކުރެވިގެން އެ ކަނޑައެޅި ގާނޫނީ އިންތިޚާބުތަކުގައި. ހަޤީޤަތުގައި އެބުނީ ވެސް ގާނޫނީ އެކަން މަސްލަހަތު ނުން.

އެހެންނަމަވެސް، އެބުނީ ރައީސަކަށް ހުރިހާ ބާރެއް އެކަން އަމިއްލަ ގޮތެއް މަސްލަހަތުވެގެން، އެ ހުރިހާ ނުކުތާ އެއީ. ތަފާތު ގޮތުގައި މަސައްކަތްތަކާއި، އެތަން ބައެއްގެ ބޯޖެހި ދުރުބާސިރިޔާ އެބަ، އަޅުގަނޑު ކުރިން ބުނިހެން، އަދުވާތުވެގެން، އެތަން އަހަރުގެ ރާއްޖޭގައި އުޅެންޖެހުނު، މި މަސައްކަތްތަކުގައި ފޯރުކޮށްދިން އެތަން ބައެއްގެ ދިރިއުޅުން ހަލާކުވެ، އެތަން ބައިވަރު ޖަހައިން ގޮސް، އެތަން ދުރުބާސިރިޔާއްގެ މަސައްކަތުން އުފެދިގެން ސިޔާސީ ހަރަކާތްތައް ތެރެއިން އެމް.ޑީ.ޕީ އުފެދުނު އަދި ވޭތުވެދިޔަ. މި ޙަރަކާތުގައި ފުރަތަމަ އުފެދުނު ޕާޓީ. އިބްރާހިމް ރައީސް؛ އަޅުގަނޑަށް މިކަން މި ފާހަގަކޮށްލާ ސިޔާސީ ޕާޓީތަކަށް މިހެން ވަނަވަރުގެ އަދި ކަނޑައަޅުއްވާފައި ބައިވަރު ދުރާލާ، އެތަން ބައެއްގެ ޝަރުއީ ވަނަވަރު މިއަދު އަހަރެމެންގެ މި ދަރުބާރުގެ ވާނުވާ ކަމަށް ތިބި އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަދައްކަމުން ދުވަހެއް ގާތްގަނޑަކަށް ހިނގާފަ އަހަރެމެން ޤައުމު ވަޒީފާއެއް ތައާރަފުކުރުމާއި އަޅުގަނޑުމެން ފަހަރު ދިނީ ދަރުބާރުގައި ރައްޔިތުން ތަކުރާރުކޮށް މިއަދު ހުށަހަޅައި އަޅުގަނޑުމެން އިޖްތިމާއީ ސިފައިގެ ބިނާކުރުމުގެ އުސޫލު ފަށައިގެން ފެށި އެ ސިފައިން އެކަމުގެ ފަހުން އައިސް އެ ދަށުން ޖޯޝެއް ކުރުމުގައި ފާހަގަކޮށް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޝަހީދުންގެ މަދަނީ ފަރާތްތަކުގައި ދުރުބާސިރިއާ، އަޅުގަނޑު ބުނީ. ބަޔަކު ތަނެއްގައި ގެއްލުން ދިނީ ގޮތުގެ ބާރުގައި އަދި އެހެން ބަޔަކަށް ދަރުބާރަށް ބޯހިމް.

އެތަން ހަމަ ބަހަނާ އެމް.ޑީ.ޕީ ބަޔާއި ވާހަކަ ދެއްކުނު ފަރާތުން ރައީސް، އިބްރާހިމް ރައީސް ނިމިދާނެ ގޮތުގައި ވެރިކަމުގައި، އަޅުގަނޑު ދިރިއުޅުއްވާ ގައިދާއް، ކަނޑައެޅި ބަޔަކަށް ވާނަމަ ދިން ގާތުގައި. އެއީ ކުރިން ގާތުން ބަޔަކު ވެރިކަމުގައި، އަދި ބިރުގަތުމަކާ ދަރުބާރުގައި ގާތް ފަރާތް ވެރިކަމުގެ ދުވަހެއް ބޭނުންކުރި ވަގުތު ބަޔާއި، އެ ވެރިޔަކަށް ދިނީ ބަޔާއި، އެތަން ބަހަނާ ސިފަ ގޮތަށް ޤައުމުގެ ދުރުބާސިރިއާ ފުރުޞަތުވެސް ހޯދިން.

މިއީ އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ ވަރަށް މުހިންމު ސަރަޙައްދެއް ތާރީޚީ ގޮތުން ޖަމާޢަތްތަކެއް ކަމާ ހަމައެކަނި ނޫން. ބޭނުމަކީ

ކާރިސާތަކާއި ދިމާވެގެން ނޫން ގޮތަކަށް ކުރިން ގާނޫނީ ގޮތުން ބާރު ދީފައި ހުރި ކަންތައްތަކަށް ބަދަލުގެންނަން އެ ކަންތައްތައް؛ އޭރު ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކަށް ފަހުން ގެންނަ ގާނޫނަކުން ތަޠްބީޤުކޮށްގެން، އެކަން ކުރަން މަޖުބޫރުކުރުމަކީ އެއީ މިއަދު ގާނޫނީ ހަމަ އަޚްލާގީ ގަބޫލުކުރާ އުސޫލެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، އެކަން ކުރުމުގެ އާޚިރު ނަތީޖާއަކީ އެމް.ޑީ.ޕީން 24000 މިލިއަނަށް ވުރެ ގިނަ ދަރަނިން ދިޔައީ ކަނޑައިގެން. މިކަން ވެސް ކުރީ އެ ބަޖެޓުން. ޕީ.ޕީ.އެމްގެ ބަޖެޓުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ތަކުރާރުކުރަން ޖުޑީޝަރީގެ ވާހަކައާއި ހިނގާދިޔަ ވާހަކަ އެ ބަޖެޓުން ދެއްކެވިމާ ބޭނުންވޭ ބަޔަކު ފަހަރު އަޅުގަނޑު ހަނދާންކޮށްދޭން އެހެން ބަޖެޓެއް ފާސްވަމުން ދިޔައިރު އަޅުގަނޑު ނުދަންނަވާނަން، ހަމަ އެ ބަޖެޓުން އަދި ބަހުސް ކަންކަމެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިލެކްޝަން ކޮމިޝަނުގައި މައްސަލަތައް ނެތް ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ނުދަންނަން. ހަމަ ހުރިހާ ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުން ވެސް އަދި އަމިއްލަ ފަރުދުންނަށް ވެސް ކެންޑިޑޭޓުކަމަށް ވުން، އެ ކަންކަން އެ ތަނުގެ ހިނގަމުންދިޔައިރު އަޅުގަނޑު ނުދަންނަވާނަން. އެހެން މި ބުނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑަށް އެބަ ފެނޭ މިސާލަކަށް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ސަރުކާރު ނުވަތަ ޕީ.ޕީ.އެމްގެ ސަރުކާރު އިންތިޚާބުވެގެން، ކުރިން ސިފަ އިންތިޚާބުތަކަކީ ވަރަށް ކުރުކަމުގައި ތިބޭ ބާރުވުން އެ ބޭނުން ނަހަމަގޮތުގައި މި ޕާޓީގެ ދުވަހެއް ނުވޭ، އެ ބާރުވުންތަކެއް ނޯންނަ ގޮތަށް އެކަން ފާހަގަކޮށް ބަދަލުވެފައި. އެހެންވީމާ، އެކަމަކު އެ ބާރުވުން އިންތިޚާބުވެފައި ވަނީ އެމް.ޑީ.ޕީގައި ނުވަތަ ޕީ.ޕީ.އެމްގައި. ޕީ.ޕީ.އެމްގައި އިންތިޚާބުވެފައި ގާނޫނީ ގޮތުން އެ ކަމުގެ ކުރިމަތިން އިސްތިސްނާކޮށް ކުރިމަތިލާ އެ ބާރުވުންތަކެއް ނުދާނެ އެބަހުރި އަނެއްކާ އެއްކަލަ ބާރުތަކަކީ ބަދަލުވެވޭ. މި ސަރުކާރުން ބައިވަރު އެބަހުރި. ދެން ގުޅިގެން މިސާލު ބަހައްޓާ ސިޔާސީ ޕާޓީތައް އަދި ތަރައްޤީގެ މައްސަލަތަކުން، ނުވަތަ ރަސްމީ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުގެ ކޮމިޝަނުގެ އަދި އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ދައުލަތުގެ ވާހަކަދައްކާ ނޫން. އެހެންބަލާ އަޅުގަނޑު ގާނޫނުއަސާސީ ބަޔަކު ޕާޓީ ފަރާތުން ތަފާތު ކަމަކަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރަނގަޅު ސިޔާސީ ބަދަލުތަކެއް އޭގެ ހުރި ނަމަ، ގޮތް؛ މިސާލަކަށް އެމް.ޑީ.ޕީގައި ހުރިނަ މިހާރު، ބޭނުން ކުރިއްސަރުގެ ކޮމިޝަނުގެ ދަރުބާރުން އެހެން ގޮތަކަށް ބަދަލުވެއްޖެ އެހެންކަން. މި ހާލަތުގައި ނުހިނގާނެ. އެހެންކަމަކަށް ނަމަ، ކޮން ހިސާބަކުން މި މައްސަލަ މި ސްޓޭޓުގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ ސާފުވޭ. އެބަ ސާފުވޭ. އެހެންވީމާ، އެކަންކަން އެބަ ޖެހޭ ހަމަޖެހިގެން. އެކަންކަން ހަމަޖެހުންތަކާއި ސިޔާސީ ގޮތުން މީހުންގެ ބޮޑުކަމާއި ނުވަތަ އާއްމު ރައްޔިތުން ބޮޑުކަމާއި މި މައްސަލަ އަޅުވާލައި އަދި ނިންމާލާފައިވާކަން މިއީ އެއްގޮތް ޖެހިލާދޭ ގޮތުގައި މިކަން އަޅުގަނޑުމެން ކުރުވެފައި ކަމަށް އަޅުގަނޑު ނުދެކެން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދާދި އިހަށްދުވަހު ފެނިގެންދިޔަ، ކުރީ ޖުޑީޝަލް މިހާރު ހަމަޖެހިގެން ހިތާ ދުވަހު ދުވަހު އުފެދިފައި އުޅުނު. ދެން މިކަހަލަ ވަރަކަށް ކޮށްފައިވާ ވަރަށް ގިނަ ދުވަހު ދުވަހު އުފެދިފައި އުޅުނު. މާދަމާ ވަރަކަށް އެބަޖެހޭ ދައުރާއި ގިނަ ފެނިދާނެ. މިދުވަހު މި ތިބީ، ރަނގަޅަށް ކަމުގެ ނިޒާމުގެ މިހާރު ވަގުތަށް ދިޔައީ ނޫން. ބިލެއް ވެސް ހުށަހަޅާ ނޫން. އެކަމަކު

ފެނިގެންދިޔައީ އެ މުއްދަތުގެ ހަމަވާން ދުވަހަކުން ވީއިރުގައި 1000، 2000 މީހުން ހަމަސްފުގެން ޕާޓީ އުވާލަން ހުރި ކޯޓުތަކު ޕާޓީތައް ކުއްލިޔަކަށް މީހުން ހަމަވެއްޖެ. އެއްކަލަ ޕާޓީތަކަށް ގާނޫނީ ހައިސިއްޔަތު ލިބިއްޖެ. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިހިރީ ކަންކަމަކީ ޑިމޮކްރެޓިކް ދައުލަތުގައި ޕޮލިޓިކަލް ޕާޓީ ސިސްޓަމުގެ ތެރޭގައި ކޮންސެޕްޓެއް ނޫޅޭއްކާ އަޅުގަނޑަކަށް ބޭނުންވާކަމެއް ނެތް. އެކަމަކު އެކަން އެނގޭނީ ތަޖުރިބާކޮށް ބެލީމަ. އެހެންނަމަވެސް އެއް ދުވަސް، ދެ ދުވަސް ތެރޭގައި ހާހުން ދެ ހާހުން މީހުން ޕާޓީއަށް ވައްދައި، އެ ޕާޓީގެ މެންބަރުންގެ އަދަދު ހަމަކޮށް، އަނެއްކާ އެ ޕާޓީ ވޯޓުދޭގައި ބޭއްވޭ ގޮތަށް ހަމަޖެހިގެންދިޔަޔާ، ހަމަގައިމު ފަސް ހަމަބޭއްދިން ގަބޫލުކުރާއިރުގައި ވަރަށް މުސްތަޤިލް ކަންތައްތަކެއް. އެކަމަކު އެ ކަންތައްތަކާއި ފެށޭ އެބަދޭ ހަމަ ދޮރުވާލައްކާ ފެށޭ ވަރުން. އެހެންވީމާ، ގާނޫނުފެށޭ ހިސާބުގައި ގާނޫނުފެށޭ މަސައްކަތްތަކާއި ނޫން، ބޭސިކު މައްސަލަތަކާއި އެކަ ވީ. ޕާލިމެންޓުގައި ޕާޓީއަށް މީހުން ވެއްދުމާއި ޕާޓީއަށް މީހުން ވަކިކުރުމާއި އަދި ޕާޓީއަށް މީހުން ކަނޑައެޅުމުގެ އުސޫލުތަކެއް ހަރުދަނާކޮށް، އަދި މިހާރަކުވެސް ރަސްމީކަން ދޫދުން ފެންނަ ގޮތަށް މިކަން ކުރެވެން އެބަޖެހޭ. އެ އަދަދަކީ ވެސް ގަބޫލުކުރަން. މިހާރު އެމް.ޑީ.ޕީން ވެސް އެކަން ހާސް މެންބަރުން؛ ރަޖިސްޓަރީގައި އެމް.ޑީ.ޕީގައި އެތައްހާސްއެއް އަހަރެއް ވެގެން މި ޕާޓީއަށް ބަދަލު ކުރުމުގެ ހިސާބުން އަލިއަށް އެ ބޭފުޅުން ހަރަކާތްތެރިވުމަށް މިބި އެކަން ހާސް ބަހައްޓާ ދިރުމަށް މި އާދަޔާ ގެންގުޅުން ކުރުމަކީ ބަދަލުކުރަން، ގެންގުޅުން ކުރުމަށް ބަދަލުކުރަން؛ ރަޖިސްޓަރީގައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ގާނޫނީ ގޮތުން ކުރެވޭ ކަމެއް ނޫން އެއީ. ހަމަ އަބަދުވެސް ތަކުރާރުން މި ދަންނަވަނީ، ކުރިން ގާނޫނީތަކާއި ގުޅުންހުރި، އުސޫލުން ގާނޫނީ ބާރު ލިބިގެން ވަޒަންކުރާއިރު ދިޔަ ބަދަލު، އޭގެ ފަހުން ފާސްކުރި ގާނޫނުތަކުން އެ މީހުންގެ މައްސަލަ ކުރިން ކުރިން ތަޢާރުފުކުރާ ކަމެއް ކުރިއަށް ބަލައި މަސައްކަތް ނުކުރެވޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެހެންވީމާ، އަދިވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނަން ބޭނުން، ހަމަ ގާނޫނީ ބޭނުން، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ގާނޫނީ އަސާސީ ގަނޑުވަރެއް ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގައި ރައީސް ހާމަކުރުން ގެންނަން ބަދަލު ގެނެސް ވަކިވީ ހުރިހާ މެންބަރުން އަދުލުވެރި ޕާޓީގެ މެންބަރުން ބަހައްޓަކަށް ދަރުމަކުރަން. އެއީ ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. ގާނޫނީ ގޮތުން އެކަމުގެ ނުކުރެވޭ. އެއީ އިއްވިފައި ހުރި ކުރުމުގައި ކުރެވޭ ކަމެއް ނޫން. އެއީ ކުރިން ކުރުން ތަޢާރުފުވާ ކަމެއް އެ ބޭފުޅުންގެ މައްސަލަ ފެހުން ތަޢާރުފުކުރާ ގާނޫނުކުރަން ކުރިން މަޖިލީހުގެ އަދުލުވެރިކަމުގެ ނުކުރެވޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ހިންގާލަމުން ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާން ބޭނުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުން މީހުން ވަކިކުރުމުގައި އަދި ވަކިކުރުމުގައި އިސްލާހުކުރާ މި އުސޫލުތަކާއި، މި ކަންކަމަށް މި ކަން ދެކިދޭ ގޮތަށް، ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ތެރޭ ވެސް އަދި އެންމެންގެ ތެރޭގައި ވެސް ކުރަން ހަރުދަނާކުރުމަށް ހަމަ ޑިމޮކްރަސީއެއް ކުރިމަށް ނުފެނޭ. އެ ގާނޫނުގެ އެބަ ހުރި ޤާނޫނީކަން. ރައީސާގެ ސަރުކާރުގެ ވަކިން. އެ ގާނޫނު އެބަ ބޭނުން ހުރި ގަވާއިދުގައި، މިކަންކަމުގެ އެބަ ގާނޫނީ ދާއިރާގެ ފެށިގެންދިޔަ ޤަވާނީނުތަކާ. އެހެންކަމުން މި ރިޔާސަތުން އެބަ ބޭނުން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ގާނޫނުތަކުގެ އަޑުގައި އެ ފަހުގައި ފެށިގެން އެކުލެވޭ ފުރުސަތު އެބަ ދީ.

ދެން ކިހިނެއް މިކަން ހުރީ؟ ޙާޟިރު މި ހުރީ ފިންގަރޕްރިންޓްޖަހަން ޗުއްޓީގައި. އެކަމަކު އެ ޖަގާ ފިންގަރޕްރިންޓް ވެރިފައިކުރުވާން ފެސިލިޓީއެއް، ވަސީލަތެއް ނެތް އެ ބޭނުމަށް އަތޮޅުގައި. އެހެންވީމާ ދެން ކިހިނެއްތޯ މިކަން ހުރީ؟ އެހެންވީމާ، މިއަދުވެސް ތަންކޮޅެއް އަދުގަނޑަށް ހިފަސް ހަރުދަނާ ގޮތަކަށް މިކަން ކުރުވިއްޖެނަމަ ނޫން ގޮތަކަށް އަދުގަނޑުވަނީ މި މައްސަލަ ހައްލުނުކުރެވިފައި. ދެން އިދާރީ ސަރަހައްދު ބަޖެޓާއި ވަސީލަތްތަކާއި، އެ ކުރިއަރުވާ ބަޖެޓާއި ހުރިހާ އެއްޗެއް ހަމަޖެހިގެން ދާން ޖެހޭ ޝަރުޢީ ސަރަހައްދު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް. އެހެންވީމާ، އެ ކަން ވަރަށް އެބަޖެހޭ އިސްލާހުކުރަން. އެ ކަން އިސްލާހުކުރެވިގެން މި ބަދަލުތަކާއި ހުރިހާ ކަމެއް އަންނަ ގޮތަކަށް ހިންގުމަށް ބަޖެޓު؛ ކުރު މުއްދަތުގެ ބަދަލު ނަމަ، ރައްޔިތުން ބޭނުންވާ ވެރިކަމުގައި އެ ބަދަލުތައް ގެނެސްދިނުމަށް ބަޖެޓުން ކަނޑައެޅިފައިވާ އެންމެ ފަހުގެ އަދަދު ދަށްކޮށް އެކަށީގެންވާ ބަޖެޓު ފަސް ފުރުން. އެކަމަކު މުހިއްމު ވަރަށް ބޮޑަށް ވާޖިބު އަދުގަނޑަށް ހިފެހެއްޓުން މި މަސައްކަތް ހަރުދަނާކުރުން. ޝުކުރިއްޔާ.

ނިންމުން

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިޢުތިރާޒާއެކު ދެންނެވި. ދެން މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއް އޮންނާނީ 24 އޮކްޓޫބަރު 2022 ވީ ހޯމަ ދުވަހުގެ ހެނދުނު 9:00 ގައި.

والحمد لله ربّ العالمين. ވަލްސަލާމް ޢަލައިކުމް.